

Kronika

***města
Dobrušky***

za rok 2010

Obsah kroniky

1. Počasí.....	1
2. Nejdůležitější události v životě města.....	1
3. Hlavní celoměstské akce.....	4
4. Hospodářský život, sociální a správní záležitosti.....	11
5. Kulturní dění	15
6. Školství.....	32
7. Církev	40
8. Spolky a spolkový život.....	43
9. Sportovní život.....	43
10. Zajímavosti ze života města.....	47

1. Počasí

Zima byla tuhá, ještě v první polovině dubna na horách napadlo za den i čtvrt metru sněhu. V lednu však nebylo výjimkou ani 35 centimetrů za 24 hodin. Silničáři přitom hlásili nedostatek posypových materiálů a soli už na začátku února.

Začátek jara pak poznamenal popel v ovzduší z islandské sopky Eyjafjallajökul, který uzavřel vzdušný prostor nad Českem od 16. do 20. dubna. První povodně přišly v polovině května na severovýchodě Česka, týden nato zasáhly intenzivní bouřky a přívalové lijáky kromě severní Moravy i východ Čech. Celkově napršelo 169 procent dlouhodobého srážkového úhrnu. Začátkem června se opět rozvodnily řeky v povodí Bečvy a Moravy, přívalová povodeň zasáhla také Kamenici v severních Čechách. Celkem měly záplavy z května a června tři oběti.

Prázdniny byly ve znamení extrémů, zatímco červenec byl mimořádně horký a až polovinu měsíce stoupaly denní teploty nad 30 stupňů Celsia, v srpnu přišla nejničivější povodeň roku. V prvním srpnovém týdnu při ní na severu Čech zahynulo pět lidí. Týden nato, 15. srpna, zasáhla střední Čechy včetně Prahy velmi silná bouřka s kroupami velikosti golfových míčků.

Září přineslo poslední povodňovou vlnu, na konci měsíce se zvedly hladiny řek ve středních a severních Čechách. Škody po čtyřech povodních a krupobití vyčíslily pojišťovny na pět miliard korun.

První sněh zaznamenali meteorologové už 30. září v Krkonoších. S podzimními mlhami a oblačností přišel v říjnu i začátek smogové sezony, na Ostravsku byly překročeny limity pro polévatý prach více než dvojnásobně. Přestože na horách už ležela koncem října souvislá sněhová pokrývka, listopad přinesl velmi výrazné oteplení. Ještě v polovině měsíce stoupaly teploty nad 20 stupňů Celsia, na řadě míst padly teplotní rekordy. Průměrná teplota byla pět stupňů Celsia, což je 2,3 stupně nad dlouhodobým normálem. Koncem listopadu už ale sněh zasypal většinu republiky, mrazy a sněžení pak vydržely až do krátké oblevy kolem Vánoc.

2. Nejdůležitější události v životě města

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky se měly po dohodě politických stran konat předčasně již na podzim roku 2009. Rozhodnutím ústavního soudu na popud poslance Melčáka byl však tento termín zrušen a volby musely proběhnout v řádném termínu roku 2010.

V Dobrušce se již tradičně volilo ve dvanácti volebních okrscích. Z celkového počtu 5572 voličů se jich voleb zúčastnilo 3808, což představuje 68,34 %. Volební účast byla tedy

nepatrně nižší než při předcházejících volbách v roce 2006 (70 %). Z kandidujících stran nedostala žádný hlas jen strana Evropský střed, ostatní strany hlasy dostaly (byť někdy jen nepatrný počet).

Nejvíce příznivců měla v Dobrušce Česká strana sociálně demokratická (762, tj. 20,15% odevzdaných hlasů). Následovala ji TOP 09 (702, 18,57%), Občanská demokratická strana (621, 16,42%), Věci veřejné (475, 12,56%) a Komunistická strana Čech a Moravy (433, 11,45%). Další strany zůstaly hluboko pod 10%. KDU-ČSL získala 250 hlasů, tj. 6,61%, za ní skončila Suverenita - blok Jany Bobošíkové (159, 4,20%), Strana Práv Občanů Zemanovci (133, 3,51%) a Strana zelených (94, 2,48%). Za zmínku stojí ještě 61 hlasů (1,61%) získaných extrémistickou Dělnickou stranou sociální spravedlnosti. Ostatní strany zůstaly pod jedním procentem získaných hlasů.

Volby do městského zastupitelstva

V řádném čtyřletém termínu se ve dnech 15. a 16. října uskutečnily volby do městského zastupitelstva. O 15 míst se tentokrát ucházelo 105 kandidátů v sedmi volebních uskupeních. Volilo se opět ve dvanácti volebních okrscích. Z celkového počtu 5 585 voličů se voleb zúčastnilo 3 127 občanů, tj. necelých 56 %. 4 mandáty získala Občanská demokratická strana (24,75 % hlasů), následovaná Sdružením nezávislých kandidátů – Veřejnost za všestranný rozvoj Dobrušky (15,16 %, 2 mandáty) a KDU-ČSL (13,71 %, 2 mandáty). Na dalších místech skončily volební strany KSČM (12,87 %, 2 mandáty), SNK-Evropští demokraté (11,81 %, 2 mandáty), TOP 09 (11,04 %, 2 mandáty) a ČSSD (10,63 %, 1 mandát).

V nově zvoleném zastupitelstvu usedli za ODS Bc. Petr Tojnar, Ing. Petr Lžíčař, Josef Horák a Libuše Kujalová, za SNK-Veřejnost za všestranný rozvoj Dobrušky Ing. Karel Brázdil, CSc. a Pavel Štěpán, za KDU-ČSL Mgr. Jana Melicharová a Pavel Hůlek, za KSČM Karel Joukl ml. a Josef Jindra, za SNK-ED Blanka Čiháčková a Ivan Koláčný, za TOP 09 Bc. Vladimíra Svobodová a MUDr. Eva Nentvichová, za ČSSD Petr Moravec. Členy rady se stali Bc. Petr Tojnar, Ing. Petr Lžíčař, Blanka Čiháčková, Ing. Karel Brázdil, CSc. a Karel Joukl. Ustavující zasedání zastupitelstva se konalo 8. listopadu. Starostou města Dobrušky byl opět zvolen Bc. Petr Tojnar, uvolněnou místostarostkou Blanka Čiháčková a neuvolněným místostarostou Ing. Petr Lžíčař.

Vývoj počtu obyvatel města

Oproti uvedenému výchozímu stavu 6946 měla Dobruška na konci roku 2010 6881 obyvatel, tj. o 65 méně. Přistěhovalo se 121 obyvatel, odstěhovalo 144, narodilo 87 a zemřelo 58. V samotné Dobrušce žije 5696 lidí, na Cháborách 85, v Běstvinách 70, v Domašíně 213, v Křovicích 215, v Mělčanech 93, v Pulicích 391 a na Spáleníšti 128. V předproduktivním věku je 1025 obyvatel, v produktivním 4453 a v postproduktivním 1403. V dětském věku zde je 700 dívek a 701 chlapců, v dospělém věku 2839 žen a 2641 mužů.

Nejdůležitější stavební akce ve městě

V roce 2010 se v Dobrušce uskutečnila řada stavebně investičních akcí. Nejdůležitější z nich bylo šest následujících.

Stavební úpravy a přístavba Kina 70. Zastupitelstvo města se rozhodlo řešit budoucnost dobušského kina způsobem skutečně radikálním a velkorysým. Investicí v celkové výši téměř 24 milionů korun se podařilo vytvořit moderní víceúčelové kulturní zařízení. Projektantem přestavby byl ing. Tomáš Nentvich z Dobrušky a generálním dodavatelem firma Kerson, s.r.o., Dobré. Stavebními úpravami bylo vybudováno nové jeviště pro divadelní scénu, šatny pro divadlo vznikly přestavbou původního bytu domovníka. Byl přistavěn boční spojující koridor spojený s jevištěm. Ke stávajícímu objektu kina byl přistavěn tzv. malý sál, který bude sloužit přednáškové a výstavní činnosti. Stávající hlediště

kina bylo přizpůsobeno potřebám tělesně postižených občanů. Jevišťe, sloužící také pro hraní divadel, koncertním vystoupením apod., dostalo nové ozvučení a nasvícení. V celém stávajícím objektu kina byla kompletně provedena nová elektroinstalace včetně promítací kabiny, která byla nejnáročnější vzhledem k promítací technice. Aby stavební úprava splňovala stavebně technické a bezpečnostní normy, bylo nutné zesílit stávající střešní vazníky nad prostorem jeviště. Na vnějším plášti budovy byla vyměněna okna i dveře a celá budova byla zateplena. Malý sál je vybaven i promítací a audiovizuální technikou. V rámci stavebních úprav kina byla generálním dodavatelem po předání stavby nainstalována 3D technika.

Další velkou akcí byla rekonstrukce Šubertova náměstí. Znamenala kompletní úpravu náměstí podle projektové dokumentace ing. Pavla Doležala z Hradce Králové. V rámci stavby proběhla výměna veškerých inženýrských sítí včetně přeložky plynovodu vzhledem k umístění budoucí fontány a rozvodu veřejného osvětlení. Generální dodavatel, Dlažba Vysoké Mýto, položil také nové spojující chodníky, novou dlažbu dalších prostor včetně parkovacích stání, nově obohatila náměstí fontána, celý prostor byl nově osvětlen a opatřen lavičkami. Náměstí dostalo i parkovou úpravu, takže dnes může sloužit jako pěkný odpočinkový kout hned vedle městského centra. Celková hodnota vykonaného díla představuje téměř 12 milionů korun.

Součástí Šubertova náměstí je také bývalá židovská synagoga, kterou město v roce 2008 koupilo od Českobratrské církve evangelické. V roce 2010 bylo přikročeno k její celkové obnově a rekonstrukci. Stavební úpravy se týkaly provedení nových podlahových konstrukcí včetně pískovcových dlažeb, fasády, vnitřních omítek, drobných vnitřních stavebních úprav, výměny stávajících oken za vitrážové, nových vstupních dveří a nové elektroinstalace včetně vytápění a zabezpečovacího zařízení. Projektantem byla ing. Ludmila Fléglová a dodavatelem firma Štěpánek, s.r.o., díky jejíž kvalitní práci má dnes Dobruška další prostor s mimořádnými akustickými vlastnostmi pro pořádání koncertů a komorních pořadů. Rekonstrukce synagogy, při níž byly učiněny i archeologické objevy obohacující poznání minulosti Dobrušky, stála téměř pět milionů korun.

Rozsáhlou akci v hodnotě více než pět milionů korun představovala druhá etapa regenerace panelového sídliště. Autorem projektu byl ing. Pavel Doležal z Hradce Králové a generálním dodavatelem firma COLAS, a.s., z Hradce Králové. Regenerace spočívala v úpravě terénu v místě klidové zóny. Byla provedena nová kanalizace pro odvod dešťových vod, veřejné osvětlení, spojovací chodníky, nová parkovací plocha, povrchové úpravy se spojovacími mlatovými cestami a osazeny herní prvky a suché řečiště s pochozími lávkami. Celá plocha regenerovaného území byla nasvětlena.

Ing. Tomáš Nentvich z Dobrušky vyprojektoval další potřebnou stavební akci, opravu střešní krytiny, krovu a zateplení půdy Základní školy Františka Kupky. Stávající střešní krytina byla demontována, při čemž se zbouraly již nepoužívané komíny. Vyměnily se nosné části krovu a provedlo laťování pod novou střešní krytinu – LINDAB. Veškeré dřevěné konstrukce byly impregnovány proti dřevokaznému hmyzu atd. Na nové střeše byl nainstalován také hromosvod. Celý podstřešní prostor byl zateplen. Cena díla je téměř 4,3 mil. korun a jeho dodavatelem byla firma STATING, s.r.o., z Kostelce nad Orlicí.

Poslední velkou a nanejvýš potřebnou stavební akcí byly opravy dobrušských chodníků. Za téměř 2 mil. korun je provedly firmy Dlažba Vysoké Mýto, s.r.o., Vysoké Mýto, STAVITELSTVÍ DS a STAVOS Dobruška v letních měsících. Opraveny byly chodníky po obvodu radnice na náměstí F. L. Věka, v ulicích Zd. Nejedlého a Čs. odboje.

Úcta obětem světových válek

V pátek 7. května 2010 si připomnělo město Dobruška 65. výročí ukončení 2. světové války. Věncem k pomníku obětí 2. světové války položili představitel města Dobrušky starosta

Petr Tojnar společně s bývalým vězněm koncentračních táborů panem Radovanem Dražanem. Za Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad Dobruška uctili památku obětí nacismu položením věnce pplk. Ing. Kamil Dvořák, pověřený vedením VGHMÚř, a pplk. Ing. Michal Král, náčelník štábu.

Významné návštěvy

V úterý 11. května 2010 odpoledne navštívil 1. místopředseda vlády a ministr obrany České republiky MUDr. Martin Barták Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad Dobruška. Po příletu vrtulníku přivítal hosta ředitel VGHMÚř plukovník gšt. Ing. Marek Vaněk a starosta města Dobrušky Petr Tojnar. Následně byl pan ministr seznámen s historií geografické služby v Dobrušce. Přímo v provozu si pan ministr prohlédl vybraná odborná pracoviště.

V závěru své návštěvy předal MUDr. Barták pamětní medaile starostovi Dobrušky Petru Tojnarovi, řediteli VGHMÚř Marku Vaňkovi a náčelníku Geografické služby AČR Pavlu Skálovi. Poté se s přítomnými rozloučil a odletěl podle předem stanoveného programu do Olomouce.

Ve středu 12. května v odpoledních hodinách zavítala do Dobrušky vzácná návštěva. Po Milanu Uhdem je to po patnácti letech druhá návštěva tak významného ústavního činitele v našem městě. Předseda Senátu Parlamentu České republiky MUDr. Přemysl Sobotka přijel do Dobrušky během své pracovní cesty po východních Čechách. Nejprve byl přijat starostou města Dobrušky Petrem Tojnarem v reprezentačních prostorách historické renesanční radnice, kde mu byli představeni zástupci města a městského úřadu, Policie ČR, Městské policie Dobruška, Armády ČR - VGHMÚř Dobruška, HZS Dobruška a dalších zařízení a organizací. Následně si předseda senátu prohlédl expozici obrazů světoznámého malíře Františka Kupky. Poté se delegace přesunula do prostor měšťanského domu čp. 17 (F. L. Věk), kde si připomněla pobyt T. G. Masaryka v Dobrušce a odhalení jeho busty 1. místopředsedkyní Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Miroslavou Němcovou na podzim roku 2008. Následovala procházka náměstím s výkladem o jednotlivých historických památkách města, návštěva městské knihovny, rodného domku F. Vl. Heka - F. L. Věka a lapidária MÚ. Po rozloučení pokračoval Přemysl Sobotka do dalších vybraných měst východních Čech. Jeho návštěva se těšila velkému zájmu médií.

Akce s polským partnerským městem Radkov

Společně s polským městem Radkovem připravila Dobruška propagační akci směřující ke zvýšení turistického ruchu. V našem městě byly instalovány čtyři tabule informující o Dobrušce i česko-kladském příhraničí. Na náměstí F. L. Věka u infocentra byl osazen elektronický informační panel.

Pro potřeby turistického ruchu byly vydány propagační magnetky s motivy Radkova a Dobrušky a společná výpravná brožura *Radkov – Dobruška*. Vyšly také dva soubory pohlednic s obrázky Františka Kupky a Aloise Beera a čtyři tématicky zaměřené skládačky (*Dobruška – Radkov, Krajem Františka Kupky, Po stopách Aloise Beera a Duchovní místa Dobruška*). O všechny produkty je velký zájem a to jak na české, tak i na polské straně.

Společná propagační publikace byla poskytnuta polskému partneru v počtu 1500 ks, polský partner poskytl tuto publikaci ve stejném počtu výtisků. Propagační materiály jsou prezentovány v IC Dobruška a dalších IC v okolí zdarma. Stejně tak jsou poskytovány i propagační materiály polského partnera. Vzhledem k tomu, že již nyní je o ně velký zájem, předpokládá se pravidelný dotisk. V rozpočtu města bude počítáno s dostatečnou finanční částkou. Ze společné konference s polskými partnery vyplynul zájem o další spolupráci

Na tuto společnou akci byl poskytnut příspěvek z grantu Evropské unie ve výši 28.000 eur.

Slavnostní otevření zrekonstruované synagogy

V úterý 23. listopadu v podvečer se uskutečnilo slavnostní otevření zrekonstruované budovy bývalé dobrušské synagogy. Stalo se tak po mnohaletém úsilí a s vynaložením nemalých finančních prostředků z rozpočtu města. Jak exteriér, tak interiér synagogy získaly velmi reprezentativní tvář, která bude spolu s rekonstruovaným Šubertovým náměstím, kde se synagoga nalézá, patřit k nejhezčím místům historického jádra Dobrušky.

Ve slavnostním programu, moderovaném Alenou Arijčukovou, vystoupilo Dobrušské žesťové sdružení, pěvecký soubor Vlasta a Dobrušské smyčcové kvarteto. Úvodní slovo Mgr. Jiřího Macha připomnělo bohatou historii stavby a za kvalitně odvedenou práci poděkoval zaměstnancům firmy Štěpánek a jejím subdodavatelům starosta města Bc. Petr Tojnar. S poděkováním vystoupil i vzácný host - předseda Federace židovských obcí v České republice, pan Jiří Daniček.

Zrekonstruovaná synagoga bude sloužit kulturním účelům, především pořádání výstav, koncertů a obdobných akcí spíše komorního charakteru.

3. Hlavní celoměstské akce

Majáles

V sobotu 8. května se v Dobrušce po dlouhých dvaceti letech uskutečnil nový ročník studentského majálesu, pořádaný studenty z dobrušského gymnázia a Kulturními zařízeními města Dobrušky. Garantem celého odpoledne byla Československá církev husitská. Akce se konala v Archlebových sadech. Program ale začal tradičním pochodem Dobruškou. I přes nepřízeň počasí nakonec do průvodu dorazilo více než 50 masek, mezi kterými nechyběl motýl Emanuel, zástupci hnutí hippies, členové rockové skupiny Kiss nebo hip-hopové tanečnice místního klubu D-RUSH. V parku pak na průvod navázal bohatý kulturní program spolu s doprovodnými aktivitami. Vystoupil známý soubor Černí Šviháci z Kostelce nad Orlicí, písničkář Jarda Čížek, rocková skupina Defenestrace a jako hlavní host i ska skupina Jo!SKA z České Skalice. Současně s těmito představeními měl návštěvník možnost zhlédnout výstavu děl místních umělců, zkusit si adrenalinovou slackline - chození po provaze, nebo se informovat o činnosti organizace Amnesty International či volnočasového klubu Vješák. Ačkoli se ještě v poledne jevilo nebe beznadějně zamračené, nakonec se povedlo mraky rozehnat a na "prkna" majálesu se vlilo krásné jarní počasí, které přilákalo mnoho zvědavých kolemjdoucích, kteří se s chutí občerstvili u místních stánků s českou i asijskou kuchyní. Studenti chtěli celé akci také přidat jakýsi hlubší význam, ať již přítomností zmíněných organizací nebo upozorněním na důležitost recyklace odpadů. Protože se akce vydařila, přislíbili organizátoři i další ročník, který jak sami říkají: "... by měl každého zdvihnout ze židle a donutit ho, aby se přišel podívat, co to tam ti mladí zase vyvádějí."

Dobrušská pouť

Již třetím rokem uspořádalo město obnovenou Dobruškou pouť. Náměstí F. L. Věka zaplnily pouťové atrakce, přilehlé ulice Opočenskou a Komenského pak krámky pouťových trhovců. Hojná návštěva především dětí ukázala, že o tuto obnovenou tradici je trvalý zájem. Pout' se konala poslední májový víkend, v sobotu 22. a v neděli 23. května.

Den bezpečnostních a záchranných složek

V pátek 4. června 2010 patřilo dobrušské náměstí F. L. Věka po roce opět záchranářům a bezpečnostním složkám z celé České republiky. Pod záštitou hejtmana Královéhradeckého kraje zde Nadační fond na podporu bezpečnosti a město Dobruška uspořádaly již 3. ročník této rozsáhlé propagační akce, která si i letos kladla za cíl přiblížit žákům škol i široké veřejnosti činnost těchto složek.

Techniku, výzbroj, výstroj a praktické ukázky své činnosti sem přijeli předvést příslušníci Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Policie České republiky, Armády České republiky, členové Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje, Horské služby pro oblast Orlických hor, městských policií, sborů dobrovolných hasičů, Veteran Car Club Dobruška, Obec Borohrádek a Auto-centrum Matrix Lipovka.

I když termín byl stanoven téměř jeden rok dopředu, nikdo z organizátorů netušil, že celá akce proběhne bezprostředně po rozsáhlých povodních. Ty na řadě míst České republiky opět zákeřně udeřily, vyžádaly si 3 lidské životy a mnoha lidem, zejména na Moravě, připravily bezesné noci a způsobily materiální škody za téměř 5 miliard korun. A byli to právě záchranáři, profesionální i dobrovolní hasiči, příslušníci Policie ČR, Armády ČR i mnozí z dobrovolníků, kteří v zatopených oblastech vykonali mnoho užitečné práce. Někteří z nich se prezentovali i v Dobrušce.

Moderní i historická technika integrovaného záchranného systému začala od časného rána zaplňovat náměstí podle předem připraveného scénáře. Po loňském velmi vydařeném ročníku bylo cílem pořadatelů přijít s něčím novým, atraktivním, co by upoutalo pozornost návštěvníků. To se nakonec s přispěním pěkného počasí podařilo.

Program byl zahájen krátce po deváté hodině působivým vystoupením mažoretok ze ZŠ Františka Kupky Dobruška. Následovala ukázka slaňování záchranářů ze střechy vybrané budovy města, kterou provedl příslušník spádového vojenského zdravotnického zařízení Hradec Králové a členové SDH Domašín u Dobrušky.

Následovalo slavnostní zahájení, kterého se na pozvání starosty města Dobrušky Petra Tojnara zúčastnil osobně i hejtman Královéhradeckého kraje pan Bc. Lubomír Franc. Ten ve svém projevu poděkoval všem příslušníkům integrovaného záchranného systému za jejich každodenní práci při ochraně zdraví, majetku i životního prostředí a rovněž za prezentaci této akce pro širokou veřejnost. Slavnostního zahájení se na tribuně zúčastnili i další významní hosté. Nechyběl mezi nimi i čestný občan Dobrušky brig. gen. Miroslav Štandera, který ve svých 91 letech neváhal přicestovat až z Plzně, dále brig. gen. JUDr. Petr Příbyl, ředitel Krajského ředitelství Policie Královéhradeckého kraje, plk. Ing. František Mencl, ředitel HZS Královéhradeckého kraje, plk. Ing. Václav Špaček, ředitel Krajského vojenského velitelství Hradec Králové, MUDr. Ladislav Žabka, ředitel Zdravotnické záchranné služby Královéhradeckého kraje, Josef Šifra, náčelník Horské služby oblast Orlické hory, Antonín Ulrych, předseda Okresního sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, pplk. Ing. Kamil Dvořák, zástupce ředitele VGHMÚř Dobruška a další hosté. Ti ve svých projevech oceňovali zejména formu veřejné prezentace složek IZS v Dobrušce. Ani některá velká města by nezvládla zorganizovat akci takového formátu, podotkl jeden z hostů. Praxe ukazuje, že i když jsou složky integrovaného záchranného systému po odborné stránce velmi dobře připraveny zvládat mimořádné události, bude i v budoucnu nutné vytvářet jim pro jejich práci vhodné materiální podmínky, poznamenal další z nich. V závěru vystoupil i starosta města Dobrušky Petr Tojnar, který popřál všem přítomným, aby se jim v Dobrušce líbilo, a vyjádřil přesvědčení pokračovat v tradici konání této významné přehlídky i v příštích letech.

Krátce před desátou hodinou upozornil moderátor, že bude následovat ukázka letecké techniky Armády ČR. Oči všech účastníků se soustředily k obloze a s úderem 10. hodiny nad hlavami zaplněného náměstí proletěly 2 cvičné proudové letouny Aero L-39 Albatros následované bitevním vrtulníkem Mi-24. Ten krátce potom přistál v areálu Vojenského geografického a hydrometeorologického úřadu, kde si ho i jeho osádka mohli zájemci prohlédnout z bezprostřední blízkosti až do odpoledních hodin. Mezitím se davy školáků rozprchly po náměstí k vystaveným exponátům.

Tradiční respekt budila technika Armády ČR. Vždyť využít možnost a posadit se např. do tanku T – 34 nebo vozidla BVP1 se nestává každý den. Tuto techniku sem přivezli příslušníci VÚ 4218 Ústí nad Orlicí. Před prodejnou zeleniny zase jejich kolegové z VÚ 4935

Jaroměř umístili ukázkou dvou protitankových kanónů vzor 42 a 43. Společně s příslušníky VÚ 1337 Týniště nad Orlicí pak ve stanu připravili expozici ručních zbraní a munice. V jejich těsné blízkosti bylo vystavené zdravotnické vozidlo VÚ 6900 Hradec Králové Land Rover 130 s vybavením a 2 vozidla Vojské policie Stará Boleslav. Jednalo se o vozidla Škoda Octávia a Land Rover s vybavením. V prostoru před historickou radnicí pak VGHMÚř Dobruška předváděl hydrometeorologickou stanicí Oblak. Zájemci si mohli rovněž zastřílet i na laserové střelnici, kterou příslušníci VÚ Jaroměř po celé dopoledne provozovali v učebně, kde sídlí informační centrum. Také příslušníci Policie ČR přivezli do Dobrušky ukázat moderní a zajímavou techniku. Ta byla umístěna v prostoru náměstí před hotelem Jelen. Respekt návštěvníků vzbuzovalo zejména vozidlo dálniční policie Volkswagen Pasat, vozidlo dopravního inspektorátu Volkswagen Transporter a motocykl Yamaha 600. S velkou pozorností přihlížejících se rovněž setkala praktická ukáзка příslušníků pořádkové jednotky Policie ČR. Ta předvedla koordinovaný zásah proti skupině pravicových extrémistů. Do této skupiny se mohli přihlásit i vybraní dobrovolníci z řad návštěvníků akce, což se setkalo s velkým ohlasem.

Hasičský záchranný sbor Královéhradeckého kraje v prostoru před prodejnou potravin předvedl výjezdové vozidlo Ford, cisternovou automobilní stříkačku CAS 32 T815 a nové cisternové vozidlo Mercedes, které od letošního roku používá Požární stanice Dobruška. Požární stanice Rychnov n. Kn. předvedla automobilový žebřík AZ 30 IVECO Magirus, který po vysunutí dosáhl až do výšky arkádového ochozu historické radnice. Za pomoci této techniky pak vybraní příslušníci HZS v součinnosti s osádkou zdravotnické záchranné služby z Opočna provedli praktickou ukázkou poskytnutí pomoci zraněné osobě na střeše budovy. Členové zásahové jednotky města Borohrádek představili nové vozidlo CAS 24 Tatra 815 4×4 Terno. Členové SDH Domašín pak ukázali, co vše je možné realizovat na dobrovolné úrovni. Představili dopravní automobil AVIA Furgon vybavený přenosnou motorovou stříkačkou PS – 12 a nově upravený cisternový automobil Praga V3S s motorovým člunem. Vedle hasičů z Domašína se dobře prezentovala Horská služba Deštné v Or. h. Představila vozidlo Land Rover a zejména speciální čtyřkolku Bombardier Traxter MAX se zdravotnickým vybavením a dalšími doplňky pro záchranu a ošetření osob.

Zajímavou a atraktivní prezentaci připravili rovněž i členové městských policií. V Dobrušce se kromě domácích představili policisté z Hradce Králové, Litvínova, Pardubic, Poděbrad, Hlavního města Prahy a Příbrami. Velmi se líbily elegantní koňské kordóny, speciální vozidlo Hummer, motocykly Harley Davidson i mobilní služebna. Tradiční pozornost přitahovaly ukázky kynologie a sebeobranu u městské knihovny.

Sbory dobrovolných hasičů z Běstvin, Českého Meziříčí, Křovic, Mělčan, Podbřezí, Přepych a Pulic již tradičně přijely s historickou technikou, kterou stále udržují v provozuschopném stavu. To nakonec v průběhu dne několikrát předvedli před zraky přihlížejících i jejich členové v dobových uniformách.

V jedenáct hodin čekalo na všechny návštěvníky další velké překvapení. Z modré oblohy vysoko nad náměstím vyskočili z letadla 3 parašutisté, kteří postupně přistáli přímo na ploše náměstí. Dav přihlížejících diváků pak potleskem dával najevo svůj obdiv nad tímto výkonem a někteří dokonce nechápavě kroutili hlavami, jak se jim to mohlo podařit.

Deset šťastných výherců ankety pak z rukou starosty města převzalo upomínkové předměty. A to ještě zdaleka nebylo všechno. Asi hodinu potom příslušníci Hasičského záchranného sboru do vymezeného prostoru nastříkali suchou pěnu, což odstartovalo opravdovou pěnovou show. Školní mládež toho okamžitě využila a chvíli to vypadalo, že některé tváře budou k nerozpoznání. Tak jak postupně ubývalo pěny, tak se krátil i program celého dne.

Odpolední program, kromě opakovaných ukázek, nabídl zejména starší generaci koncert hasičské dechové hudby z Lysé nad Labem. Krátce před 16. hodinou moderátor Vít

Klouček poděkoval všem účastníkům a zdařilý program ukončil. Mnozí z diváků pak ještě sledovali, jak se těžká vojenská technika nakládá na podvalníky. Zkrátka, bylo se opravdu celý den na co dívat.

Oslavy 690 let první písemné zprávy o Dobrušce

Město Dobruška si letos připomnělo, že uplynulo již 690 let od vydání tzv. Mutinova narovnění, tedy první písemné zprávy o existenci našeho města. Toto výročí oslavilo na konci měsíce června hned několika akcemi, které se těšily velké pozornosti občanů.

Hlavní program oslav se odehrával v sobotu 26. v podvečerních hodinách a po celou neděli 27. června. Pro návštěvníky byla připravena vystoupení hudebníků s historickými písněmi, rytířský turnaj a noční ohňová podívaná. Hlavní nedělní program zahájil ve 13 hodin slavnostní průvod za účasti členů dobušské městské rady v historických krojích a zdravotníci měšťanům. Obsahem zahajovacího vystoupení byla malá exkurze do minulosti města s připomenutím hlavních událostí, které se v ní odehrály. To vše zpestřilo vystoupení sličných tanečnic a rytířské i nerytířské půtky meči i jinými zbraněmi.

Pak už se mohli diváci rozejít po celém náměstí a všude na ně čekalo něco zajímavého. Vystoupení hudebníků vystřídal komedie dell arte, vystoupení sokolníků, rytířů i komediantů. Zaujala i profesionálně naprosto precizní ukázka středověkého bojovníka na koni v akci a výcvik dragounského rekruta z tereziánských dob. S velkým zájmem přijali návštěvníci humorně laděné vystoupení kata s pomocníky s „názorným“ výkladem o jeho práci. Někteří měli možnost si na vlastní kůži vyzkoušet, jak moc bolí nasazení palečnic, španělské boty, nebo vsazení do klády. Náměstí zaplnily i krámky se zajímavým sortimentem, které se rovněž těšily značné pozornosti. Někteří z trhovců svá řemesla i předváděli, bylo možné okusit i tradiční dobroty. Jako připomínku slavností si mohli návštěvníci odnést pamětní zlatou či stříbrnou minci s motivem dobušské historické pečeti.

V rámci oslav se konalo i přijetí starostů okolních obcí a místních podnikatelů v reprezentačních prostorách historické radnice. Starosta Dobrušky Petr Tojnar ve svém vystoupení mj. řekl: *„Jestliže si dnes připomínáme 690 let Dobrušky, připomínejme si zároveň i stejně starou, nebo jen o málo let kratší spolupráci Dobrušky s obcemi, v jejichž čele stojíte. A za to, co všechno pro rozvoj naší oblasti děláte, jak vy jako starostové, tak i zastupitelstva vašich obcí, bych vám chtěl moc a moc poděkovat. Je naším společným zájmem, aby tato spolupráce byla co možná nejkvalitnější, aby co možná nejlépe sloužila všem obyvatelům našeho regionu.*

Toto přání plně platí i pro spolupráci s podniky a podnikateli, kteří v našem městě působí. Život města si bez jeho složky ekonomické nelze vůbec představit. Nejenom, že zajišťujete zaměstnání, tedy obživu, jeho obyvatelům, ale podílíte se i na ostatních aktivitách. Těžko by se uskutečnily mnohé koncerty, divadelní představení, Majáles, Toulky po dobušských památkách, Svatováclavské slavnosti, Silvestřík pro děti – a mohl bych ještě dlouho pokračovat. Patří vám velké poděkování a úcta, protože vaše podpora městu a jeho aktivitám se neomezila jen na doby konjunktury, ale neustala ani v době, kdy mnohé z vás postihovaly důsledky hospodářské krize. A stejně jako u starostů sousedních obcí bych chtěl i k vám vyjádřit přání, aby se naše vzájemná spolupráce rozvíjela ve prospěch obyvatel města, tedy ve prospěch vašich zaměstnanců.“

S oslavami výročí města bylo spojeno i vydání dvou publikací. Město Dobruška se zasloužilo o to, že světlo světa spatřila v tiskárně AG TYP v Kostelci nad Orlicí reprezentativní kniha *Dobrušská privilegia* autorů Jiřího Macha, Josefa Frýdy a dnes již bohužel nežijícího Václava Matouše. Knížka byla pokřtěna v průběhu hlavních oslav na dobušském náměstí.

Další knihou, kterou vynikajícím způsobem graficky zpracoval (stejně jako *Dobrušská privilegia*) grafik firmy AG TYP Martin Moravec, jsou *Pověsti z Dobruška*. Jejím autorem je

Jiří Mach a knížka je doprovázena půvabnými ilustracemi Karla Štětiny. Knížka byla pokřtěna v pátek 25. června při příležitosti vernisáže ilustrací Karla Štětiny v městském lapidáriu.

Oslavy 690. výročí první písemné zprávy o městě se vydařily a zanechaly po sobě i trvalé hodnoty v podobě zmíněných publikací, které budou všem zájemců připomínat, jak zajímavá a bohatá je minulost Dobrušky a okolního regionu.

Dobrušské letní muzicírování

Již čtvrtým rokem proběhlo na náměstí F. L. Věka Dobrušské letní muzicírování. Vždy v nedělní podvečer se divákům představilo jedno hudební uskupení. Celkem se tedy uskutečnilo devět koncertů, které v období od 4. července do 29. srpna navštívilo několik tisíc lidí. Na pódiu se střídala dechová hudba s jazzem, pop s akustickým rockem a dalšími hudebními žánry. Zvány byly kapely z našeho regionu.

Kromě koncertů dlouho dopředu naplánovaných se v sobotu 7. srpna od 15 hodin konalo ještě jedno bonusové vystoupení - sobotní překvapení. Pořadatelé totiž neodmítli nabídku, která přišla ze Studijního střediska Univerzity Karlovy v Dobrušce. Do našeho města přijeli v rámci výuky českého jazyka pro krajany hosté až z Chorvatska. Konkrétně Chorvatský krajanský soubor písní a tanců z Lipovljani. Spolu s účinkujícími pozdravil Dobrušťáky místopředseda Svazu Čechů a Slováků v Chorvatsku a předseda České besedy v Lipovljani. I přes nepřízeň počasí a vytrvalý déšť se přišlo na vystoupení tohoto souboru, složeného z našich krajanů i rodilých Chorvatů, podívat hodně diváků. Viděli komponovaný pořad složený z českých a chorvatských národních tanců, slyšeli mnoho českých a chorvatských lidových i autorských písní.

Pořadatelem bylo, stejně jako v minulých letech, město Dobruška. Servisní organizací, která jednotlivé koncerty připravila, bylo Kulturní zařízení města Dobrušky a jeho zaměstnanci. Potřebné zázemí připravily Technické služby. Kromě toho měl letošní ročník své sponzory, bez jejichž finanční pomoci by nebylo možné cyklus koncertů zrealizovat. V letošním roce to byly tyto subjekty: NÁSTROJE CZ, výroba vrtáků, Pavel Petr, Adler rybářské potřeby Dobruška, Podorlické vzdělávací centrum Dobruška, STAVOS, s. r. o., Dobruška, Tiskárna AG TYP Kostelec nad Orlicí, TO-PI-TO Vladimír Ficenec Dobruška.

Toulky po dobrušských památkách

Po velmi úspěšných dvou předchozích uspořádalo Kulturní zařízení města Dobrušky - vlastivědné muzeum v neděli 5. září od 9 do 17 hodin již třetí Toulky po dobrušských památkách. Zatímco na prvních mohli účastníci navštívit památky v historickém jádru města a na druhých památky v jeho západní části, při těch letošních se dostalo na opačný konec.

Trasa vedla ulicemi Františka Kupky a Křovickou a byla na ní čtyři zastavení. První hned na křižovatce u kostela sv. Václava, kde nabízela prohlídku stará kovárna. Díky mimořádné vstřícnosti pana Hájka byla dokonce v provozu. V kovárně je totiž dosud stále funkční historické zařízení a podařilo se i sehnat mistra kovářského řemesla s příznačným jménem Petr Buchar, který na něm pracoval.

Druhé zastavení čekalo v nově vybudovaném pastoračním centru dobrušské římskokatolické farnosti. Tady byla připravena výstava Sakrální umění na Dobrušsku obsahující mnoho mimořádně historicky a umělecky cenných exponátů této oblasti umělecké tvorby v našem regionu. Výstava byla připravena ve spolupráci s dobrušským Děkanským úřadem a stála opravdu za zhlédnutí.

Dalším zastavením na trase vám byl starý židovský hřbitov. Návštěvníci ocenili možnost chvíli se procházet v uklidňujícím zeleném parku (ne bezdůvodně nazývají židé své hřbitovy zahradou mrtvých) a zamyslet se nad krutými historickými peripetemi těžce zkoušeného národa. Nepochybně to i v dnešní době stojí za to.

Středem letošních Toulek se stal dobrušský pivovar. Vždyť v letošním roce jsme si kromě 690 let první písemné zprávy o Dobrušce připomněli zároveň stejné výročí vztahující se k vaření piva v našem městě. Staročeský pivovárek, s. r. o., připravil opravdu zajímavou náplň. Nechyběla v ní odborná exkurze po pivovarském provozu, který dodnes pečlivě zachovává staré osvědčené receptury vaření piva, včetně dnes již historického zařízení, prohlídka výstavy dokumentující minulost pivovarnictví a návštěvníci si mohli posedět při sklenici dobrého zlatého moku a stejně dobré muzice, kterou obstarala kapela Valanka. V pivovaru si šlo také obohatit sbírku suvenýrů, publikací či CD-ROM a DVD o minulosti našeho města a kraje. Doprovodný program trval až do skončení Toulek.

Na každém zastavení dostali návštěvníci pamětní list s informacemi o daném místě. Mohli se také zúčastnit soutěže ve znalosti dobrušské historie. Vyhodnocení soutěže a předání věcných odměn se odehrálo na Svatováclavských slavnostech.

Toulky po dobrušských památkách byly opět naplněny návštěvou zajímavých míst, která nejsou běžně dostupná, a zajímavým programem, který nejen navodil dobrou náladu, ale při němž bylo možné se dozvědět i leccos zajímavého z naší minulosti. O zájmu svědčilo i více než jeden a půl tisíce návštěvníků.

Partnery celé akce byly Staročeský pivovárek, s. r. o., Děkánský úřad v Dobrušce a Tiskárna Janda + Hájek Dobruška.

Svatováclavské slavnosti

Svatováclavské slavnosti roku 2010 se konaly od pátku 24 do neděle 26. září. Začaly v páteční podvečer, kdy bylo vystoupením mažoretok ze základní školy Františka Kupky slavnostně otevřeno rekonstruované Šubertovo náměstí. Starosta města Petr Tojnar ve svém vystoupení připomněl minulost Šubertova náměstí, které patří k historickému jádru města a v němž se odehrávalo mnoho důležitých událostí, včetně předčasného vyhlášení konce první světové války a Rakousko-Uherska, a společně se zástupcem firmy *Dlažba z Vysokého Mýta* zasadil poslední dlažební kostku s vytesaným letopočtem 2010.

Potom už následoval tradiční průvod družiny svatého Václava od sokolovny na náměstí F. L. Věka, kde byla přivítána fanfárami *Dobrušského žesťového sdružení z ochozu radnice*. Po slavnostním zahájení vystoupila pražská rocková skupina *Laura a její tygři* a páteční program zakončila dobrušská hudební skupina *Errori*.

Sobota byla opět tradičně věnována jarmarku historických řemesel. Náměstí zaplnily stánky s ukázkami tradičních výrob, uměleckými předměty a dobrým jídlem a pitím. Odpolední program zahájila střelba a souboje skupiny historického šermu *Svobodní žoldnéři* a jejich hostů v Archlebových sadech. Pak se celé slavnosti opět přesunuly na náměstí F. L. Věka, kde až do nočních hodin vystupovaly hudební skupiny v hodinových blocích. Návštěvníci si tak mohli poslechnout pardubickou dechovku *Pernštejnku*, folk-rockové skupiny *Svítání z Brna* a *Navostro* ze Štětí s keltskou muzikou, funk-jazzovou kapelu *Trio de Janeiro* z Litomyšle, či rockové skupiny *Street 69* z Prahy a *Jimi Hendrix Forever* z Přerova. Závěr sobotního večera patřil pop-rockové kapele *Láďa Tomis & Jiří Schelinger Revival Band* z Ostravy.

Neděle patřila především mši v kostele sv. Václava a závěr *Svatováclavských slavností* obstarali Jiří Stivín a Václav Uhlíř, kteří v kostele sv. Václava vystoupili s programem nazvaným *Odrazy a doteky*.

Svatováclavské slavnosti 2010 byly také doprovázeny čtyřmi výstavami. Ve vlastivědném muzeu mohli návštěvníci zhlédnout výstavu *Péče o památky*, v městské knihovně fotografie *Krzystofa Karwowského* z polského Radkova, v městském lapidáriu výstavu *fotografií Pavla Štěpána* o akcích volebního období 2007 – 2010 a v Domě dětí a mládeže výstavu patchworkářského klubu *Podzim v rytmu patchworku*. V sobotu od 9 do 17

hodin byl také den otevřených dveří ve střední průmyslové škole jako součást oslav 65. výročí jejího založení.

Oslavy se uskutečnily s finanční podporou *Královéhradeckého kraje* a jejich exkluzivním mediálním partnerem bylo rádio *Frekvence 1*.

Vánoce a Silvestřák pro děti

Nejkrásnější svátky roku, Vánoce, zahájily v Dobrušce hned třemi výstavami s vánoční tematikou. V městské knihovně vystavovaly své práce děti ze školní družiny ZŠ Františka Kupky pod titulem *Už je tu zas, vánoční čas*, v městském lapidáriu byla k vidění paličkovaná krajka Jany Peichlové a fotografie Pavla Štěpána nazvané *Dobruška – zima – dvacetdeset* a ve vlastivědném muzeu výstava *Český rok* s půvabnými figurkami z kukuřičného šustí Jany Jarkovské z Třebchovic pod Orebem. Scenérie lidových výročních zvyků byly doplněny výšivkami Miroslavy Holečkové z Nového Města nad Metují. K těmto třem se ve dnech 3. – 5. prosince připojily výstavy *Český a moravský quilt* instalovaná v podmanivých prostorách rekonstruované synagogy a *Betlémy z Podorlicka a Orlických hor* ve Střední škole – Podorlickém vzdělávacím centru.

Mikulášskou oslavu spojenou s nadílkou uspořádala městská knihovna, ID aerobic team a Mikuláše s čertíky pozvala ZO KSČM Dobruška do sálu Univerzity Karlovy. V úterý 7. prosince doputovalo na náměstí F. L. Věka rádio Blaník se zábavným odpolednem, jehož hosty byli Josef Vágner a Magda Hrnčířová.

Doba předvánoční a vánoční je však především časem, kdy se pořádá nejvíce koncertů za celý rok. Ve čtvrtek 2. prosince zahájil tuto plejádu adventní koncert žáků Základní umělecké školy v Dobrušce, o tři dny později se v kulturním domě představil Novoměstský orchestr a smíšený pěvecký sbor Kácov na benefičním vánočním koncertu, slavnostní adventní koncert uvedli žáci ZUŠ 9. prosince v kině 70, dětský pěvecký sbor ZUŠ zazpíval na živém betlému 11. prosince v Domašíně, Dobrušské žesťové sdružení a ženský pěvecký sbor Vlasta se představily na vánočním koncertu v kulturním domě ve čtvrtek 16. prosince a Zdeněk a Gabriela Svědíkoví zazpívali v sobotu 18. prosince v Husově sboru. Hudební Vánoce zakončil koncert hronovského bigbandu a zpívání u kapličky v Křovicích.

Vánoční atmosféru pomáhala naladit i přednáška L. Pecolda *Od Mikuláše po Tři krále*, o vánočních slavnostech a rituálech v Evropě, beseda dobrušských pamětníků, kteří si zavzpomínali na Vánoce svého mládí, vánoční program Církve bratrské v kině 70, Vánoce v knihovně, nebo třeba i *Vánoční jarmark* tradičních a uměleckých řemesel pořádaný vlastivědným muzeem o stříbrné neděli, či *Vánoční trh* mateřského centra *Hlásek*. Vyvrcholením všeho byla pak slavnostní půlnoční mše na Štědrý večer v naprosto zaplněném kostele sv. Václava.

O týden později pak proběhl na závěr roku tradiční *Silvestřák* pro děti na náměstí F. L. Věka. Zajímavý program, sestávající především ze soutěží, včetně té o nejlepší jednohubku, muzika a mnoho dalšího, to vše naplnilo náměstí dětmi. *Silvestřák* uzavřel pestrobarevný ohňostroj, který byl symbolickou tečkou za uplynulým rokem nejen pro dětské diváky, ale i jejich rodiče.

4. Hospodářský život, sociální a správní záležitosti

Rozpočet

Rozpočet Města Dobrušky na rok 2010 schválilo zastupitelstvo města na svém zasedání dne 1. března 2010. Schválený rozpočet příjmů činil 125 633 500 Kč, schválený rozpočet výdajů činil 175 633 500 Kč. Rozpočet byl tedy schválen jako schodkový. Vyšší výdaje byly pokryty úsporou finančních prostředků z roku 2009 ve výši 50 000 000 Kč.

Během roku 2010 prováděla část rozpočtových opatření, kterými byl upravován rozpočet, z pověření zastupitelstva také rada města. Následně tyto úpravy na svých pravidelných zasedáních schvalovalo zastupitelstvo města. Konečná výše upraveného rozpočtu k 31. 12. 2010 u příjmů činila 194 495 850 Kč a u výdajů činila 271 212 100 Kč. Po úpravách byl rozpočet opět schodkový. Vyšší výdaje měly být financovány z přebytku hospodaření roku 2009 a z investičního úvěru dohromady celkem ve výši 76 716 250 Kč.

Upravený rozpočet příjmů v roce 2010 byl splněn na 104,08 %. Skutečnost vyinkasovaných příjmů v roce 2010 činila celkem 202 438 755,94 Kč. Upravený rozpočet výdajů v roce 2010 byl splněn na 87,47 %. Výdaje byly celkem 237 222 980 Kč.

Hospodaření Města Dobruška za rok 2010 skončilo schodkem hospodaření ve výši 34 784 224,06 Kč. Nižší než rozpočtovaný schodek byl ovlivněn vyšším příjmem daňových a nedaňových příjmů, nerealizováním některých investičních akcí – hlavně ZŠ Fr. Kupky – snížení energetické náročnosti budov (10 mil. Kč), správa – technologické centrum a spisová služba (5 mil. Kč) a nižším čerpáním běžných výdajů.

Sociální služby

Od dubna 2009 organizuje město Dobruška veřejnou službu. Veřejnou službou ve smyslu novely zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, se rozumí pomoc obci v záležitostech, které jsou v jejím zájmu, zejména při zlepšování životního prostředí, udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, pomoc v oblasti kulturního rozvoje a sociální péče. Je zdarma vykonávána osobami v hmotné nouzi na základě písemné smlouvy uzavřené s obcí. Obec má povinnost uzavřít smlouvu kryjící odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou osoba vykonávající veřejnou službu způsobí nebo jí bude způsobena. Finanční prostředky na sjednání pojistného jsou poskytovány formou dotace MPSV. V roce 2010 byla uzavřena smlouva celkem se 38 osobami, z toho 21 osobám byla smlouva vypovězena, nebo sami odstoupili. V současné době vykonává veřejnou službu 17 osob pod organizačním zajištěním technických služeb.

V oblasti agendy pomoci v hmotné nouzi, která je zajišťována dvěma referentkami OSVZ, je měsíčně evidováno 205 klientů a vypláceno 120 dávek. Celkem bylo vyplaceno 2 942 313,- Kč.

Agendu pro těžce zdravotně postižené osoby vykonávají dva referenti OSVZ, kteří zabezpečili 724 příspěvků na provoz motorového vozidla, 26 příspěvků na zakoupení, celkovou opravu a úpravu motorového vozidla, 27 na opatření zvláštní pomůcky, 11 na úpravu bytu, 10 příspěvků na individuální dopravu, mimořádné výhody pro 207 těžce zdravotně postižených občanů a jeden opakovaný příspěvek nevidomým. Vyplacené příspěvky činily celkem 4 116 568,- Kč

Agenda příspěvku na péči je určena osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a podílejí se na ní tři referentky OSVZ, které se starají o 780 klientů. Vyplacený příspěvek činil celkem 44 930 000,-Kč

Agendu romského poradce a plánování sociálních služeb zajišťuje jeden referent OSVZ, který navštívil 1280x celkem 90 rodin a řešil 40 případů dluhových záležitostí neromských klientů.

Sociálně právní ochrana dětí řešila 593 případů, včetně domácího násilí, náhradní rodinné péče a činnosti sociálního kurátora. Agendu zpracovávají tři referentky OSVZ.

Obchod, živnosti a služby

Také v roce 2010 pokrývala činnost Obecního živnostenského úřadu tři oblasti výkonu státní správy – živnostenské podnikání, podnikání v zemědělství a povolování výherních hracích automatů.

Živnostenský zákon byl i v tomto roce poměrně zásadním způsobem novelizován. Podnikatelé již nejsou povinni oznamovat přerušení provozování živnosti živ. úřadu. Přesto se ale počet těchto oznámení nijak diametrálně nesnížil, neboť úřady práce vyžadují od uchazečů o práci potvrzení, že mají živnost přerušenu.

Díky propojení aplikace „Registr živnostenského podnikání“ s CEO (centrální evidence obyvatel) přestalo být povinností ohlašovat změnu bydliště, neboť živnostenský úřad dostává pravidelná avíza o změnách údajů v této evidenci, týkající se osob zapsaných v živnostenském rejstříku.

Systém práce na živnostenských úřadech zaznamenal v posledních letech obrovské změny. Data do živnostenského rejstříku jsou zapisována až na základě porovnání s dalšími registry – např. centrální evidencí obyvatel nebo registrem adres, dále pokračuje a neustále se vyvíjí předávání informací dalším složkám veřejné správy (FÚ, OSSZ, ZP, ÚP atd.) elektronickou cestou. Nedílnou součástí komunikace ve státní správě jsou i datové schránky. Téměř veškerá podání podnikatelů přímo na živ. úřadě jsou realizována elektronicky.

Na druhou stranu je zatím zcela minimálně využívána možnost ohlásit živnost z osobního počítače podnikatele, jejíž podmínkou je platný certifikát elektronického podpisu. Podnikatelé pro svá podání také téměř nevyužívají služeb tzv. Czech Pointu. Důvodem je skutečnost, že na těchto úřadech nedostanou potřebné informace týkající se živnostenského zákona, na základě kterých by se mohli rozhodnout.

V roce 2010 vydal Obecní živnostenský úřad Dobruška na základě žádostí a oznámení klientů 2042 dokumentů a vybral 185 620 Kč na správních poplatcích. Vedle činnosti registrační probíhala i pravidelná kontrola podnikatelů. Od 1.1. do 31.12.2010 bylo zkontrolováno 258 podnikatelů. Zhruba čtyřikrát za rok se uskutečňuje společná kontrola s pracovníky České obchodní inspekce. Součástí kontrolní činnosti jsou i tzv. místní zjištění, jejichž výsledky (např. o uzavření provozovny, které podnikatelé neoznámí úřadu) jsou postupována místně příslušným živnostenským úřadům v rámci celé ČR. Pracovníci kontroly se pravidelně účastní stavebních řízení týkajících se nových provozoven. K 31.12.2010 byl z rozhodnutí rady města počet pracovníků odboru Obecní živnostenský úřad snižen o jednoho kontrolora.

K zásadním změnám ve výkonu státní správy v oblasti evidence zemědělských podnikatelů nedošlo. K 31. prosinci 2010 bylo ve správním území Městského úřadu Dobruška evidováno 176 fyzických a 16 právnických osob.

Poslední oblastí výkonu státní správy v působnosti odboru Obecní živnostenský úřad Dobruška je povolování výherních hracích přístrojů. V roce 2010 byl rozhodnutím povolen provoz 36 ks VHP na území města a do městské pokladny byly odevzdány poplatky ve výši 378 627 Kč, z toho činil správní poplatek 194 000 Kč, místní poplatek 112 833 Kč a odvod z výtěžku 71 794 Kč.

I nadále bylo poskytováno poradenství v oblasti ochrany spotřebitele. Vedle osobních konzultací případů s nespokojenými spotřebiteli jsou zveřejňovány aktuální informace týkající se testování výrobků na českém trhu a příklady úspěšných reklamací výrobků.

Nezaměstnanost

Na počátku roku 2010 byla nezaměstnanost relativně značně vysoká, na Dobrušku bylo bez práce 439 lidí (6,62 %). V průběhu měsíce ledna se ještě zvýšila na 448 (6,71 %). V dalších měsících docházelo k postupnému poklesu až na 361 (5,4 %) v červnu a v září. Ke konci roku, zřejmě vlivem sezónních prací, opět vzrostla. K 31. prosinci byla v našem regionu bez práce 515 lidí (7,69 %), což je zatím nevyšší počet nezaměstnaných, kterého zde bylo dosaženo

Technické služby

Dlouhou řadu úkolů v oblasti údržby a zkvalitňování životního prostředí v Dobrušce plní technické služby. Zajišťují například údržbu a opravy komunikací nejen ve městě samotném, ale i ve všech sloučených obcích, což představuje desítky kilometrů silnic, které je nutno udržovat ve sjízdňém stavu ve všech ročních obdobích. Od jara do podzimu to znamená neustálé opravy těchto komunikací a v zimním období jejich pluhování, aby i odlehlejší samoty měly spojení s městem. Pracovníci se starají také o dopravní značení, které je však bohužel častým terčem opilých vandalů.

Jakmile na jaře povyroste tráva, začíná pro technické služby náročná a po většinu roku trvající práce na sečení veřejných prostranství. Od června 2010 slouží pracovníkům technických služeb nová technika, další v řadě Universálních nosičů zn. HOLDER, který je vybaven sekačkou a kompletním vybavením na zimní údržbu chodníků.

Ve velmi dobrém stavu je veřejné osvětlení, u něhož jsou prováděny pravidelně předepsané revize. Technické služby rovněž smluvně pečují o veřejné osvětlení v obcích Bačetín, Dobřany, Janov, Olešnice, Ohnišov, Podbřezí, Sudín a Val a na objednávku poskytují servisní služby i soukromým osobám a podnikatelům.

Pracovníci technických služeb se rovněž starají o údržbu tří hřbitovů; městského, vesnického a hřbitova v Pulicích. Na hřbitovech se provádí i odvoz odpadu a další práce včetně požadavků na likvidaci hrobů.

Technické služby zabezpečují také údržbu bytového fondu, včetně oprav osvětlení, vodovodních baterií, dveří, ale i nábytku v majetku města. Prováděly také odvoz odpadkových košů a výlep plakátů.

Na velmi dobré úrovni je provoz veřejných WC. Provozní doba je včetně sobot a nedělí a otevřeno je i při veškerých důležitých akcích pořádaných ve městě. Pečováno je i o údržbu městského stadionu a jeho provoz.

Některé práce by technické služby nemusely dělat, kdyby nebylo neustálého ničení zařízení vandaly a opilými občany. Neustále je proto nutné opravovat a zasklívat autobusové zastávky v Dobrušce i ve vesnicích. Terčem ničení jsou i lavičky, zejména v Archlebových sadech a v parčíku Na Trojici. Rovněž zvýšená potřeba úklidu ve městě vyplývá většinou z nepořádnosti, lajdáctví a vandalismu některých lidí.

Městská policie

Početní stav městské policie byl v roce 2010 šest strážníků. V měsíci prosinci klesl tento na počet na pět členů.

Stále pokračují veřejnoprávní smlouvy s městem Opočno a obcemi České Meziříčí, Králova Lhota, Přepychy, Rohenice, Pohoří, Olešnice v Orlických horách. V průběhu roku 2010 byly k těmto obcím připojeny i obce v okolí města Dobrušky. Jsou to obce Val a Provoz. Plánování služeb se řídí podle pracovního kalendáře, podle bezpečnostní situace v jednotlivých městech a obcích nebo na žádost zástupců měst při konání kulturních akcí.

Městská policie zajišťovala společenské a sportovní akce. Dále strážníci Městské policie zajišťovali veřejný pořádek při konání městských trhů, pálení čarodějnic, májových oslav, Dobrušské pouti, dne IZS, letního muzicírování, Svatováclavských slavností, Dobrušských Vánoc a Silvestříku pro děti. Při zajišťování většiny akcí strážníci městské policie spolupracovali s Policíí ČR. Hlídka MP také velice úzce spolupracovala i s ostatními odbory MěÚ Dobruška. Obzvláště s pracovníky OSVZ, pracovníky OD a technických služeb. Strážníci městské policie prováděli besedy na školách, mateřských školách i mezi seniory.

Městská policie řešila celkem 987 přestupků, zejména z oblasti dopravního provozu a veřejného pořádku. V průběhu roku 2010 provedli strážníci Městské policie ve spolupráci s PČR a sociálním odborem MěÚ Dobruška několik akcí zaměřených na požívání

alkoholických nápojů mládeží. Při těchto kontrolách bylo zjištěno několik přestupků, které byly řešeny na místě blokovou pokutou nebo si jejich další řešení převzala pracovnice OSVZ MěÚ Dobruška.

V roce 2010 strážníci městské policie a PČR provedli několik přednášek a besed v mateřských školách, základních školách a na základní škole se speciálním zaměřením v Dobrušce i mimo ni. Na těchto přednáškách byli účastníci seznámeni s činností městské policie a dále s problematikou drog, alkoholu a represe při spáchání protiprávního jednání. Hlídka městské policie se v průběhu roku značnou mírou zaměřila na kontrolu používání osvětlení u cyklistů za snížené viditelnosti, která byla dosti tragická. Tuto situaci se v průběhu roku podařilo výrazně zlepšit, což dokazují i kladné odezvy od řidičů motorových vozidel.

Dohled nad bezpečným přechodem žáků u ZŠ nám zabezpečují dva proškolení důchodci, kde se k nim několikrát v roce a v nenaplánovaném čase připojila i hlídka městské policie.

V měsíci květnu byl do ulic ve městě Dobruška instalován kamerový systém v počtu tří kamer. Díky němu se podařilo objasnit několik situací a dokázat několik desítek přestupků. Jak dopravních tak i proti veřejnému pořádku.

V průběhu roku 2010 řešili strážníci převážně dopravní přestupky, přestupky jiného charakteru, oznámení od občanů, spolupráci s Policií ČR a další. V souvislosti s touto činností muselo vedení města a městské policie řešit několik neopodstatněných stížností od občanů na postup strážníků při pracovním výkonu. Po prošetření nebylo ani v jedné stížnosti zaznamenáno pochybení strážníka.

Součinnost s jednotlivými odbory MěÚ Dobruška a organizacemi, které spolupracují s městskou policií, je jako v předešlém období na velice dobré úrovni. Tato spolupráce se stále prohlubuje a zdokonaluje. Dochází ke včasnému odstraňování různých problémů a nedostatků v rámci celého katastru města Dobrušky.

Dobrá spolupráce je rovněž se zástupci obcí, které mají uzavřenou veřejnoprávní smlouvu s městem Dobruška. Tam, kde působí obvodní oddělení Policie ČR Dobruška, je rovněž velice dobrá spolupráce. Vedení Městské policie se pravidelně schází s velitelem Policie ČR v Dobrušce a řeší zde vzniklé problémy a nedostatky. Úzká spolupráce je rovněž s HZS PS Dobruška a RZP Opočno.

5. Kulturní dění

Kulturní zařízení města Dobrušky

Kulturní dům města Dobrušky

Kulturní zařízení města Dobrušky – středisko Kulturní dům zajišťoval v roce 2010 kulturní akce a servis pro občany, občanská sdružení a organizace města, ale i ostatní, dle předmětu své činnosti jako v předešlých letech.

Šlo především o realizaci divadelních představení pro děti a dospělé, zábavné pořady, koncerty, taneční kurzy pro začátečníky i pokročilé apod. Technicky zajišťoval pořádání plesů, tanečních zábav, schůzovní činnost, školení firem, zkoušky divadelních a jiných zájmových souborů. Dále organizoval nebo se pořadatelsky podílel na venkovních akcích, jako byly akce *Školy za školou*, *Přehlídka dechových hudeb*, *Dobrušské letní muzicírování*, *Svatováclavské slavnosti*, *Silvestřík* pro děti a mnoho dalších.

Kulturní dům má široký záběr činností a dva profesionální pracovníci byli tak značně časově vytíženi, a to především o večerech a víkendech. Na některých akcích se neobešli bez pomoci řady zapálených spolupracovníků i pomoci pracovníků technických služeb. Ze statistického přehledu vyplývá, že KD v roce 2010 uskutečnil 124 akcí, tedy pouze o 2 akce méně než v roce předešlém.

V roce 2010 hospodařil kulturní dům po úpravě rozpočtu s výdaji ve výši 2.210.000,- Kč a utratil 2.280.498,- Kč, což je 103 %, na příjmech měl naplánováno 600.000,- Kč a vybral na kulturních akcích, na nájmech z prostor a v šatně 665.365,- Kč, což je 111 % proti plánované částce. Celkový schodek na hospodaření za rok 2010 tak činí 5.133,- Kč.

Během roku 2010 byla provedena vyměněna vstupních dveří hlavního vchodu a kuchyně, dále okna v baru, WC, na jevišti a částečně ve foyeru, vše v celkové výši 166.801,- Kč. Dále byl realizován nový nátěr fasády přední vstupní části objektu.

Městská knihovna

Městská knihovna tvoří součást organizační složky Kulturní zařízení města Dobrušky, je tedy financována z rozpočtu města. V roce 2010 neměla žádné investice.

V průběhu roku nedošlo k přerušnému provozu knihovny, služby veřejnosti byly poskytovány plynule. Každoročně bývají obě půjčovny uzavřeny pouze v době vánočních prázdnin z důvodu minimálního zájmu čtenářů o návštěvu provozovny. Náklady na případný provoz by tedy neodpovídaly poskytnutým službám.

Prostory knihovny navštívilo během roku 2010 celkem 22 335 uživatelů. Do tohoto počtu se zahrnují návštěvníci obou půjčoven, uživatelé internetových stanic a účastníci kulturně-výchovných akcí.

Meziknihovní výpůjční služby využívali čtenáři v průběhu roku hojně, dokonce vzešlo o 49 požadavků na zapůjčení knih z jiné knihovny v rámci České republiky více než v předchozím sledovaném období. Kladně bylo vyřízeno celkem 135 čtenářských požadavků. Službu využívají především studenti, kteří potřebují získat přístup k naučné literatuře vyššího stupně odbornosti a specifického zaměření. Během roku bylo vyřízeno také 99 požadavků na zapůjčení vlastních publikací jiným knihovnám. Zvýšený zájem ostatních knihoven o knihy z fondu dobroušské knihovny lze připsat pravidelné aktualizaci fondu naučné literatury. Knihovnice neustále sledují nejnovější nabídky různých vydavatelství, provádí akvizici s přihlédnutím ke čtenářským požadavkům. Návštěvníci knihovny mají možnost uvádět tipy na nákup konkrétních publikací do tzv. „knihy přání a požadavků“.

Knihovna zaevidovala během roku 2010 celkem 1 901 návštěvníků počítačových stanic s přístupem na internet, tj. asi o 70 lidí méně než v předchozím roce. Svůj podíl na tom má neustále se rozšiřující „internetizace“ domácností. Někteří však volí spíše variantu bezplatného připojení k celosvětové počítačové síti z prostředí knihovny v rámci svého členství.

Hojně využívaným zdrojem informací jsou stále častěji webové stránky městské knihovny, umístěné na adrese www.mestodobruska.cz/knihovna. Ty poskytují široké veřejnosti základní údaje o činnosti knihovny, o připravovaných akcích či nadcházejících změnách. V roce 2010 navštívilo tuto webovou prezentaci 6 528 osob, tedy o 180 více než loni. K nejvyužívanějším sekcím patří aktuality informující o chystaných pořadech, odkaz na on-line katalog s přístupem k vlastnímu čtenářskému kontu a v poslední době také odkaz na nové stránky městské knihovny na facebooku. Díky připojení se k tomuto síťovému fenoménu drží knihovna krok se svými čtenáři mladší generace. Svým fanouškům tak nechává prostor vyjadřovat se k aktuálnímu dění, zasílá jim pozvánky přímo na konkrétní akce a zveřejňuje fotografie přibližující veškeré události. Kromě toho mají i nadále čtenáři možnost využívat elektronické informační služby, pokládat dotazy knihovníkům prostřednictvím e-mailu či objednávat MVS rovněž elektronickou cestou. Přibližně od poloviny roku 2010, kdy byly stránky knihovny na facebooku založeny, je navštívilo 1 363 lidí.

Knihovní fond, čtenáři

Ke dni 31. 12. 2010 čítal knihovní fond 32 423 knihovních jednotek a 66 titulů periodik. Na nákup knih a časopisů byla využita částka 235 741,- Kč. Akvizice knižní

produkce probíhala v závislosti na požadavcích a potřebách čtenářů. Do fondu přibylo 1 000 nových svazků. Každoročně stoupá cena knih, což se samozřejmě odráží i na množství nakoupených publikací. Z tohoto důvodu a rovněž na základě mnohaletých zkušeností požadovala knihovna do svého rozpočtu částku 300 000,- Kč na nákup knih i časopisů. Konečná částka, kterou pro tyto potřeby získala, činila 250 000,-. Úbytek způsobený vyřazením zastaralých, zničených a ztracených publikací činil 812 svazků knih. Kvůli nedostatku místa a odmítnutí žádosti o možnost zakoupení nových kusů knižních regálů na oddělení pro dospělé bylo třeba uvolnit prostor pro nové knihy, a tudíž vzrostl počet vyřazených titulů.

Ke dni 31. 12. 2010 registrovala městská knihovna 1 284 čtenářů, což je stejný počet jako v loňském roce a představuje cca 18 % z celkového počtu obyvatelstva. Registrovaných uživatelů do 15 let bylo 400, tj. asi 31 % z celkového počtu čtenářů. Přibližně 61 % žáků místních základních škol (do 15 let věku) navštěvovalo v roce 2010 pravidelně Dobrušskou knihovnu. Do půjčoven přišlo za toto období 20 044 návštěvníků, včetně uživatelů internetu. Bylo uskutečněno 50 345 výpůjček, z toho je 9 460 prolongací. Skladbu všech výpůjček tvořily z 85 % knihy a z 15 % periodika. Rezervací se během roku vyřídilo 1 540.

Metodický obvod

Městská knihovna slouží jako středisková. Ve spádové oblasti Dobruška, detašované pracoviště MěK Rychnov nad Kněžnou, pracuje 18 obecních knihoven. Síť tvoří tyto obce: Bačetín, Bílý Újezd, Bohdašín, Bystré, Byzhradec, Deštné v Orlických horách, Dobré, Dobřany, Hlinné, Hroška, Chlístov, Janov, Kamenice, Ohnišov, Podbřezí, Rovné, Sedloňov a Val. K žádným změnám oproti roku 2009 nedošlo. Všechny obecní knihovny jsou zaregistrované u MK ČR.

Na základě smluv uzavřených s Městem Dobruška přispívají jednotlivé obce metodického obvodu finanční částkou na služby s tím spojené. Každý rok bývá vybíráno 13 500,- Kč. V roce 2010 se za tuto částku nakoupilo 89 svazků nových knih.

Ze státních dotací určených pro regionální funkce obdržela Dobrušská knihovna prostřednictvím pověřené knihovny v Rychnově nad Kněžnou na nákup fondu pro náš metodický obvod částku 100 000,- Kč. Za ni bylo nakoupeno a zpracováno 646 knihovních jednotek, určených obecním knihovnám.

Na zajištění prací souvisejících s výkonem regionálních služeb vyčleňuje pověřená Městská knihovna v Rychnově nad Kněžnou půl pracovního úvazku pro metodický obvod Dobruška. Pracovnice je zaměstnancem rychnovské knihovny. Její hlavní náplní je poradenská a konzultační činnost, nákup, zpracování, údržba fondu a především jeho cirkulace mezi spravovanými knihovnami. V roce 2010 bylo vyexpedováno celkem 126 souborů, které obsahovaly 2 909 svazků knih.

Spolupráce knihoven

Městská knihovna Dobruška nadále pokračovala ve spolupráci s oborovým sdružením SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků) a KDK (Klub dětských knihoven). V průběhu roku se zúčastňovala seminářů a setkání, které zmíněné organizace pořádaly.

Se Studijní a vědeckou knihovnou v Hradci Králové navázala Dobrušská knihovna ještě užší spolupráci. Vedoucí knihovny v Dobrušce se stala členkou redakční rady knihovnicko-informačního zpravodaje *U nás*, který vědecká knihovna vydává. Tím dochází k lepší informovanosti o dění v oblasti knihovnictví v rámci našeho kraje.

Co se týče spolupráce s okolními městskými i obecními knihovnami, ani v roce 2010 nechyběla listopadová porada dobrovolných obecních knihovníků za spoluorganizace rychnovské knihovny. Její náplň tvořilo jednání o webových stránkách jednotlivých knihoven, správném vyplňování statistických výkazů, provádění revizí. Pozornost byla věnována také knihovnickým akcím (Den pro dětskou knihu, Den poezie) i oceněním (Knihovna roku 2010).

Dobrušská knihovna byla stále v kontaktu s Městskou knihovnou v Opočně a Místní knihovnou v Mokřém. I s dalšími knihovnami v okolí si společně vyměňovala zkušenosti, odborné rady a zajišťovala propagaci vlastních akcí i mimo rámec svého působitě.

Knihovna města Dobrušky poskytovala nadále konzultace školní knihovně Gymnázia Dobruška ohledně práce s knihovním systémem Clavius.

Rovněž Knihovna Výzkumné stanice Opočno (součást Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti), což je knihovna jiné sítě, spolupracovala, stejně jako v uplynulých letech, s knihovnou v Dobrušce.

Kulturně-výchovné akce knihovny pro veřejnost

a) kulturní

V roce 2010 zorganizovala městská knihovna celkem 97 kulturních akcí pro veřejnost, tedy o 16 více než loni. Mezi kulturní pořady patřily výstavy, autorská čtení i besedy se známými /především literárními/ osobnostmi, výtvarné soutěže pro děti, exkurze i další programy pro žáky škol z Dobrušky i blízkého okolí nebo akce pro děti předškolního věku. Celoročního kulturního programu knihovny se zúčastnilo 1 728 návštěvníků.

Každý měsíc byla tradičně ve foyer knihovny nainstalována nová výstava. Velký ohlas u veřejnosti měla výstava nazvaná „Dědictví řemesel z Orlických hor“ nebo také výstava biblí, která vznikla na základě spolupráce s vlastivědným muzeem.

První čtvrtky v měsíci byly v dětském oddělení opět věnovány předškolním dětem, jednalo se o pohádkové odpoledne známé pod názvem „Povídám, povídám pohádku“.

Za nejzajímavější besedy, uspořádané v průběhu roku, lze považovat setkání se spisovatelkou Markétou Pilátovou v měsíci únoru, se spisovatelkou Petrou Braunovou v březnu a autorské čtení Američana Jona Davise v září.

Uskutečnily se celkem čtyři cestopisné přednášky - dvě z nich ve spolupráci s vlastivědným muzeem - Putování do pralesů Kalimantanu (únor), Pouště a jezera Chile (březen), Venezuela (duben), Šanghaj není jen EXPO 2010 (říjen).

V měsíci dubnu se ve foyer knihovny konal velikonoční koncert folkové kapely Duo Kmen.

Během tradičních Svatováclavských slavností došlo k zahájení výstavy fotografií polského fotografa Kryštofa Karwowského na základě mezinárodní spolupráce i ke zpřístupnění vlastních prostor knihovny pro širokou veřejnost v rámci Dnů otevřených dveří.

Dobrušská knihovna se opět připojila k několika celostátním knihovnickým akcím. Na „Březen – měsíc čtenářů“ připravila bohatou nabídku pořadů zaměřených na čtenáře i čtení obecně. Děti i dospělí navštívila již zmíněná spisovatelka Petra Braunová. Do oddělení pro děti a mládež byly zakoupeny nové společenské hry, které přijali malí čtenáři s nadšením. Poprvé došlo v obou odděleních k vyhlášení a odměnění nejpilnějších čtenářů roku. Na závěr měsíce nechyběla ani populární „Noc s Andersenem“ s podtitulem „Keltská noc“. V dobovém oblečení se sešlo třináct dětí, které po nápaditém programu plném her společně přenocovaly v knihovně.

Již 14. ročník akce „Týden knihoven“ měl téma „Knihovna pro všechny“. V centru zájmu stáli především uživatelé, pro každou cílovou skupinu byl připraven jiný program. Cílem aktivit bylo nabídnout atraktivní využití volného času nejen novým čtenářům, ale pečovat hlavně o čtenáře stávající. Každý den se knihovnice věnovaly určité skupině lidí: pondělí - handicapovaní, úterý - rodiče na mateřské dovolené, středa - junioři, čtvrtek - milovníci literatury a pátek - senioři. Poprvé se konala burza vyřazených knih, které se prodávaly za symbolické ceny. Příznivci literatury měli možnost se zúčastnit literárního maratónu s regionálními spisovateli - Josefem Lukáškem a Boženou Tymichovou.

Listopadový projekt „Den poezie“ tentokrát s označením „Nekonečný kraj“ přinesl také velký počet zajímavých akcí. Malí čtenáři se v dětském oddělení zapojili do vymyšlení „nekončící“ básně. Pro publikum mladší generace recitoval a hudebně doprovázel svou

netradiční poetickou tvorbu mladý básník, spisovatel a novinář Pavel J. Hejátko. Velký úspěch měla akce „Poezie ke kávě“, při níž návštěvníci dobrušské „jazzové“ kavárny recitovali své nejoblíbenější básně.

V rámci celostátní akce „Den pro dětskou knihu“ se děti podílely na vytváření obří ilustrace.

V prosinci nechyběla mikulášská nadílka pro nejmenší čtenáře, ani akce „Vánoce v knihovně“. Vánoční atmosféru pomohla vytvořit výstava výrobků dětí z družiny ZŠ Fr. Kupky nazvaná „Už je tu zas vánoční čas“ i prodejní výstavka dětských knih nakladatelství Thovt. Slavnosti a rituály v Evropě konající se v období od Mikuláše po Tři krále přiblížil všem účastníkům audiovizuálního pořadu Ing. Pecold. V době předvánoční bylo v oddělení pro dospělé připraveno pohoštění pro příchozí návštěvníky.

Během roku 2010 se v dobrušské knihovně několikrát setkala na pracovním jednání kulturní komise.

b) vzdělávací

V roce 2010 se uskutečnilo v prostorách městské knihovny celkem 28 vzdělávacích akcí, z nichž většinu tvořily informační lekce pro žáky mateřských, základních i středních škol z Dobrušky a okolí.

V první polovině roku pokračovala rodinná „čtecí“ soutěž „Škola naruby“ v rámci celostátní akce „Celé Česko čte dětem“. Měla za cíl propagovat čtení u dětí předškolního či mladšího školního věku.

V dubnu uspořádala dobrušská knihovna školení knihovníků našeho regionu v oblasti katalogizace v knihovním systému Clavius. Lektorkou byla knihovnice z MěK Trutnov.

Mezi vzdělávací akce patřily také dvě přednášky. Dubnová přednáška paní Hofmanové pojednávala o homeopatii a květnová pod vedením paní Sehnalové se věnovala grafoterapii.

Během letních měsíců proběhl další ročník prázdninové vědomostní soutěže tentokrát pod názvem „Poznáváme Evropskou unii“.

V rámci celostátního projektu „Týden knihoven“ uspořádala knihovna kurz počítačové gramotnosti pro seniory. Výuka byla zaměřena na základní obsluhu počítače i síťovou službu e-mail. U návštěvníků vzbudila akce velký ohlas, proto bude pokračovat i v roce 2011. Pro děti byly připraveny poutavé přednášky J. Macha o pověstech Dobruška dle názvu nové autorovy publikace.

Listopadový vzdělávací program v sobě zahrnoval setkání obecních knihovníků v Rychnově nad Kněžnou za spolupořadatelství MěK Dobruška a MěK Rychnov n. Kn. Dobrušská knihovna prezentovala své vzdělávací akce v rámci „Týdne vzdělávání dospělých“ na Úřadu práce v Rychnově n. Kn.

Zaměstnanci, organizační změny

V průběhu roku 2010 nedošlo k žádným organizačním změnám. Knihovna má stále čtyři zaměstnance na plný pracovní úvazek – pracovníci oddělení pro dospělé, pracovníci dětského oddělení, katalogizátora a vedoucí.

Městská knihovna byla nadále součástí organizační složky Kulturní zařízení města Dobrušky, společně se čtyřmi dalšími středisky (informační centrum, vlastivědné muzeum, kulturní dům, panoramatické kino).

Informační centrum

13. – 17. ledna 2010 se informační centrum prezentovalo jako vystavovatel za město Dobrušku na veletrhu cestovního ruchu Regiontour Brno, kde mj. představilo nové propagační materiály a poskytovalo informace návštěvníkům veletrhu o ubytovacích zařízeních, novinkách i zajímavostech města. Neméně důležité bylo získání nových poznatků o produktech CR z ostatních regionů ČR a navázání nových kontaktů různých subjektů z této oblasti.

4. února 2010 pracovnice informačního centra navštívily veletrh Holiday World v Praze a 18. března 2010 v Jablonci nad Nisou, kde získaly nové zkušenosti zejména z oblasti obchodu, služeb a marketingu cestovního ruchu.

Celý květen byl ve znamení vrcholících příprav 3. ročníku Dobrušské poutě. Informační centrum se na této akci významně podílelo především organizací stánkového prodeje a propagační akce. Ve dnech 21. – 23. května 2010 mělo rozšířenou otevírací dobu a poskytovalo zázemí pro pořadatele a účastníky Dobrušské poutě.

V květnu 2010 bylo do informačního centra zakoupeno multifunkční zařízení, umožňující mj. i barevný tisk pro účely KZMD i klientské služby.

12. května 2010 navštívil Dobrušku během své pracovní cesty po východních Čechách předseda senátu Parlamentu České republiky MUDr. Přemysl Sobotka, který byl přijat na radnici starostou města Petrem Tojnarem. Součástí programu byla i krátká procházka centrem našeho města s výkladem stručné historie i současného dění, kterou připravila a provedla pracovnice informačního centra Dagmar Nováková.

4. června 2010 proběhl v našem městě Den bezpečnostních složek. Informační centrum po celou dobu akce poskytovalo zázemí pro zástupce bezpečnostních složek, zajišťovalo administrativní a další organizační práce akce včetně distribuce potřebných materiálů a propagačních a upomínkových předmětů pro účastníky akce a hosty.

Informační centrum se také zapojilo do dvoufázového projektu „Marketingová strategie cestovního ruchu Orlických a Bystřických hor“. Cílem tohoto projektu je mapování cestovního ruchu v našem kraji a zároveň vytvoření takových opatření, která by vedla ke zlepšení služeb v oblasti cestovního ruchu a tím také ke zvýšení počtu návštěvníků a jejich spokojenosti.

1. července 2010 nastoupila za mateřskou dovolenou p. Ing. Pavlína Šolcové do informačního centra nová pracovnice slečna Bc. Jana Lukešová na dobu určitou. O prázdninových měsících pomohly po předchozím zapracování zajistit víkendové služby informačního centra 2 brigádnice, slečna Markéta Obstová a slečna Anna Kejvalová.

Destinační společnost Orlické hory a Podorlicko dne 10. srpna 2010 iniciovala setkání marketingové skupiny Orlických hor a Podorlicka v Rychnově nad Kněžnou. Cílem projektu bylo rozdělení spádových oblastí a úkolů na tvorbě propagačních materiálů: Turistických novin – Zima 2010/11 a brožury zimních aktivit. Tyto materiály jsou volně k dispozici v informačním centru v Dobrušce, byly předány i dalším subjektům, které na tomto spolupracovaly – studijnímu středisku UK v Dobrušce a Staročeskému pivovárku v Dobrušce.

Informační centrum se také podílelo zasíláním podkladů a korektur na vzniku nových propagačních materiálů, které vydala v listopadu 2010 Česká centrála CR Czech tourism. Jednalo se o mapku s tipy na výlety v Orlických horách a Podorlicku.

Obě pracovnice infocentra se zúčastnily v různých termínech (září a listopad 2010) intenzivního pětidenního kurzu polského jazyka s rodilými mluvčími v Ústí nad Orlicí. Kromě jazykové výuky se seznámily také s polskými kulturními tradicemi našich severních sousedů.

Poslední setkání turistických informačních center v roce 2010 bylo zahájeno v Opočně dne 16. prosince. Zde byl mj. představen připravovaný projekt zážitkových jednodenních programů pro turisty. IC Dobruška zde uvedlo svůj návrh na zatraktivnění našeho města pro turisty - průvodcovskou službu v kostýmu F. L. Věčka spojenou se zajímavým výkladem o této osobnosti 1x týdně nebo 1x za 14 dní. Dále zde ředitel Euroregionu Glacensis p. Štefek představil novou publikaci Historické a církevní památky a Zpravodaj Euroregionu Glacensis, informační centra si mezi sebou vyměnili informace o novinkách, změnách, akcích a materiálech.

Na konci roku 2010 opět proběhla kontrola informačního centra centrálou cestovního ruchu Czechtourism. Výsledek kontroly byl kladný, bez jakýchkoliv připomínek a nedostatků. Služeb informačního centra využilo v roce 2010 téměř 13 800 návštěvníků.

Vlastivědné muzeum

Výzkum – „Paměť města“

Dobrušské vlastivědné muzeum připravilo ve spolupráci se Státním okresním archivem v Rychnově nad Kněžnou tradiční setkání kronikářů, které se uskutečnilo v Dobrušce 28. června. Pracovní zasedání proběhlo v zasedacím sále na odboru dopravy a kronikáři měli možnost navštívit také kostel sv. Václava, výstavu *690 let Dobrušky* v muzeu a domek Fr. VI. Heka. Obdrželi rovněž propagační tiskoviny města Dobrušky včetně nově vydané publikace *Dobrušská privilegia*. Muzeum dlouhodobě spolupracuje s řadou kronikářů ve spádové oblasti a jeho cílem je tuto spolupráci dále zintenzivňovat.

Přehled o jednotlivých oblastech programu Paměť města:

- paměť věcí (trojrozměrné předměty)
- paměť písma (archiválie, psané vzpomínky, kroniky apod.)
- paměť slova (magnetofonové záznamy vzpomínek pamětníků – události, historiky)
- paměť fotografie (darování nebo poskytnutí fotografií k digitálnímu záznamu)
- paměť filmu (8 mm, 16 mm, 35 mm filmy i videozáznamy – zapůjčit k přepisu na video)
- paměť lidí (psané vzpomínky a životopisné medailónky významných regionálních osobností)

Sbírky

Trvalá pozornost je v muzeu věnována práci se sbírkami. V roce 2010 byl prohlédnut a ošetřen sbírkový fond betlémů, v němž se nachází 14 souborů. Mezi nejvzácnější, a to nejen v dobrušském muzeu, patří deskový polychromovaný betlém z 18. století, který byl v roce 2010 prezentován na výstavě Sakrální umění na Dobrušsku v Pastoračním centru dobrušského děkanství v rámci Toulek po dobrušských památkách.

Muzejní sbírky byly obohaceny o nahrávky kompletního hudebního díla Karla Hrnčíře, jednoho z Kocourkovských učitelů, které muzeu věnovala autorova dcera. Bylo také pokračováno v digitalizaci starých amatérských dokumentárních filmů. Podařilo se k tomuto účelu zapůjčit velmi reprezentativní kolekci filmů Josefa Dusílka z Bystrého, která zahrnuje události a dění v obci od šedesátých do devadesátých let minulého století. Josef Dusílek zapůjčil muzeu rovněž reprezentativní výběr fotografií z novodobé historie obce Bystrého, zahrnující léta 1963 – 2009. Tyto fotografie budou digitalizovány a poskytnuty kromě autora také Obecnímu úřadu v Bystrém a kronikářce obce.

V roce 2010 byl přemanipulován sbírkový fond starých tisků, který byl přemístěn do depozitárních prostor v Domašíně, kde je nově přehledně uložen. Ke všem sbírkovým předmětům přemístěným do domašínských depozitářů jsou postupně tištěny nové katalogizační karty. Ve všech depozitárních prostorách muzea bylo provedeno přehledné označení a lokační seznamy v jednotlivých regálech.

V roce 2010 se sbírkový fond muzea rozrostl o 36 nových přírůstkových čísel získaných dary a vlastním sběrem.

Muzejní knihovna

Odborná knihovna muzea slouží všem zájemcům o historii, zvláště pak o historii regionální. V roce 2010 zde bylo registrováno 137 čtenářů, kteří si vypůjčili 128 knih. Do knihovny přibýlo 196 knih. Podstatnou část vypůjček tvoří regionální kroniky a odborná regionální historická literatura, která slouží především zájemcům z řad studentů.

Prezentace:

Výstavy:

V roce 2010 byly připraveny následující výstavy:

V muzeu:

- Obrazy Josefa Kejvala (10. - 23. května)
- 690 let Dobrušky (26. června – 10. září)
- Péče o památky na Dobrušsku (20. září – 30. září)
- Český rok (Jana Jarkovská – figurky ze šustí, 1. – 19. prosince)

V městské knihovně:

- Bible – kniha knih (květen, ve spolupráci s církvemi)

V synagoze:

- České quilty (2. - 5. prosince)

V městském lapidáriu:

- Pověsti z Dobruška (červen - červenec, ilustrace Karla Štětiny)

V Kině 70:

- Zlatá léta šedesátá (říjen, kultura v Dobrušce v šedesátých letech 20. století)

Putovní výstavy

- Dobruška, výstava v české a anglické verzi. Výstava byla využita pro holandské město Ter Aar a pro polské město Radkov.
- František Kupka, výstava v české a anglické verzi pro využití v zahraničí. Výstava byla připravena v součinnosti s Krajským úřadem Královéhradeckého kraje a počítá se s jejím využitím v Českých domech – kulturních střediscích České republiky v zahraničí.
- Připravena je i putovní výstava Národní obrození v Podorlicku, určená školám a obcím v Dobrušce i spádovém regionu, která bude distribuována v roce 2011.

Přednášky:

V únoru se v sále odboru dopravy uskutečnila přednáška o Kalimantanu a 18. března přednáška manželů Vozábových o středním a severním Chile. Obě byly pořádány ve spolupráci s městskou knihovnou a jejich návštěvnost dosáhla 60 – 70 posluchačů.

Klub seniorů

Programy pro seniory, připravované se sborem Církve bratrské v Bystrém. Pravidelný čas každé pondělí od ledna do dubna a od listopadu do prosince vždy v 15 hodin v přednáškové síni muzea.

4. ledna – Zahájení (Roman Toušek)

11. ledna – 690 let města Dobrušky (Jiří Mach)

18. ledna – Posezení u kávy

25. ledna - Z Moskvy do Petrohradu po stopách umění (Jiří Mach)

1. února – Filmy o dobrušských kostelech (Jiří Mach)

8. února - Nové archeologické objevy na Dobrušsku (Josef Flégl)

15. února – Beseda s místostarostkou města Dobrušky Blankou Čiháčkovou

22. února – Zvonice v Podorlicku (Petr Slavík)

1. března – Ptačí vítání jara (Vojtěch Volf)

8. března - Posezení u kávy

15. března – Na ryby do Norska (Milič Světlík)

22. března – Ptáci našeho kraje (Vojtěch Volf)

29. března – Velikonoce (Roman Toušek)

12. dubna – 60 let dobrušských loutkářů (Jitka Kozubová)

19. dubna – Posezení u kávy

26. dubna – Výlet

Podzimní sezóna byla z organizačních důvodů vynechána.

Nové upomínkové předměty:

Dobrušské samolepky

Sada 6 ks samolepek o rozměru 75 x 65 mm s motivy dobrušského náměstí, rodného domku

F. VI. Heka a krámku, kostela sv. Václava, kovárny a kostelíka sv. Ducha. Ilustrace Josefa Benedikta, stejné jako v Dobrušských omalovánkách.

Pamětník

Medaile je součástí jednotné edice ražených mosazných medailí o průměru 36 mm a tloušťce 2 mm. Dobrušský Pamětník má pořadové číslo 165 a na přední straně je motiv dobrušského náměstí s radnicí, kinetickou fontánou a mariánským sloupem. Zadní strana všech medailí je jednotná a obsahuje název místa a jeho polohu na siluetě ČR. Medaile jsou dodávány v PVC sáčku s vloženou kartičkou, která obsahuje stručnou charakteristiku a popis města, dále pořadové číslo medaile a soutěžní kupon.

Dobrušské omalovánky

Dobrušské omalovánky s půvabnými obrázky Josefa Benedikta, na kterých je zobrazen kostel sv. Ducha, náměstí F. L. Věka, rodný domek F. VI. Heka a krámek, kostel sv. Václava a dobrušská kovárna. Omalovánky jistě potěší všechny malé děti.

DVD Nejslavnější rodák

Do prodeje bylo dáno DVD Nejslavnější rodák, přibližující osobnost Františka Vladislava Heka. Film byl natočen již v předchozím roce ve spolupráci s firmou HEURÉKA, zabezpečující vysílání dobrušské televize.

DVD Dějiny Dobrušky v datech

Interaktivní DVD Dějiny města Dobrušky v datech je elektronickou formou vyprodané knihy Václava Matouše z roku 1994. Přináší datový přehled dobrušské historie doplněný o seznamy feudálních pánů města, purkmistrů a starostů, obětí obou světových válek a seznam starých a nových domovních čísel. Je zde i množství fotografií a filmy zachycující nejvýznamnější události minulého století. Další novinkou oproti knižnímu vydání jsou dobrušská privilegia. DVD obsahuje jejich fotografie i s detaily pečeti a podpisů a u těch nejvýznamnějších nechybí ani přepisy, případně překlady do českého jazyka. DVD dobře poslouží studentům i všem zájemcům o historii našeho města.

Publikace

Dobrušsko ve středověku. Publikace navazuje na trojdílné Dobrušsko v pravěku a mapuje další časový úsek dějin města a regionu. Zahrnuje období od počátku středověké kolonizace až po závěr 15. století. Vyšla ve dvou počítačově vydaných sešitech a je doprovázena bohatou obrazovou přílohou. Jejími autory jsou Bohumír Dragoun, Michal Hofman, Petr Arijčuk, Josef Frýda a Jiří Mach, který autorský kolektiv vedl.

Prostřednictvím muzea vydalo město Dobruška i další dvě publikace, Dobrušská privilegia (autoři: Jiří Mach, Josef Frýda, Václav Matouš) a Pověsti z Dobruška (Jiří Mach, ilustrace Karel Štětina).

Významnější výstavy:

- *Zlatá léta šedesátá*

Jednou z akcí, která byla připravena ke slavnostnímu otevření zrekonstruovaného dobrušského Společenského centra – kina 70, byla také výstava, kterou připravilo dobrušské vlastivědné muzeum pod názvem *Zlatá léta šedesátá*. Její tvůrci chtěli připomenout dobu před půl stoletím, kdy došlo k přechodnému uvolnění a závanu svobody v naší vlasti, vrcholící pokusem o rozsáhlé společenské reformy v roce 1968.

Výstava zavedla návštěvníka do časů, jimž vévodil trabant a plastové výrobky, do časů rozvíjející se televize a kotoučových magnetofonů, ale také do časů, kdy se bouřlivě rozvíjela místní kultura. Na množství artefaktů a fotografií dokládala výstava kulturní rozvoj i v Dobrušce. Připomněla vysokou úroveň tehdejšího amatérských divadelníků, ať již souboru *F. A. Šubert*, tak i mladého souboru *ESO*, s nimiž si neodmítli zahrát ani profesionálové jako například Rudolf Deyl ml., Josef Bek nebo Marie Drahokoupilová. Skvělá byla také kvalita pěveckých sborů *Vlasty* a *Dobroše*. V šedesátých letech vytvořil pro dobrušské náměstí ak.

soch. Josef Adámek sochu F. L. Věka a v jejich závěru proslavil naše město televizní seriál *F. L. Věk*, který je trvalou součástí zlatého fondu české televizní tvorby.

Výstava připomněla ale i věci prozaičtější. Její součástí byla bohatá fotogalerie dobrušských ulic, které za uplynulé půlstoletí doznaly velikých proměn. Fotografie dokumentovaly i nejdůležitější události, k nimž v těchto dobách v Dobrušce došlo. Součástí výstavy byla i slideshow téměř stovky starých barevných diapozitivů, ukazujících Dobrušku tak, jak ji dnes již neznáme.

Na výstavě si mohla generace dnešních nastávajících důchodců připomenout i svoje mládí, ať již přehlídkou hraček a kočárků (které laskavě zapůjčili manželé Hanouskovi a pan Josef Benedikt, který byl také autorem výtvarného řešení výstavy), tak třeba fotografiemi z prvního dobrušského Majálesu.

Výstava se těšila značné pozornosti veřejnosti, o čemž svědčí i sedm stovek návštěvníků, kteří ji za dobu jejího trvání zhlédli. Malý sál kina se ukázal jako velmi vhodný prostor pro pořádání rozsáhlejších výstav tohoto typu, takže Kulturní zařízení města Dobrušky zde hodlá i v roce 2011 uspořádat další výstavu, která, jak věříme, rovněž zaujme.

- *Český rok*

K předvánoční atmosféře přispělo svým dílem i dobrušské vlastivědné muzeum. Kromě výstavy quiltů v synagoze a vánočního jarmarku připravilo zajímavou výstavu nazvanou prostě *Český rok*. Půvabné figurky z kukuřičného šustí, vyšlé z šikovných rukou paní Jany Jarkovské z Třebechovic pod Orebem přiblížily návštěvníkům české lidové zvyky a obyčeje v průběhu celého kalendářního roku, od Masopustu až do Tří králů.

Zpodobnit lidový zvyk, tedy záležitost, jejíž podstatnou složkou bývá především pohyb, v mnoha případech i slovo, není věc jednoduchá. Autorce se však podařilo postihnout ty nejcharakterističtější momenty a rysy jednotlivých tradičních slavností a dát jim výtvarnou formu. Tak jsme zde mohli vidět masopustní průvod s maškarami, velikonoční zvyky i s pomlázkou, slavnosti dožínkové a mnohé další až po Vánoce (u nichž nesměl samozřejmě chybět betlém) a Tři krále. Ke každé skupince byl připojen podrobný komentář vysvětlující příslušnou lidovou tradici.

Výstavu, která trvala od 1. do 19. prosince, vhodně doplnily výšivky paní Miloslavy Holečkové z Nového Města nad Metují. I tato výstava se těšila pozornosti návštěvníků, zejména dětských, jimž mohla velmi přístupnou a srozumitelnou formou přiblížit dnes již většinou zaniklé tradiční lidové zvyky a obyčeje.

- *České a moravské quilty*

Rekonstruovaná budova synagogy je určena pro pořádání kulturních akcí mnohého druhu. Kromě koncertů, literárně hudebních programů, divadla jednoho herce apod., je vhodná i pro pořádání výstav. Ne však každá výstava se do obnovené krásy interiéru hodí a ne každou lze technicky nainstalovat. Proto i výběr výstav, které zde budou pořádány, musí být velmi obezřetný, protože i jinak sebelepší výstava zde může působit jako povětná pět na oko.

Při výběru premiérové výstavy však mělo dobrušské vlastivědné muzeum opravdu šťastnou ruku. Díky pečlivé a vysoce odborné práci především paní Lenky Pecenové se zde podařilo shromáždit opravdu reprezentativní kolekci českých a moravských quiltů, což jsou esteticky velmi působivé textilní výrobky zhotovené technikou patchworku.

Quilty byly v Dobrušce vystavovány vůbec poprvé. Jde o prastarou techniku, která má svůj původ již ve starověku. Velkého rozšíření a obliby se dočkala především v Severní Americe v 18. století. Renesance výroby quiltů nastala pak v padesátých a sedmdesátých letech minulého století. U nás je tento druh umění poměrně nový, ale zdá se, že se již pevně uchytil a dosahuje vynikajících kvalit. Dokladem toho byla i výstava v dobrušské synagoze.

Quilty se ukázaly jako výrobek, vysoce harmonující se synagogálním interiérem, který jejich krásu ještě umocňoval. Přestože výstava trvala pouhé tři dny, stihlo ji zhlédnout na 300

návštěvníků, samozřejmě především žen, i když nechyběli ani muži, kteří se o ní vyjadřovali velice pochvalně.

Velmi vítanou součástí výstavy byl i workshop, na němž si návštěvnice (tentokrát opravdu pouze ženy) mohly vyzkoušet samotnou výrobu patchworkových věcí a nejen vánoční příbytek tak obohatily třeba o krásný zvoneček. Hojně využívanou součástí výstavy byla i malá prodejna patchworkových látek.

Výstavní premiéra v dobrušské synagoze se opravdu vydařila. I když tento prostor není zdaleka vhodný pro výstavní aktivity (nelze zde například nic zatlouci do zdí a výstavnictví limituje i celá řada dalších technických omezení), výstavy tohoto typu se zde pořádat dají a ve spojení s krásou synagogálního interiéru přinášejí skutečně nezapomenutelné estetické zážitky.

Rozsáhlejší akce muzea pro veřejnost v roce 2010

Mezinárodní den muzeí

Již druhým rokem připravilo muzeum akce pro veřejnost k Mezinárodnímu dni muzeí. V úterý 18. května byly bezplatně přístupné všechny tři stálé muzejní expozice - Židé v dějinách Dobrušky na Šubertově náměstí, rodný domek Fr. Vl. Heka - F. L. Věka a radnice. V budově na Šubertově náměstí mohli návštěvníci navíc zhlédnout ještě výstavu obrazů Josefa Kejvala z Chorvatska. V tento den se naše expozice těšily zájmu opravdu mimořádnému, zhlédlo je celkem na 600 návštěvníků.

O půl šesté odpoledne byla za účasti pozvaných hostů slavnostně otevřena nová část stálé expozice v domku Fr. Vl. Heka. Starosta města Petr Tojnar ve svém vystoupení poděkoval všem tvůrcům expozice a vyslovil přání, *"aby se domek stával stále samozřejmější součástí kulturního dění v našem městě včetně využití nově upraveného dvorku, ale aby byl také místem klidu a odpočinku, místem vhodným pro zastavení a přemýšlení."* Vedoucí muzea Jiří Mach seznámil hosty s ideovým záměrem a významem nové expozice, která by měla sloužit i školám jako jeden ze zdrojů výchovy k vlastenectví.

Muzejní den pak pokračoval koncertem Novoměstského polyfonního sdružení, který byl uspořádán ve spolupráci s dobrušským děkanstvím v kostele sv. Václava. Milovníci klasické hudby a zpěvu si opravdu přišli na své. Škoda jen, že účast nebyla větší. Šedesát posluchačů je na Dobrušku snad opravdu málo.

Závěr Mezinárodního dne muzeí v Dobrušce patřil stejně jako loni výstupu na ohoz radnice, odkud si ti, kteří nelitovali svých nohou, mohli prohlédnout noční Dobrušku.

Velikonoční jarmark

V neděli 28. března se v prostorách jídelny SODEXHO při ZŠ Františka Kupky konal Velikonoční jarmark, jarní přehlídka tradičních a uměleckých řemesel s doprovodným programem. V něm vystoupil pěvecký sbor ZŠ Františka Kupky pod vedením paní učitelky Čížkové a mažoretky z téže školy vedené paní učitelkou Rýdlovou. V prostorách jídelny byla instalována i výstava dětských prací nazvaná Velikonoční tradice. Samotného jarmarku se zúčastnilo 23 trhovců, z nichž mnozí předváděli, jak své výrobky dělají. Jarmark zhlédla více než tisícovka návštěvníků.

Vánoční jarmark

V neděli 12. prosince uspořádalo muzeum již třetí ročník vánočního jarmarku. Jak se stalo dobrou tradicí, i tentokrát se podařilo představit především lidovou rukodělnou výrobu. Chybělo zboží vysloveně komerčního charakteru, čehož však nikdo nelitoval.

Na jarmarku bylo totiž opravdu na co koukat. Svou prostou krásou imponovaly figurky z kukuřičného šustí, stejně jako dřevěné hračky, připomínající nejstarší generaci časy jejího dětství. K vidění byl také zdobený perník, dřevěné vyřezávané ozdoby, suchá květinová vazba, patchworkové výrobky, batika, ale také vánoční stromky, jmelí, ryby a mnoho dalších zajímavých věcí. Svě místo zde našly i výrobky ze Základní školy v Opočenské ulici.

Návštěvníci jarmarku zde mohli i poobědvat, nebo si dát pro lepší náladu něco staročeské medoviny.

Jarmark také doprovázel program, připravený žáky Základní školy Františka Kupky pod vedení paní Čížkové a paní Rýdlové. Jak vystoupení mažorettek, tak i písničky v podání dětského sboru sklídily zasloužený potlesk.

O tom, že si vánoční jarmark na stříbrnou neděli získal již své pevné místo mezi dobrušskými předvánočními aktivitami, svědčí i neklesající zájem návštěvníků, kterých sem přišlo opět kolem tisícovky. Potěšující je o to, že nebyli zklamáni a že pod vánočními stromky v mnohých rodinách se jistě objevily i dárky zakoupené právě zde. A určitě udělaly všem obdarovaným radost.

Hospodaření

Stálé expozice muzea navštívilo v roce 2010 celkem 6 916 platících návštěvníků, z toho domek F. L. Věka 4 316, radniční věž 2 391 a židovskou expozici 209 návštěvníků (návštěvnost ovlivnilo dlouhodobější uzavření expozice při rekonstrukci Šubertova náměstí). Celkem bylo vybráno za vstupné 102 770 Kč, z toho v domku F. L. Věka 62 640 Kč, na radnici 37 330 Kč a v muzeu 2 800 Kč. Vstupné na přednášky se nevybírání. Z prodeje suvenýrů bylo utrženo celkem 96 381 Kč, za pronájem přednáškové sítě 1 050 Kč, celkem tedy vlastní příjmy činily 200 201 Kč.

Kino

V roce 2010 odehrálo kino 135 filmových představení, které navštívilo 3.715 diváků, kteří v pokladně kina utratili celkem 244.493,-Kč.

V kině bylo uspořádáno množství nepravidelných kulturních akcí, divadelních představení, schůzí a výročních oslav. Nejprestižnější akcí roku 2010 byla vzpomínka na „fenomenální“ 70 mm projekce, které byly ukončeny na počátku 90. let minulého století. Od 19. dubna byla budova kina uzavřena z důvodu rozsáhlé rekonstrukce a přístavby malého sálu. V kině se uskutečnila i celá řada dalších akcí: Novoroční koncert Bigbandu Hronov, 4 x filmová projekce v rámci Projektu 100, Live diashow – Motani, 3D předváděcí akce, komentovaná přehlídka 70 mm filmů, kino také zajistilo provoz Kinematovlaku na dobrušském nádraží (10 titulů), 2 x den otevřených dveří pro veřejnost, ustavující zasedání městského zastupitelstva, divadelní představení Záskok (gymnázium Dobruška), koncert Jakuba Smolíka, Slavnostní otevření 3D kina – ukázky a dokumenty ve 3D, Vánoční koncert Hronovského Bigbandu a konaly se zde i bohoslužby sboru Církve bratrské z Bystrého.

Nejúspěšnějšími tituly roku 2010 (situace je značně zkreslená uzavřením kina v dubnu 2010) byly filmy *Kuky se vrací* – ČR, *Román pro muže* – ČR, *Ženy v pokušení* – ČR, *Kajíněk* – ČR, *3 sezóny v pekle* – ČR a ze zahraničních *Avatar* – USA a *Alvin a Chimpunkové 2* – USA.

Dobrušské kino bylo po rekonstrukci slavnostně otevřeno

V úterý 12. října přesně v 17 hodin přestříhl starosta města Dobrušky pásku a předal občanům k užívání čerstvě zrekonstruovaný objekt Společenského centra - Kina 70. Součástí předávacího aktu byly slavnostní famfáry v podání Žestového sdružení Dobruška. Následovala prohlídka interiérů určených veřejnosti a retrospektivní výstavy nazvané Zlatá léta šedesátá v malém sále kina, kterou pro návštěvníky připravilo zdejší muzeum.

V 18 hodin začal slavnostní program ve velkém víceúčelovém sále tohoto zařízení. Celým večerem provázela oblíbená moderátorka Lucie Peterková, známá například z uvádění Svatováclavských slavností. Program byl rozdělen do dvou polovin a jeho hlavním úkolem bylo ukázat divákům, co všechno zrekonstruovaný a zmodernizovaný sál nabízí. Jako první se představily mažoretky Základní školy Františka Kupky v Dobrušce, konkrétně skupina TYRKYS, která ve zhasnutém sále zatančila svou světelnou show se svítícími tyčkami.

Poté předal starosta města několik ocenění. Pánové Josef Ježek a Jiří Mach obdrželi Stříbrné medaile za zásluhy o rozvoj města Dobrušky v oblasti kultury. Pánové Josef Venclík a Petr Poláček dostali Ocenění za příkladnou práci s mládeží a dva bývalí starostové města pan Vladimír Zrzavý a Oldřich Klobas převzali Ocenění za prospěšnou práci pro město Dobrušku.

Dále starosta města Petr Tojnar poděkoval za dosavadní spolupráci zástupcům dvou zahraničních partnerských měst, maďarského Ábrahámhegy a polské Miejské Górký. Následně vystoupil druhý účinkující večera, místní pěvecký sbor Vlasta. Po krátkém vstupu převzala paní Dana Friedová, sbormistryně tohoto tělesa, Ocenění Ženskému pěveckému sboru Vlasta za dlouholetou úspěšnou reprezentaci města Dobrušky.

Následovaly ukázka americko-britského sci-fi filmu Jamese Camerona Avatar a krátká přestávka pro občerstvení. Ve druhé polovině večera představili krátkou ukázkou nastudované divadelní představení Záskok studenti dobušského gymnázia. Pak už přišla řada na talentovanou umělkyni z Dobrušky, tanečnici Lucii Drábkovou. Její sólové vystoupení mělo u diváků ohromný úspěch. Posledním účinkujícím slavnostního večera byla stálice na české hudební scéně, zpěvačka Petra Janů. Po svém půlhodinovém koncertu přidala i původně neplánovanou autogramiádu.

Slavnostní večer s sebou přinesl ukázky toho, co všechno může nový víceúčelový sál společenského centra nabídnout divákům i účinkujícím: filmová představení, hudební koncerty, divadelní představení, taneční večery a další komponované pořady.

Nové publikace o městě a regionu

Město Dobruška vydalo po dvou letech další výpravnou publikaci. U příležitosti 690. výročí první písemné zprávy o městě vyšla reprezentativní publikace s názvem *Dobrušská privilegia*. Na knize pod vedením Jiřího Macha dále spolupracovali Josef Frýda a Blanka Koubková s využitím překladů a prepisů privilegií, které připravil dnes již zesnulý dobušský historik Václav Matouš.

Texty jsou doprovázeny fotografiemi, které poskytl archiv vlastivědného muzea a fotografové Jan Kejval, Pavel Bednář, Hana Maršíková a Pavel Štěpán. Fotografie samotných privilegií, jejichž autorem je Miloš Kaňa, byly zhotoveny a publikovány se svolením Státního okresního archívu v Rychnově n. Kn. O velmi zdařilou grafickou podobu a samotný tisk publikace se postarala tiskárna AGTYP z Kostelce n. Orł.

Knihla podrobně představuje dvanáct významných privilegií, která byla ozdobou mezi historickými dokumenty v minulosti každého města, přičemž vyjmenovává i všechny zbývající dokumenty. V případě Dobrušky jsou listiny, které se dochovaly, uloženy v již zmíněném Státním okresním archívu v Rychnově nad Kněžnou. I když v dnešní době privilegia ztratila svůj právní význam, stávají se významným historickým pramenem dokládajícím nejen stáří měst, ale i jejich společenský a hospodářský rozvoj a postavení ve státě či v regionu. S vědomím takového významu přistupovali ke vzniku této ojedinělé publikace její autoři. Vydání *Dobrušských privilegií* je dalším zdařilým krokem k poznání naší historie a významu města Dobrušky v dějinách našich zemí.

Slavnostní křest publikace se uskutečnil 27. června v programu hlavního dne oslav 690 let první písemné zprávy o Dobrušce.

Další publikací vydanou městem Dobruškou jsou *Pověsti z Dobruška*. Autorem knížky je Jiří Mach, vedoucí dobušského muzea a kronikář města. Ve své práci vychází z pověstí, které již byly publikovány při jiných příležitostech, ale podstatnou část tvoří pověsti publikované poprvé. Autor se snaží pokud možno držet historických reálií, ale převádí je do čtivé formy, která nepostrádá napětí i humor. Začtete-li se do textu, dýchne na nás atmosféra "černé hodinky" našich pradědů, ale také duch vyprávění starých kantorů a jejich hodin vlastivědy. Při listování obsahem narazíme na Pověsti o nejstarších dobách, Pověsti o původu

názvů obcí, Pověsti o strašidlech, démonech a tajemných silách, Vyprávění pro dlouhou chvíli a jednu pověst přidal autor ještě na závěr. Příběhy si jistě rádi přečtou dobrušští a podorlíčtí patrioti, ale využít by je mohli i učitelé v hodinách literatury nebo vlastivědy.

Čtenáře však nezaujme jen text, ale jistě "přijde na chuť" i ilustracím, jimiž knížku nejen doplnil, ale v pravém slova smyslu vyzdobil dobrušský výtvarník, pan Karel Štětina. Jeho kresby, kolorované jemnými barevnými odstíny, v nás evokují snovou pohádkovou atmosféru příběhů, ale také vzpomínky na vynikajícího českého ilustrátora Karla Svolinského. A to vše je zarámováno pěknou grafickou úpravou, již provedla tiskárna AG TYP v Kostelci nad Orlicí, na jejichž strojích spatřila publikace světlo světa. *Pověsti z Dobruška* byly slavnostně pokřtěny 25. června v městském lapidáriu při vernisáži ilustrací Karla Štětiny k této knize.

Ocenění filmu o Františku Kupkovi

František Kupka, symfonik barev a malíř kosmu. Tak se jmenuje filmový umělecký dokument, který v roce 2008 podle námětu Lenky Jaklové natočila režisérka a scénáristka Daniela Gébová. Producentem filmu je Královéhradecký kraj. Poprvé byl uveden u příležitosti mezinárodního symposia František Kupka – Čech, Francouz, Evropan, které proběhlo v Hradci Králové. V rámci doprovodného programu byl film promítán mimo jiné i v Dobrušce, kde strávil abstraktní malíř Kupka své dětství. Právě v Dobrušce byla podstatná část uměleckého dokumentu natočena a na jejím vzniku spolupracovalo zdejší vlastivědné muzeum.

Následně byl film uveden i v České televizi, viděli ho diváci v Paříži i jinde ve světě. Díky Vojtěchu Jasnému ho uvidí také studenti filmového umění v New Yorku. 26. června 2010 se stal film *František Kupka, symfonik barev a malíř kosmu* vítězem kategorie filmů o výtvarném umění na mezinárodním festivalu filmů o umění Arts&film 2010 v Telči.

Daniela Gébová, rodačka z Ostravy, talentovaná česká režisérka a dokumentaristka je absolventkou pražské FAMU, katedry dokumentární tvorby. Je autorkou celé řady výrazných dokumentárních projektů, např. *Takové ty věci* (1997), *Ptačí políbení* (2001), *Industriální elegie* (2006). Za posledně jmenované obdržela na *Femina Filmu* v roce 2007 v Ústí nad Labem cenu za dokument.

Světověznámý malíř František Kupka tak mnoho let po své smrti zkřížil profesní dráhy těchto dvou významných osobností současné české kultury. Díky nim vznikl umělecký dokument *František Kupka, symfonik barev a malíř kosmu*, o kterém zcela jistě ještě nejdnou uslyšíme.

Loutková scéna

Loutkové divadlo se v Dobrušce hraje už mnoho let. Nejdříve se představení konala v sokolovně a první 50 cm velké loutky pro sokolské divadlo vytvořil řezbář Jindřich Adámek a některé z nich jsou nyní v našem muzeu.

Svět loutek, jak ho známe dnes, vznikl díky několika nadšencům, např. O. Řehákovi, L. Suchánkovi, manželům Ulrychovým a Vl. Balcarovi. V jeho řadách se už vystřídalo mnoho obětavých loutkářů, starších i těch poměrně mladých. Také stálá scéna se vybuodovala většinou vlastníma rukama, nejprve jako součást budovy n. p. Stuha, později ZK Jas. Nakonec, snad už natrvalo, před 10 lety v sokolovně, díky výboru TJ Sokol a městskému úřadu. Principálkou souboru je paní Jitka Koubová. Dnešní soubor má sice nadšené žáky, ale dospělá ruka by přišla velice vhod.

Kulatá sezóna začala představením L. Tittelbachové v úpravě Vl. Balcara *Jak Honza napravil princeznu*. Premiéra se konala v neděli 10. října 2010 v 10 hodin.

Soutěž zpravodajů

V letošním roce vyhlásil Rychnovský deník spolu s knihovnou *U Mokřinky* v Mokřem a *Občanským sdružením Abakus*, provozovatelem Informačního centra v Opočně, soutěž o nejlepší zpravodaj rychnovského regionu.

Celkem soutěžilo 33 obcí, z toho 7 měst, 24 vesnic a 2 městyse. Vyhodnocení soutěže proběhlo 24. června v knihovně v Mokřem. *Dobrušský zpravodaj* obsadil v kategorii měst velmi pěkné druhé místo. První byla Rokytnice v Orlických horách. Zástupce *Dobrušského zpravodaje* Jiří Mach převzal cenu z rukou Evy Zerzánové, šéfredaktorky Rychnovského deníku.

Dobrušský žesťové sdružení oslavilo 25 let

Dobrušské žesťové sdružení založil v roce 1985 pan učitel Vlastimil Železník se svými žáky z Lidové školy umění v Dobrušce. Zakládajícími členy byli: vedoucí Vlastimil Železník, Stanislav Kupka, Jiří Novotný, Karel Čtvrtečka a Josef Soukup. V úvodu kroniky souboru je napsáno: "Účelem tohoto souboru je zlepšovat hudební a kulturní život nejen ve městě samém, ale i v celém okolí. Jedná se o těleso umělecké, ne však komerční, jehož členové, všichni dobří hudebníci, si vzali za úkol předávat veřejnosti vážnou hudbu v žesťovém podání. Repertoár tohoto souboru je zaměřen na drobné skladby velkých mistrů, tak jak se dají provést v souborech tohoto typu a složení."

Přestože soubor intenzivně zkoušel a brzy začal i veřejně vystupovat, trvalo několik let, než se dostal do podvědomí veřejnosti. Všechny skladby upravoval nebo skládal Vlastimil Železník. Od té doby odvedlo Dobrušské žesťové sdružení velký kus práce a veřejnost dnes již oceňuje krásu žesťové hudby. Obsazení se postupně obměňovalo, až se zhruba před pěti lety ustálilo na počtu osmi členů. Jsou jimi: umělecký vedoucí Vlastimil Železník, vedoucí souboru Stanislav Kupka - trubka, Milan Vencel - trubka, Jiří Novotný - trubka, Lukáš Derner - trubka, Petr Moravec - trubka, Stanislav Vašíček - horna a Jiří Kadeřávek - horna. Většina členů navíc hraje i v jiných souborech v okolí (např. Valanka, Opočenka, Mělčanka, Valánečka, Novoměstský symfonický orchestr). Soubor má v současnosti v repertoáru přibližně 100 skladeb. Kromě drobných děl domácích i světových mistrů vážné hudby také fanfáry, vánoční koledy a několik jazzových skladeb. Ročně absolvuje okolo třiceti vystoupení a hraje například v kostelech, na zámcích (Nové Město nad Metují, Častolovice, Blansko), plesech a koncertech. Pravidelně vítá svatebčany z věže zámku v Novém Městě nad Metují. Pro potřeby městského rozhlasu a různých slavnostních příležitostí nahrál i Dobrušskou znělku z dílny Vlastimila Železníka.

V posledních letech si DŽS i díky pravidelným příspěvkům na činnost, které dostává od města Dobrušky, vylepšilo svoje technické zázemí. Veškerý notový materiál byl převeden z psané podoby do tištěné, byly vyrobeny nové notové knížky i větší koncertní šanony. Nakoupily se také nové notové stojany a pro všechny členy tmavé kabáty. Hudebníci i se svými manželkami a partnerkami jezdí pravidelně jednou za rok na víkendové soustředění, které využívají k nácviu nových skladeb a intenzivním zkoušením se snaží zdokonalit.

Spisovatelé literatury faktu si připomněli Fr. Vl. Heka

Ve dnech 22. a 23. září se v Letohradu uskutečnilo setkání českých a slovenských spisovatelů literatury faktu. Hlavní náplní setkání bylo udílení mezinárodních cen Egona Ervína Kische a regionálních cen Miroslava Ivanova. Prvního dne setkání se zúčastnili i zástupci města Dobrušky a jejího kulturního zařízení, Vladimíra Svobodová a Jiří Mach. Členové Klubu autorů literatury faktu se rozhodli věnovat letošní setkání problematice národního obrození. Při této příležitosti položili kytice u letohradského památníku Františka Vladislava Heka. Ve vystoupení u tohoto památníku připomněl Jiří Mach aktuálnost Hekových myšlenek pro současnost i potřebu obnovování tradic vztahu ke svému národu.

Zároveň byla navázána spolupráce s vedením Klubu autorů literatury faktu, které chce v budoucnu uskutečnit některé své akce i v našem městě.

Františka Kupku si připomněli v Arcibiskupském paláci

V úterý 30. listopadu 2010 proběhlo v Arcibiskupském paláci adventní setkání, na které arcibiskup pražský, metropolita a primas český Mons. Dominik Duka OP pozval vzácné hosty. Mimo jiné ministra zdravotnictví České republiky Leoše Hegera, hejtmana Královéhradeckého kraje Lubomíra France, prvního radu velvyslanectví Francie v České republice Nicolase de Bouillane de Lacoste, rektora Akademie výtvarných umění J. T. Kotalíka a další představitele české a francouzské kultury. Setkání se zúčastnil také titulární biskup marcelliánský a pomocný biskup pražský Mons. Václav Malý či profesor Univerzity Karlovy Mons. Prof. PhDr. Tomáš Halík, Th.D.

Večer se nesl v duchu dvou propojených témat, představením Královéhradeckého kraje, odkud Dominik Duka pochází, a připomínkou Františka Kupky, světově uznávaného malíře a průkopníka abstraktního umění, který prožil dětství v Dobrušce. Právě jeho osobnosti byla věnována hlavní část programu. Nejprve pohovořil Doc. PhDr. Jirí T. Kotalík, CSc. na téma, proč se právě František Kupka zapsal do dějin výtvarného umění a dosáhl světové proslulosti. Následně přítomní hosté zhlédli umělecký dokument režisérky Daniely Gébové František Kupka, symfonik barev a malíř kosmu. Za připomínku stojí, že na vzniku filmu, který se setkává s velkým zájmem diváků doma i v zahraničí, se podílelo mimo jiné i Dobrušské vlastivědné muzeum. Z Dobrušky byla na setkání pozvána Bc. Vladimíra Svobodová, zastupitelka města a vedoucí kulturních zařízení.

Péče o památky

V Dobrušce byly v roce 2010 uskutečňovány opravy několika objektů. Kromě oprav Panoramatického kina 70, revitalizace Šubertova náměstí a dalších akcí se v roce 2010 město Dobruška, jako vlastník několika kulturních památek, zaměřilo na obnovu tohoto fondu. Mezi objekty zařazenými k obnově byla i hodnotná vila zvaná „Vila U Rýdlů“, zapsaná v seznamu kulturních památek. V roce 1919 byla podle projektu významného českého architekta Jana Kotěry dokončena přestavba domu čp. 187 v Novoměstské ulici. Objekt v dnešní základní podobě vznikl přestavbou staršího domu jako studie pro venkovské bydlení. Při úpravách bylo využito secesního slohu. Okna jsou ozdobena dřevěnými plůtky, v průčelí je osazen portál s ozdobnými motivy a nápisy. Zadní trakt je tvořen přístavbou ukončenou sloupy a střechem zdobí malá kovová vějíčka. Zachovalé výkresy z ledna 1918, tj. z doby projektové přípravy a přestavby, podávají obraz o rozsahu stavebních úprav, včetně dnes již neexistujícího ztvárnění zahrady s terasou. Do dnešní podoby se bohužel nedochovalo původní originální vybavení místností stylovým dřevěným nábytkem. Jen historické fotografie nám přibližují, na tehdejší dobu, luxusní vybavení stylovým modrým nábytkem v patře. V objektu se zachovala do dnešní doby dispozice a výzdoba vnitřních dveří předsíně s umělecky ztvárněným zasklením. Součástí domu je i malá stylová kolna ve dvorní části, pitoreskní součást hlavní budovy. Architekt Jan Kotěra přestavěl objekt pro hoteliéra Václava Rýdla. Dům je zajímavou ukázkou vily z počátků 20. století a dodnes si zachoval nezaměnitelný styl a projev svého architekta. Nejbližší další stavbou od Jana Kotěry je vila v nedaleké Solnici, opět vystavěná s nádechem secese.

V roce 2010 byla provedena na tomto objektu obnova střešní krytiny – pokládka pálené krytiny bobrovky se segmentovým řezem v šupinovém krytí. Opravou prošel i krov a zastřešení dvorní stavbičky – kolny. Klempířské prvky byly provedeny z měděného plechu. Archivní výkresová dokumentace byla využita ke znovuvytvoření některých zaniklých prvků, např. tří stylových bílých komínů se zdobenými hlavicemi a sloužila jako nenahraditelný podklad k prováděcímu projektu firmy Prospekt Dobruška. Objekt se díky nově vytvořeným

komínovým tělesům výrazně uplatňuje v této části zástavby a obnovou znovu získal svůj dočasně ztracený ráz. Záměrem je v další etapě pokračovat s opravou oken, celé fasády a restaurováním ozdobných nápisů. Realizace byla uskutečněna díky státní finanční podpoře Ministerstva kultury ČR z Programu regenerace Městské památkové zóny Dobruška. Celkové náklady na stavební práce byly ve výši 1 337 051,- Kč a finanční příspěvek státu činil 340 000,- Kč. Zbývající část si hradil vlastník památky. Stavební práce provedla firma Štěpánek z Opočna, která se dlouhodobě zabývá obnovou památkového fondu ve zdejších kraji.

Mezi objekty, které se podařilo obnovit, patří dále i budova, která v minulosti sloužila jako synagoga. Objekt se nachází na východní straně Šubertova náměstí. Navenek se projevuje přísně vyhlížejícím novogotickým průčelím s pískovcovými prvky napodobujícími hradní cimbuří. Uvnitř ale budova skrývá zajímavý interiér, který je tvořen vysoce zaklenutým prostorem, vstupní chodbou a místnostmi v patře. Hlavní klenutý sál sloužil od roku 1954 jako křesťanská modlitebna církve Českobratrské evangelické a staletí předtím jako židovská synagoga. Historické záznamy nám sdělují, že až na základě císařského nařízení byly Židům v roce 1721 dány do dědičného pronájmu domy na dnešním Šubertově náměstí, kde stála i synagoga. Objekt synagogy lze svými zachovalými architektonickými články v interiéru zařadit do počátku 20. let 18. století. Vznik židovské čtvrti - ghetta je tedy datován k roku 1721 a do tohoto vyčleněného prostoru bylo přesídleno židovské osídlení sahající až do 16. století. Osídlení se skládalo z pěti obytných domů, z nichž jeden plnil funkci rabinátu s rituální očištnou lázní (dnešní Městské muzeum) a synagoga se nacházela uprostřed mezi nimi.

Interiér synagogy je tvořen třemi klenebnými poli a je bohatě zdoben architektonickými články. V minulosti byl tento sál o jedno klenebné pole kratší. Po ničivém požáru města roku 1866 byl tento prostor s celou budovou prodloužen do stávající podoby. Západní průčelí bylo upraveno do tehdy oblíbeného novogotického stylu. V letošním roce se vlastník objektu, kterým je město Dobruška, rozhodl uskutečnit obnovu tohoto objektu, který nebyl předchozím vlastníkem delší dobu technicky udržován. Poté, co jej do svého vlastnictví získal v roce 2006 současný majitel, se počátkem roku 2008 začala uskutečňovat myšlenka k provedení celkové opravy. Protože je synagoga na seznamu nemovitých kulturních památek, došlo v průběhu zpracování projektové dokumentace k četným jednáním zástupců města, projektantů, pracovníků muzea a kulturních zařízení s pracovníky památkové péče. Oprava, která proběhla v roce 2010, byla uskutečněna v takovém rozsahu, aby bylo možné objekt v základních možnostech a patřičné kvalitě využívat pro kulturní aktivity dobrušského muzea. V dalších fázích je cílem propojit synagogu s budovou Městského muzea prostřednictvím spojovací uličky, která má téměř středověký ráz. Oba objekty tak budou tvořit jeden kulturně - historický celek.

Celkové náklady na stavební práce byly ve výši 4 500 000,- Kč a byly hrazeny z vlastních zdrojů města Dobrušky. Realizaci díla provedla stavební firma Štěpánek z Opočna s účastí stavbyvedoucího pana Ing. Miroslava Vencla. Počátkem měsíce června byly odstraňovány nepůvodní keramické dlaždice z prostoru sálu a dožilá prkenná podlaha. Demontována byla původní pískovcová dlažba z východní části sálu, dlažba byla očíslovaná a připravená k opětovnému osazení. V souvislosti s odkrýváním jednotlivých vrstev podlah a zeminy byl zahájen i archeologický průzkum. Tyto průzkumy jsou prováděny u takových staveb, u kterých budou realizovány výrazné zemní zásahy a kde je předpokládán výskyt archeologického dědictví. Povinnost stavebníka oznámit zahájení zemních prací a umožnit archeologickému pracovišti provedení patřičného výzkumu, je dána platným památkovým zákonem. Zde byli k této vědecké práci přizváni pracovníci archeologického pracoviště Muzea a Galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, kteří se v loňském roce zúčastnili mj. i průzkumů při opravách povrchů Husova náměstí v Novém Městě nad Metují.

Během odkrývání konstrukcí podlah v dobrušské synagoze byly panem Mgr. Bohumírem Dragounem z jednotlivých souvrství postupně vyjímány prvky movitého archeologického dědictví, úlomky kachlů s reliéfy a fragmenty opukových zdí. V centrální části hlavního sálu byly identifikovány také zčernalé vrstvy zeminy, které svědčily o požárech města v 19. století. Pracovníci archeologického pracoviště zaměřovali postupně jednotlivé odkryté prvky a nálezy dokumentovali. V průběhu další stavební fáze oprav byly provedeny opravy inženýrských sítí, omítky v interiéru a celkového opláštění. Oprava zahrnovala opravu omítek v interiéru, odstranění vlhkosti, pokládku nové podlahy, nátěry ve vápenných barvách a opravu novogotické fasády se znovuvytvořením historicky doložitelných architektonických článků. Původní vystupující články v průčelí fasády nad vchodem byly obnoveny. Zde byla z pohledu památkové péče odvedena velmi precizní štukatérská práce. Oprava zahrnovala také výměnu nepůvodních oken za nová s vitrážemi, zhotovená podle vzoru archivních fotografií z počátku 20. století. Okna byla provedena firmou Truhlářství Richard Hajzler z Opočna. Barevné vitráže dodala firma Zilvar Opočno. Kovářské prvky, které zahrnovaly kování, madla zábradlí, lustry, židovskou hvězdu na vrcholu štítu v průčelí, podlaze aj., byly zhotoveny uměleckými kováři pány Hartmanem a Pfeiferem z Atelieru Hefastos z Hronova. Na projektové dokumentaci, která vznikla v roce 2008, se podíleli paní Ing. Ludmila Fléglová, která zhotovila projektovou dokumentaci ke stavební části a k inženýrským sítím, a pan Petr Dušek, který vytvořil architektonický návrh fasád, interiéru včetně budoucího stylového vybavení, výmalby, návrhy prvků ve dřevě a kovu a detailů. Projekt vycházel ze studentské práce pana Miloše Votroubka z Podbřezí. Vzhledem k hodnotě kulturní památky a k vytyčenému záměru na využití objektu byla projektové přípravě věnována patřičná pozornost. Do centrální části, do míst pravděpodobného výskytu bímy - místa pro čtení židovské tóry - byla umístěna bronzová plaketa ve tvaru Davidovy hvězdy (Hexagramu či Davidova štítu. Podle jedné teorie je hexagram vlastně složen ze dvou hebrejských písmen dalet, čili „D“ podobně jako řecká delta má tvar trojúhelníku Δ).

Dodávku vápenných nátěrových materiálů zajistil pan Ivo Bednář, zástupce německé firmy Keimfarben. Pečlivá práce byla odvedena také při náročné výmalbě vápennými nátěry v několika barevných kombinacích v členitém interiéru. Stavební dozor byl vykonáván zástupci státní památkové péče MÚ Dobruška a Národního památkového ústavu v Josefově. Pozitivem je skutečnost, že se objektu dostalo ze strany hlavního dodavatele ve spolupráci se subdodavateli pečlivého přístupu k obnově každé dílčí části nemovitosti. Obnovou byla fasádě a oknům s vitrážemi navrácena podoba, kterou měla synagoga kolem roku 1900. Obnovená budova tak působí po obnově výrazným estetickým dojmem. Opravou došlo nejen ke zlepšení technické části objektu, ale i ke zvýraznění pohledové části v panoramatických souvislostech. Z pohledu památkové péče a věříme, že i z pohledu obyvatel města, je provedená oprava této kulturní památky vnímána velmi pozitivně s vědomím, že obec získala po technické stránce obnovený ojedinělý historický objekt, který svým výrazem ctí charakter původní židovské synagogy, zároveň obohacuje město o hodnotný architektonický prvek a nabízí obyvatelům města a okolí nevšední interiér pro bohaté kulturní využití.

V roce 2010 došlo také k opravě staveb, které zastupují drobnou architekturu města. Finanční prostředky byly využity k celkové opravě kaple sv. Jana Nepomuckého v Archlebových sadech. Toto místo bývalo jedním ze tří popravišť v dobách novověku a připomíná události, které se zde odehrávaly. Dnešní podoba kapličky je novorenesanční z roku 1888. Provedeny byly opravy fasády a její nátěry, obnova pískovcových prvků, oplechování lemů střechy z měděného plechu, oprava dveří a výmalba vnitřního prostoru, který je klenutý. Stavební práce realizovala firma Stavos Dobruška. Opravou této drobnější stavby došlo ke zlepšení prostředí městského parku a jeho zákoutí.

6. Školství

Základní škola Františka Kupky

V prvním, druhém, třetím, šestém, sedmém a osmém ročníku se učilo podle učebního plánu č.j. 07-380/ŠVP ZŠ Fr. Kupky. Ve čtvrtém, pátém a devátém ročníku školy se učilo dle platných osnov a učebních plánů schválených MŠMT pod č.j. 16847/96-2, ZŠ. Na škole bylo 19 tříd s počtem žáků od 18 do 28, průměrný počet žáků v jedné třídě na I. stupni byl 21,3 a na II. stupni 23,8. Průměr školy činil 22,5. O žáky se specifickými vývojovými poruchami (dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie ...) pečovalo 8 dyslektických asistentek na I. i II. stupni. Cizím jazykům - anglickému se vyučovalo ve 3. až 8. ročníku tři hodiny týdně, v 9. ročníku čtyři hodiny týdně, německému v 8. ročníku 3 hodiny a v 9. ročníku 4 hodiny týdně. Dle učebních plánů a osnov se vyučovalo celkem 541 hodin (z toho 233 na I. stupni a 308 na II. stupni).

Volitelné předměty byly literární výchova a technické kreslení v 9. ročníku, informatika se zaměřením na úpravu fotografií v 7. a 8. ročníku, sportovní hry a domácnost v 7. a 8. ročníku a druhý cizí jazyk – německý v 7. a 8. ročníku.

Nepovinné předměty byly zdravotní TV po 1 hodině na I. a II. stupni, výuka římsko-katolického náboženství ve dvou skupinách žáků po jedné hodině týdně, pohybové hry 1 hodina na II. stupni a německý jazyk v 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Dopravní výchova proběhla jako šestnáctihodinový kurz ve 4. ročníku. Aktivně pracoval vodácký kroužek, který sdružuje žáky I. a II. stupně. Pravidelnou činnost vykazoval kroužek florbalu na I. i II. stupni, keramický kroužek a kroužek anglického jazyka na I. stupni. Při školní družině bylo zřízeno 7 kroužků - výtvarný, relaxační balóny, florbal, míčové hry, všeobecné sportovní hry, taneční skupina Stars a mažoretky.

Ve škole je vytvořen dlouholetý systém sledování žáků s poruchami učení, evidence a práce s nimi. Zprávy o těchto žácích z pedagogicko - psychologické poradny (PPP) jsou uloženy u výchovného poradce, pravidelně kontrolovány a doplňovány. Vyučující jsou průběžně seznamováni s aktuálními problémy žáků. Jejich potřeby jsou individuálně řešeny s příslušnými vyučujícími a třídními učiteli. Na základě zprávy z PPP jsou žáci zařazováni do reedukační péče, kde jsou vedeni odborně připravenými pedagogy. V konkrétních případech (kromě obvyklých postupů) jsou na I. i na II. stupni problémy řešeny konzultacemi s pracovníkem PPP. S integrovanými žáky se pracuje podle individuálních plánů. Ty jsou rovněž konzultovány a schvalovány speciálním pedagogem z pedagogicko-psychologické poradny.

Systematická příprava k volbě povolání na ZŠ Fr. Kupky je zahájena již v osmých ročnících, kdy žáci mají možnost navštívit Úřad práce v Rychnově n. Kněžnou. Jsou zde podrobně seznámeni s možnostmi studia na středních školách a uplatněním na trhu práce v našem regionu. Kromě toho mají žáci 8. a 9. ročníků k dispozici velké množství zdrojů informací o vzdělávacích zařízeních Královéhradeckého kraje, konzultací s výchovným poradcem a přednášek na téma volba povolání. Žáci 8. a 9. tříd si mohou prakticky vyzkoušet „Testy volby povolání“, které jim pomohou při výběru jejich budoucího profesního či studijního zaměření a s výběrem budoucího povolání. Tak jako každoročně bylo zorganizováno pro rodiče vycházejících žáků setkání se zástupci jednotlivých regionálních středních škol a odborných učilišť. Škola žákům poskytuje veškerou podporu a pomoc při podávání a přihlášek na střední školy.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů bylo individuálně řešeno několik případů s problémovými žáky. Na řešení těchto přestupků spolupracují třídní učitelé s výchovným poradcem. V případě vážnějších problémů vstupuje do řešení vedení školy a sociální pracovník. Vše probíhá ve spolupráci s rodiči. V tomto školním roce nebyl na škole projednáván žádný závažnější případ užívání tvrdých či měkkých drog. Omezení kouření

žáků v okolí školy se příliš nedaří, bohužel i nadále v těchto případech platí, že škola se stará o kouření žáků více než někteří rodiče. Škola rovněž úzce spolupracuje s pracovníky PPP, kteří škole mohou kdykoliv poskytnout pomoc v rámci preventivního programu zaměřeného na oblast vztahů ve třídě a prevenci proti závislostem.

V letošním školním roce vyšlo celkem 53 žáků. Z toho 47 žáků bylo přijato na maturitní obory a 6 žáků na tříleté učební obory ukončené závěrečnou zkouškou.

Na gymnázia bylo přijato 11 žáků, obchodní akademie 8 žáků, střední odborné školy 21 žáků, střední odborná učiliště s maturitou 6 žáků, střední odborná učiliště bez maturity 6 žáků. Do osmiletého gymnázia bylo přijato 5 žáků z pátého ročníku. Jeden žák pokračuje ve studiu v zahraničí.

V lednu bylo do I. ročníku zapsáno 64 žáků, z toho 11 rodičů požádalo pro své dítě o odklad školní docházky. Ve školním roce 2010/2011 nastoupí 53 nových prvňáčků.

Ve škole ukončilo povinnou školní docházku 53 žáků, všichni z 9. ročníku. Do osmiletého gymnázia byli přijati 4 žáci z 5. ročníku a 2 žákyně z 6. ročníku.

Z celkového počtu 426 žáků na škole bylo hodnoceno ke konci školního roku: prospěl s vyznamenáním - 225 žáků, tj. 52,826 %, prospěl - 200 žáků, tj. 46,94 %, neprospěl - 1 žák, tj. 0,23%, který bude konat opravné zkoušky.

Chování: 422 žáků bylo hodnoceno velmi dobře, 1 žák uspokojivě, 3 žáci neuspokojivě. Důtku ředitele školy dostalo 11 žáků, důtku třídního učitele 21 žáků, napomenutí třídního učitele dostalo 24 žáků.

Celkově bylo uděleno 222 pochval za vynikající výsledky učební a sportovní, za výsledky v mimoškolní činnosti, sběr starého papíru a léčivých rostlin.

Škola má zkušený pedagogický kolektiv. Přípravné období školního roku začalo netradičně společným dvoudenním výjezdním zasedáním pedagogického sboru na chatě Šerlišský mlýn v Orlických horách, kde byla projednána příprava nového školního roku, bezpečnostní předpisy a další organizační záležitosti.

Na škole pracují metodická sdružení na I. stupni a předmětové komise na II. stupni. Učitelé I. a II. stupně se průběžně účastnili vzdělávacích akcí a kurzů pořádaných Školským zařízením pro další vzdělávání pedagogických pracovníků Královéhradeckého kraje, kterých využívali při výuce žáků.

Úspěchy žáků I. a II. stupně jsou prezentovány na nástěnkách v budovách školy i na náměstí. Na naší škole jsme se také věnovali charitativní činnosti. Výtěžek z akcí byl zaslán na pomoc pro postižené a nemocné děti.

Žáci 7. ročníku se zúčastnili přírodopisné exkurze do ZOO ve Dvoře Králové nad Labem. Chlapci 9. ročníku navštívili KBA Grafitec, všichni žáci 9. ročníku se začátkem září vypravili na krajskou zemědělskou výstavu do Hradce Králové. Při Dnech otevřených dveří koncem listopadu učitelé i žáci naší školy prováděli zájemce po všech odborných učebnách, kmenových třídách, v tělocvičnách zhlédli ukázky florbalového tréninku a s pestrým programem vystoupily mažoretky. Žáci 6. a 8. ročníku využili vánočně vyzdobeného zámku v Náchodě k jeho návštěvě. Po prohlídce byli bohatší o vědomosti z historie Vánoc.

V rámci exkurzních nabídek Podorlické vzdělávací společnosti „Řemeslo má zlaté dno“ se zúčastnili chlapci 8. a 9. ročníku exkurze do automobilky Škoda Auto v Mladé Boleslavi a v sesterském závodě v Kvasinách. Chlapci 6. až 9. ročníku navštívili firmy výroby nábytku pana Ulrycha a Jecha, kde se seznámili s truhlářskými stroji a nástroji i bezpečností při práci se dřevem.

Na hřišti u naší ZŠ byla upravena ledová plocha. Děti bruslily nejen v hodinách tělesné výchovy, ale poslední školní den prvního pololetí probíhala pro osmáky za odměnu i čeština na ledě, kde žáci oblékli brusle a převzali pololetní vysvědčení neobvykle na ledě.

Při Barevných dnech na II. stupni děti vyráběly v tvořivých dílnách velikonoční pomlázky, pišťalky, kraslice a další tematické výrobky zaměřené k tradicím Velikonoc.

V rámci výuky zeměpisu se žáci 6. ročníku zúčastnili exkurze do Planetária v Hradci Králové. Seznámili se s modely planet sluneční soustavy a dozvěděli se mnoho zajímavostí o hvězdách a souhvězdích. V únoru žáci 6. a 8. ročníku navštívili IQ park v Hradci Králové, kde si prakticky vyzkoušeli řešení různých zeměpisných klamů a záhad. Výuka dějepisu na II. stupni byla obohacena návštěvou židovské expozice vlastivědného muzea v Dobrušce a nově instalované expozice v domku F. L. Věka. Žáci 7. ročníku nahlédli do života minulých generací v exkurzním programu „Okno do minulosti“ ve Villa Nova v Uhřínově. V předmětu vedení domácnosti a ve volitelném předmětu domácnost navštívila děvčata 6. až 8. ročníků restaurační zařízení a výrobní potravinářská zařízení v Dobrušce (pekařství a cukrárna Marta, restaurace U Zelingerů, bowling). V průběhu školního roku jsme využili nabídky Klicperova divadla v Hradci Králové a navštívili jsme se žáky II. stupně několik představení, například Věc Makropulos.

Při výtvarné výchově navštěvovali v průběhu školního roku žáci 6. až 9. ročníku výstavy v městském lapidáriu a v městské knihovně. Vlastní výtvarné práce představili veřejnosti při Dnech otevřených dveří, při kulturní akci „Školy za školou“ a při výzdobě sálu školního plesu. Žáci 6. ročníku zaslali výtvarné práce o Mongolsku jeho velvyslanectví při příležitosti 60. výročí zahájení diplomatických styků Československa a Mongolska. Cílem tohoto projektu bylo především sblížení obou kultur mezi zástupci nejmladší generace.

Žáci školy obohatili sborovým pěveckým vystoupením vánoční a velikonoční jarmarky a kulturní pořad Školy za školou. V pěvecké soutěži „Karlovarský skřivánek“ se uskutečnilo školní kolo za účasti 15 žáků, 8 z nich zpívalo v oblastním kole v Opočně, kde 3 žáci získali čestná uznání. Pro zpestření hudební výchovy navštívili žáci 8. a 9. ročníku muzikál Kleopatra v Praze.

Zájemci ze 7., 8. a 9. ročníků se zúčastnili kulturně poznávacího zájezdu do Londýna a Paříže. Byli ubytováni v rodinách, kde se zdokonalili ve znalostech anglického jazyka.

Pro žáky 7. ročníku se v měsíci lednu konal v Krkonoších na Pomezní boudě týdenní lyžařský výcvik včetně výuky jízdy na snowboardu. Realizace ŠVP zahrnuje sportovně turistické akce pro žáky 6. a 8. a 9. ročníku. Třídenního podzimního pobytu v Krkonoších se zúčastnili žáci 6. ročníku, hlavním cílem bylo vytvoření třídního kolektivu. V měsíci únoru se konal zimní přechod Orlických hor pro 9. ročník, začátkem června absolvovali žáci 6. ročníku vodácký výcvik na Rozkoši a 8. ročník sjíždění Orlice na kánoích a pramicích.

Od září do června konaly pedagogickou praxi na II. stupni 2 studentky Pedagogické fakulty. Na 2. stupni se předmětové komise soustředily na realizaci ŠVP v 6. a 7. a 8. ročníku. Současně se spolupodílely na tvorbě tematických plánů podle učebního plánu základní školy. Pan učitel Mgr. Marek Hejzlar studuje informatiku na vysoké škole v Liberci.

Počátkem měsíce června proběhla evakuace žáků I. a II. stupně při cvičném požárním poplachu. Následně se žáci zúčastnili Dne bezpečnostních a záchranných složek IZS na dobrušském náměstí.

Nejvýznamnější mimoškolní aktivitou zůstává Školní sportovní klub „Bodlinka“ (www.bodlinka.dkanet.cz) pod vedením pana učitele Zdeňka Potůčka. S jeho činností jsou děti, učitelé i rodiče seznamováni na nástěnkách ve škole i ve městě. Klub rozvíjí pohybové dovednosti a volní vlastnosti každého žáka, probouzí v dětech zájem o sportovní činnost konáním náborových soutěží, přeborů školy ve všech sportech, které jsou uvedeny na logu klubu.

Jde o vodáctví, florbal, lehkou atletiku, malou kopanou, vybíjenou, lyžování, plavání, odbíjenou, košíkovou, softbal, šachy, střelbu ze vzduchovky a stolní tenis. Již čtvrtým rokem jsou sportovní soutěže rozšířeny o triatlon a dětský závod horských kol. Umožňuje dětem sportovat ve volném čase na školním hřišti, učí se základům sportovních her a činností, rozvíjí sportovní talenty (příprava na účast ve vyšších soutěžích apod.). Podílí se významnou měrou

na protidrogovém programu školy pod heslem „Kdo s Bodlinkou sportuje, jasně říká drogám ne“.

V letošním školním roce pokračovala družba školy se základní školou ve městě Plock v Polsku. Ředitel školy přivítal na naší škole polskou delegaci dětí a pedagogů. Učitelé společně se žáky připravili pro polské děti různé soutěže a hry v tělocvičné škole.

V lednu 2010 se uskutečnil již 32. ples školy. Tato tradiční akce je pořádána ve spolupráci s Občanským sdružením rodičů a přátel školy a zisk je použit pro potřeby žáků školy. V letošním roce byl program obohacen o módní přehlídku, kterou uvedlo vystoupení kroužku mažorettek, a na zahájení vystoupil taneční klub HOP. Pro velký úspěch se bude v této tradici pokračovat.

Škola získává průběžně finanční prostředky i sběrem léčivých rostlin a starého papíru. Výtěžek z těchto akcí je zpětně využíván pro potřeby žáků naší školy.

Základní škola v Pulické ulici

Na konci školního roku 2009 – 10 měla základní škola celkem 187 žáků, z toho na I. stupni 106 a na II. stupni 81 žáků. Ve škole převažovali chlapci, kterých bylo 107, děvčat pak 80. Vedle dobrušských dětí navštěvovaly školu i děti z Pohoří, Podbřezí a z Opočna. Škola měla na obou stupních po jedné třídě v každém ročníku a dále tři oddělení školní družiny, z nichž jedno fungovalo zároveň jako školní klub pro dojíždějící žáky i z vyšších ročníků. V září roku 2010 nastoupilo do první třídy 19 žáků.

Na škole vyučovalo 14 učitelů včetně ředitele – Mgr. Václava Hlavsy a zástupce Mgr. Josefa Frýdy. Tělesnou a výtvarnou výchovu vyučovaly na část úvazku i dvě vychovatelky. Ve družině pak výchovnou práci vedly tři vychovatelky včetně vedoucí školní družiny.

Škola postupně přechází na výuku podle vlastního školního vzdělávacího programu Naše škola, který se realizuje již ve většině tříd. S tím dochází k postupným změnám i ve způsobu výuky, zvláště většímu využívání počítačové a multimediální techniky, např. instalací a využíváním multimediální interaktivní tabule Activ Board pro druhý stupeň v hodinách dějepisu, zeměpisu a občanské výchovy. V souvislosti s tím škola zahájila i kroky k čerpání finančních prostředků v rámci projektu Peníze EU školám.

Pro žáky připravila škola několik akcí a projektů mimo vyučování – v lednu roku 2010 celotýdenní lyžařský kurz pro zájemce v Orlickém Záhoří, v květnu pak čtyřdenní vodácký a turistický výcvik na raftech na Vltavě, v červnu velkou celoškolskou sportovní olympiádu na dobrušském stadionu. Již tradiční akcí se stal „Čertovský den“ v době adventu, kdy se žáci ve workshopech věnují oživování různých lidových tradic a skupinky mikulášů, andělů a čertů navštěvují dobrušskou mateřskou školu a Základní školu v Ohnišově. Zážitkem pro všechny zúčastněné byl zájezd do Národního divadla v Praze na inscenaci Babičky, která byla spojena s prohlídkou historické budovy. Ve spolupráci s městským muzeem žáci uspořádali také výstavu vlastních ilustrací ke knize Jiřího Macha *Pověsti z Dobruška*. Naopak pro naše žáky 8. a 9. ročníku připravili naši absolventi studující na SŠ v Opočně ukázky slavnostního prostírání a stolování.

Zájemci o naukové olympiády se mohli zúčastnit okresních kol v dějepisné olympiádě, olympiádě z českého a anglického jazyka. Největšího úspěchu dosáhlo družstvo, jež se zúčastnilo on-line internetové soutěže ve znalostech z finanční gramotnosti a obsadilo celkové třetí místo v rámci kraje.

Vedle již zmíněné výstavy ilustrací se škola také podílela na dalších akcích pro veřejnost – vystoupení v programu *Školy za školou* a *Rozloučení se školou* pro rodiče vycházejících žáků. Ve spolupráci se školskou radou a *Klubem přátel školy* byly organizovány pravidelné třídní schůzky a konzultace pro rodiče.

Základní škola v Opočenské ulici

Základní škola je organizací, která zajišťuje pomocí zvláštních výchovných a vyučovacích metod, prostředků a forem, výchovu a vzdělávání žáků s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v normální základní škole, ani ve speciální základní škole. Základní škola má 9 ročníků.

Výchova a vzdělávání žáků je organizováno tak, aby byly respektovány všechny individuální zvláštnosti dětí, ale také pedagogické, psychologické, hygienické a bezpečnostní požadavky. Důraz je kladen na požadavky speciálně pedagogické, individuální přístupy k žákům a na jejich maximální začlenění do společnosti.

Ve školním roce 2009-2010 navštěvovalo školu 55 žáků, z toho 12 ve třídě speciální školy, ve školním roce 2010-2011 to bylo 48 žáků v šesti třídách.

Ve škole pracuje 7 učitelů, 1 vychovatelka, 3 asistentky pedagoga, 1 asistentka pro žáky ze sociálně a kulturně znevýhodněného prostředí, ředitelka školy, finanční a mzdová účetní, školnice. Pracuje zde 1 osobní asistentka, která není kmenovou zaměstnankyní školy, nýbrž občanského sdružení Orion Rychnov nad Kněžnou.

Při škole působí Občanské sdružení přátel Naší školy, které zajišťuje zájmové útvary: keramický, hudební a hra na flétnu, informatika, sportovní, vyšívání, rukodělný a dramatický. Také financuje školní akce a výlety.

Škola pořádá mnoho akcí s účastí veřejnosti a úspěšně propaguje svoji činnost v místních i regionálních sdělovacích prostředcích.

Gymnázium

Dobrušské gymnázium si v roce 2010 připomnělo již 65 let své existence. Za tu dobu jím prošly stovky absolventů, z nichž mnozí dosáhli vysokých met v oblasti vědy, politiky a kultury. Za všechny můžeme připomenout vynikajícího historika Dr. Vojtěcha, bývalého guvernéra státní banky ing. Josefa Tošovského, ředitele Slováckého divadla v Uherském Hradišti Igora Stránského, nebo herce a básníka Miloně Čepelku.

Stejně jako jiné střední školy se i gymnázium potýká s nedostatkem žáků. Příjímácké zkoušky do prvních ročníků se nekonaly, kritériem pro přijetí na čtyřleté studium byl prospěch v klíčových předmětech v 8. a 9. třídě. Na podzim byla otevřena jedna třída čtyřletého studia s 24 žáky a jedna třída osmiletého studia s 27 žáky.

Ve čtyřletém studiu maturovalo celkem 32 žáků, z toho 13 s vyznamenáním, 18 prospělo a 1 neprospěl. V osmiletém studiu maturovalo 26 žáků, z toho 12 s vyznamenáním, 13 prospělo a jeden neprospěl. Ti, kteří neprospěli, složili v září úspěšně opravné zkoušky. Z maturantů se jich 53, tj. 91,3% hlásilo na vysoké školy a z tohoto počtu jich bylo 50 přijato, což představuje úspěšnost 86,2%. Celkem 12 jich odešlo studovat technické obory, 11 humanitní, 7 lékařství nebo farmacii, rovněž 7 obory pedagogické a po pěti ekonomické a přírodovědné obory. Úspěšnost školy je v tomto směru opravdu vysoká.

Žáci gymnázia se také věnovali prospěšné činnosti mimoškolní. Zúčastnili se mj. celé řady Olympiád, v nichž dosáhli nemalých úspěchů. Zuzana Vojtíšková z 6. G zvítězila v krajském kole Olympiády v českém jazyce a postoupila do kola celostátního, Pavlína Trojanová vyhrála okresní i krajské kolo v anglickém jazyce a v ústředním kole obsadila 4. místo, Lada Tošovská z 1. G po vítězstvích v okresním a krajském kole byla druhá v celostátním kole Zeměpisné olympiády kategorie A, řada dalších obsadila vedoucí místa v okresních a krajských kolech olympiád jiných oborů.

Na škole také probíhaly taneční kroužky a kroužky sportovních her. Uskutečnila se školní kola v basketbalu, florbalu a volejbalu. Škola zorganizovala okresní kolo atletického čtyřboje. Žáci školy byli úspěšní v lyžařských soutěžích, družstvo dívek ve složení Berkovcová, Bašová, Raisová, Šmídová a Hrochová vyhrálo krajské kolo soutěže

v přespolním běhu a další sportovci gymnázia se umístili na předních místech okresních a krajských kol jiných sportů.

Studenti 7. G třídy (Remeš, Mach, Kyselý, Svitáková, Kroa, Hepnarová, Řeháková a Kvapil) nacvičili divadelní hru Ladislava Smoljaka a Zdeňka Svěráka *Záskok*, kterou se svolením autorů předvedli v několika reprízách před naplněnými hledišti v Dobrušce i okolí. Dne 8. května uspořádali studenti (opět převážně ze 7. G) obnovený *Dobrušský majáles* v Archlebových sadech. Studenti 4. G (Dítě, Jaško, Jiroud) a 1. A (Rydlo) založili hudební skupinu *Dobrej vodhad*, která vystoupila na majálesu a na samostatném koncertu v Pulicích.

Gymnázium dlouhodobě úspěšně spolupracuje s Kulturním zařízením města Dobrušky, studenti navštěvují vybraná filmová a divadelní představení, přednášky, výstavy a další akce připravované knihovnou a vlastivědným muzeem.

Střední průmyslová škola elektrotechniky a informačních technologií

Ve školním roce 2009/2010 bylo ve škole 12 tříd denního studia: 4 třídy oboru Elektrotechnika, 2 třídy oboru Slaboproudá elektrotechnika a 6 tříd oboru Informační technologie. Celkem studovalo v denním studiu 320 žáků. Ve škole působilo 24 učitelů a v domově mládeže 3 vychovatelé.

V listopadu 2009 byl otevřen nový moderní Domov mládeže při SPŠel.it v Provozské ulici v Dobrušce. Poskytuje ubytování 54 žákům v třílůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením. V prosinci 2009 byl do funkce ředitele školy jmenován Radou Královéhradeckého kraje Ing. Milan Maršík, který byl vybrán na základě výsledku konkurzního řízení.

V tomto školním roce byla škola aktivně zapojena do 4 projektů, které jsou podporovány Evropskou unií. Škola dále rozvíjela mezinárodní spolupráci s polskou školou „Zespól szkól technycznych“ z Plocku a spolupracovala s řadou výrobních firem, podnikatelských subjektů a s univerzitami v Hradci Králové a Pardubicích.

Žákům bylo nabídnuto mnoho výchovně vzdělávacích aktivit, např. odborné exkurze, sportovní akce, filmová a divadelní představení, besedy, studentská akademie, maturitní ples, mohli navštěvovat zájmové kroužky.

Ve školním roce 2009/2010 úspěšně odmaturovalo 70 žáků, 7 z nich mělo vyznamenání.

Střední škola – Podorlické vzdělávací centrum

Tato škola má akreditaci na výuku řemesel i na obory maturitní v oblasti manažerské. Pro zkvalitnění výuky byla roce 2010 byla zřízena nová multimediální učebna počítačové grafiky. Škola obdržela od Královéhradeckého kraje formou daru pozemky a budovy areálu v Pulické ulici. Žáci byli na výměně zkušeností na týdenním zájezdu v Estonsku, kde navázali spolupráci s jednou ze středních odborných škol. Zúčastnili se okresního kola soutěže pořádané Hospodářskou komorou, kde obsadili 2. a 3. místo v literární soutěži a 3. Místo v soutěži o nejlepší vlastní výrobek. Od září 2010 je tato škola třetí největší soukromou školou v Královéhradeckém kraji. Ve dvaceti třídách ji navštěvuje 515 žáků. Pro veřejnost pořádala škola dny otevřených dveří a v prosinci také druhý ročník výstavy podorlických betlémů.

Základní umělecká škola

Ve školním roce 2009-2010 navštěvoval školu celkem 413 žáků. Z toho hudební obor 244 žáků, výtvarný 80, taneční 68 a literárně dramatický obor 14 žáků.

Hudební obor účinkoval v řadě veřejných vystoupení ve spolupráci s ostatními organizátory kulturních akcí v Dobrušce. V sále školy bylo uspořádáno celkem 12 koncertů. Dále se uskutečnilo 23 veřejných koncertů. V listopadu uspořádala škola již tradiční vystoupení žáků na koncertu v kostele sv. Martina v Praze. Školní pěvecký sbor účinkoval mj.

při rozsvěcení vánočního stromu na dobrušském náměstí a při Zpívání u betléma v Domašíně. Sbor a smyčcový kvartet se účastnil na společném koncertě 4. 5. v Děkanšském kostele v Opočně. Dne 15. června se uskutečnil první koncert na dvoře domku F. L. Věka za účasti sboru a dalších nástrojů hudebního oboru. Sbor a smyčcové kvarteto účinkovaly také na předávání maturitních vysvědčení Gymnázia a akordeon na předávání maturitních vysvědčení Podorlického vzdělávacího centra v Dobrušce. Vystoupení školní kapely ZUŠ Band 8. ledna v kulturním domě Dobruška, 4. dubna ve Valu, 22. května v Podbřezí, 4. července na náměstí v Dobrušce a 24. července v Rokytnici v Orlických horách. Smyčcové kvarteto ve složení B. Šedivá, P. Drašnerová, B. Fléglová, D. Peřinová, získalo 1. místo v krajské soutěži v Hradci Králové 13. dubna 2010. Kvartet vystoupil i na pořadu „Odkaz našich předků, historie a současnost opočenských církevních památek“ 25. května v obrazárně zámku Opočno. Účinkoval také na slavnostním otevření rekonstruované dobrušské synagogy. Absolventské koncerty se konaly v červnu 2010. V sále školy byl 15. června uspořádán koncert akordeonů posluchačů konzervatoře v Pardubicích profesorů A. Dvořáka a J. Jedlinského.

Taneční obor vystoupil na přehlídce scénického tance v Červeném Kostelci ve dnech 31. března až 1. dubna. V květnu se taneční obor prezentoval ukázkami výuky pro mateřské školy ve třech dopoledních blocích. Závěrečné večerní vystoupení se konalo v kulturním domě 25. května.

Literárně dramatický obor uváděl všechna vystoupení a koncerty. Samostatně nastudoval divadelní vystoupení a ve spolupráci s ostatními obory ztvárnil pohádku *O malé Mette* pro MŠ. Zúčastnil se soutěže *Volkrův Prostějov* 1. března v Hradci Králové. Některé děti se zapojily do vystoupení opery *Oidipus* a seznámily se na besedě s Martinem Zounarem a Romanem Štolpou.

Výtvarný obor uspořádal v dubnu až červnu výstavu ve výloze obchodu U sluníčka. Závěrečná výstava byla instalována na chodbách školy v červnu. Obor uspořádal exkurze do Galerie v Náchodě, do Galerie v Hradci Králové a do Galerie Luxfer Česká Skalice.

Dům dětí a mládeže

Dům dětí a mládeže jako středisko pro volný čas dětí a mládeže uskutečňuje výchovně vzdělávací, sportovní a rekreační pro děti, mládež, případně jejich rodiče a další dospělé zájemce v jejich volném čase.

Dlouhodobě je mezi dětmi a mládeží největší zájem o pravidelnou zájmovou činnost (využití volného času v odpoledních hodinách) a o program, který připravujeme na dvoudenní podzimní a velikonoční prázdniny. Stále oblíbenější jsou tvořivé akce o prvním prázdninovém týdnu pro děti, které zůstávají ve městě a neodjely na letní tábor či dovolenou. Stále přetrvává zájem o letní tábor, který je pro mladší děti pořádán od 1. do 5. třídy na táborové základně v Mělčanech. Po loňské premiéře letos opět proběhl taneční tábor v rekreačním zařízení Bedřichovka Orlickém Záhoří. I když se doba konání táborů částečně překrývala, oba byly velmi dobře naplněny.

U dospělých návštěvníků si získal oblibu Klub patchwork a šachový kroužek, počítačové kurzy a jednorázové kurzy (pletení z pedigu, kukuřičného šustí, různé textilní a výtvarné techniky). Dům dětí a mládeže se pro zájemce snaží připravit co nejširší nabídku činností, která by je zaujala anebo prohloubila jejich dosavadní znalosti.

Pravidelná zájmová činnost probíhala u většiny kroužků v budově Domu dětí a mládeže. Pouze jeden rybářský kroužek pro děti z Opočna a okolí se scházel na teoretickou přípravu v ZŠ Opočno. Nácvik lovení ryb probíhal převážně na rybníku v Přepychách.

V pravidelné zájmové činnosti pracovalo a uhradilo zápisné v 41 kroužcích celkem 353 účastníků.

Nepravidelná zájmová činnost probíhá v odpoledních hodinách (kurzy PC, paličkování), o sobotách, nedělích nebo prázdninách. Nabídka na tyto akce je realizována

prostřednictvím letáčků, regionálního tisku a Dobrušského zpravodaje. Těchto akcí bylo uspořádáno 70 a zúčastnilo se jich celkem 4516 zájemců.

Dům dětí a mládeže uspořádal ve dvou bžích (od 2. do 6. srpna a od 9. do 13. srpna) již tradiční Tábor v Mělčanech. Po oba dva týdny se o děti, jejich program a stravování starali dva programoví vedoucí, dvě instruktorky a jeden instruktor, tři pracovníci k zajištění zásobování a stravování a hlavní vedoucí. Šlo o klasický stanový tábor s táborovou kuchyní pro mladší školáky od 1. do 5 třídy se všestrannými zájmy. Tábor byl ve znamení pirátských lodí a zkřížených hnátů. Děti se na dva týdny proměnily v piráty a objevovaly nové ostrovy, kde na ně čekala nejrůznější dobrodružství v podobě mnoha soutěží a her. Piráti se naučili lovit perly, rozluštit zprávy v tajném písmu nebo překonat strach při noční hře. Za svou snahu potom pirátská flotila získávala imaginární zlatáky, za které na závěr každý účastník získal drobné dárečky. Hlavní vedoucí tábora byla Jaroslava Šafářová.

Druhým letním táborem byl taneční tábor na Bedřichovce v Orlickém Záhoří od 2. do 7. srpna, kterého se zúčastnilo 37 děvčat. Tábor byl zaměřen na moderní tanec, hry a soutěže. Účastníci byli ubytováni na chatě Perla a stravovali se na chatě Bedřichovka necelých 200 m od ubytování. Věk účastníků se pohyboval od 8 do 13 let. Hlavní vedoucí byla Daniela Smolová, programovými vedoucími Jana Valterová, Petra Šnoblová. Všechny pracovnice byly ve školním roce 2009 - 2010 nebo i dříve externími pracovnicemi Domu dětí a mládeže jako vedoucí tanečních kroužků.

Členové našich zájmových kroužků se zúčastnili různých regionálních soutěží, přehlídek a výstav. Někteří získávají diplomy a různá ocenění, jiní zkušenosti a motivaci k další práci. Taneční kroužky se zúčastnily tanečních soutěží v Pohoří, Dobrušce, Novém Městě nad Metují a Týništi nad Orlicí. Získaly druhá místa v těchto regionálních tanečních soutěžích, kroužek Drush ICE i Melounci vystupoval a reprezentoval na plesech a různých společenských akcích. Šachový kroužek reprezentoval v regionálních soutěžích především Jakub Ulman. Členky patchworkářského klubu pak dobrušské patchworkářky vyzdobily v dubnu svými výrobky prostory výstaviště na Dnech kreativity v Praze Dubči.

7. Církev

Církev římskokatolická

Rekordních 30 skupin tří králů doprovázených dospělou osobou vyrazilo v sobotu 9. ledna již podeváté do ulic Dobrušky a přilehlých obcí. Vybaveni speciálními zapečetěnými charitními pokladničkami a průkazkami vystavenými charitou pro účely této sbírky se vydaly podpořit tradiční motto tříkrálové sbírky, které zní „Pomoc rodinám a lidem v nouzi u nás i v zahraničí a podpora charitního díla“. Po přípravách na faře spočívajících v převzetí nezbytných potřeb sbírky (cukry, kalendáře a křídly) vedoucími skupinek a ustrojení koledníků včetně načernění Baltazarů se všichni přemístili do kostela, kde v 9 hodin zahájil P. Peter Bortel sbírku slavnostním požehnáním a vysláním koledníků. Ještě společné foto na schodech před kostelem a už se skupinky rozprchly do předem rozdělených rajonů. Vracely se na faru přes poledne poobědvat guláš, který letos P. Vincent Zonták uvařil pro 130 lidí, a pak pokračovaly, některé až do čtyř hodin. Výtěžek má stoupající tendence: vybraných 127 tisíc je o 14 tisíc víc oproti loňsku. Peníze ze sbírky opět pomohou lidem v nouzi a lidem zdravotně postiženým. Přispívají rovněž k doplnění vybavení charitní půjčovny zdravotně technických pomůcek. Hmotná radost je ovšem nesrovnatelná s tou vnitřní, kterou koledníci sdílí s těmi, které navštíví.

Cestopisné přednášky P. Linharta jsou vždy příslibem poutavého povídání a zajímavé podívané. Jinak tomu nebylo ani při prezentaci cyklopouti po francouzské Bretani, kterou podnikl v uplynulém roce. 7. února od 18.00 byl sál na odboru dopravy Městského úřadu v Dobrušce zaplněný samými spokojenými posluchači.

Každoročně mezi aktivitami dobrušské farnosti nalezneme několik akcí dětských, ať už těch pro děti, tak těch, které děti a mládež sami pořádají. Karneval, Pohádkový les, Vánoční jarmark i divadelní představení se těší velké oblibě.

Maková panenka (Marie Obršálová) a motýl Emanuel (Kateřina Voglová) přivítali děti v tělocvičně ZŠ Františka Kupky třetí únorovou neděli. Za přispění herečky-spolužačky Dominiky Doubkové ztvárnili pohádku O bodlákovi. Makovou panenku zachránili, takže - jak to má být - všechno dobře dopadlo. Rodinná soutěž dala tentokrát všem pořádně zabrat. Rozpoznat jména dvanácti biblických králů v řetězci písmen nebylo snadné ani pro rodiče. Nicméně i tato soutěž našla svého vítěze a rodina Voglova si na dortu Motýla jistě pochutnala. Tombola udělala radost všem.

Zajímavou podobu dostal letos Pohádkový les. Pro nepřízeň počasí putovaly děti splnit úkoly k pohádkovým bytostem nikoli lesem, ale třemi patry čerstvě dokončeného pastoračního centra. Nikomu to ovšem nevadilo, a když se déšť umoudřil, podařilo se i na farní zahradě zapálit závěrečný táborák.

Předvánoční a vánoční čas zpříjemňují farní děti jarmarkem dárků vlastnoruční výroby se zasláním výtěžku na konto Papežských misijních děl a vánočním divadelním představením. Vánoční legendu o hloupém Jankovi si nastudovaly pod vedením paní Ladislavy Voglové děti z farního Mateřského centra Hlásek společně s koledami farního dětského sboru. Na první svátek vánoční vystoupily v rámci festivalu „Vánoce v Dobrušce“ v kostele sv. Václava, další představení pak měly u řeholních sester v Rokoli, v domově důchodců Zdislava v Třebechovicích a domově důchodců Jitřenka v Opočně, v Mateřské škole Za Univerzitou a v Pečovatelském domě v Dobrušce.

Maminkovská záliba vznikla při příležitosti akce nazvané Misijní koláč. Zájem maminek vedl oproti předchozím ročníkům k oddělení pracovišť do dvou domácností. Sešly se v sobotu 13. března a společně s vyrostlými dcerami kmitaly od devíti hodin ráno do tří hodin odpoledne. Koláčky s náplní tvarohovou, makovou a povidlovou voněly nehorázně a byly prudce jedlé. Není divu, že se druhého dne prodaly a výtěžek opět putoval na konto Papežských misijních děl.

Pomocí jiného druhu jsou dvakrát do roka pořádány humanitární sbírky organizované místní charitou. V roce 2010 se konaly 17. 4. a 23. 10. jako obvykle v prostorách ZŠ Františka Kupky. Několik dobrovolníků od 9. hodiny přebíralo, třídilo a balilo darované oblečení, obuv, lůžkoviny, hygienické potřeby a další použitelné věci. Na poledne bylo přistaveno auto, do kterého se vše přemístilo a odvezlo do skladu charity v Broumově, odkud se rozdělují potřebným.

K akcím na duchu povznášejícím patří bezesporu koncerty. Zajímavý byl varhanní Jarní koncert duchovní hudby konaný v neděli 6. června od 19.30 v kostele sv. Václava. Za doprovodu varhan v podání Pavla Svobody zazpíval dobrušský ženský pěvecký sbor Vlasta. Po ukončení koncertu byl přidán bonus v podobě prohlídky varhan s odborným výkladem Pavla Svobody.

Dobrušská klasika ve spolupráci s římskokatolickou farností a KZMD-kulturním domem města Dobrušky pozvaly občany města na přátelské posezení s koncertem skupiny The Pink Elephants 20. června od 15 hodin v zahradě u kostela sv. Václava. Tento kontrabasový kvartet je netradičním tělesem složeným ze čtyř kontrabasistů a zpěváka hrajícího na kontrafagot. Na koncertu vládla vlídná atmosféra, publikum se dobře bavilo a na hráčích bylo vidět neutuchající radost z hudby různých stylů.

14. listopadu a 26. prosince pořádala farnost další dva koncerty. Skladby listopadového koncertu pro varhany a trubku zazněly v kostele sv. Václava v Dobrušce. Oproti tomu letošní koncert vánoční se konal v Dobřem, v kostele svatých Petra a Pavla.

V rámci 3. ročníku akce Toulky po dobrušských památkách pořádané KZMD-vlastivědným muzeem byl 5. září od 9 do 17 hodin ke zhlédnutí aktuální stav výstavby

farního pastoračního centra. Vedle kovárny, židovského hřbitova a pivovaru se tato budova stala jedním ze čtyř zastavení letošních toulek.

Zcela jedinečnou událostí tohoto roku se stal Farní den. O slavnosti svatého Václava, o státním svátku 28. září začal před devátou hodinou slavnostní mší svatou celebrou Mons. Josefem Sochou. Po slavnostním požehnání budovy pastoračního centra se do těch prostor všichni zúčastnění hromadně přesunuli a téměř ji zaplnili. Čestným hostem tohoto Dne otevřených dveří byl také starosta města Dobrušky, pan Petr Tojnar. Jak v přízemí, tak v patře budovy byly stoly zaplněny sladkými i slanými dobrotami. V patře běžela nepřetržitě prezentace fotografií ze života farnosti, zatímco dole se místní dechová hudba Valanka postarala o taneční zábavu. Na své si přišel každý. Poledním gulášem nic nekončilo; posezení se protáhlo do pozdního odpoledne. Farní den byl velmi příjemnou oslavou desetiletého působení misijní společnosti sv. Vincenta z Pauly v dobrušské farnosti.

Církev bratrská

Církev bratrská využívá pro svou činnost především Křesťanské centrum v Domečku na rozcestí v ulici Zd. Nejedlého, ale jednu neděli každý druhý měsíc pořádá své pravidelné bohoslužby i ve velkém sále dobrušského Kina 70.

Vedle společenství, které se schází při pravidelných nedělních bohoslužbách, se v Domečku během minulého roku scházel klub A Rocha (každý čtvrtek v 16:00), maminky s dětmi (1x za 14 dní ve čtvrtek v 9:30), skupinka biblického studia (každý čtvrtek v 18:30), která se od září schází střídavě u Hojných a Vašíčkových v Dobrušce. Dále se v Domečku scházel klub Žárovka (každý pátek v 15:30), EXITclub (1x za 14 dní v pátek v 18:00) a pravidelně se v Domečku scházel i klub mládeže K2 (každou sobotu v 18:00).

Už třetím rokem se spolu se Církev bratrská spolu s Jednotou bratrskou schází ke společným modlitbám za Dobrušku a Boží práci v Dobrušce.

V září 2010 to už byly 4 roky, co se začala vysílat první série EXITu 316 a kdy vznikl náš EXITclub. Od ledna 2010 se tento klub začal scházet v prostorách volnočasového klubu Vješák. Vzhledem k malým nevyhovujícím prostorám se od klubu od září znovu přesunul do Domečku.

Společně s vlastivědným muzeem pořádá Církev bratrská již po řadu let programy Klubu seniorů. Pravidelně se jich zúčastňují na dvě desítky návštěvníků, nejen z členů sboru, ale i mimo něj. Zájem je o všechny programy, předností programové skladby je její pestrost.

Skupinka biblického studia se schází jednou týdně. V prvním pololetí roku 2010 se konala ve čtvrtek v 18:30 v Domečku. Toto biblické studium trvalo zpravidla 1,5 hodiny. V tomto období se dokončily lekce základů křesťanského života a několik setkání bylo zaměřeno na význam modlitby.

Jednota bratrská

Tato církev se zabývá kromě bohoslužeb, které jsou každou neděli dopoledne ve Studijním středisku Karlovy univerzity, celou řadou dalších aktivit zaměřených na veřejnost. V sobotních odpoledních pořádá besedy, přednášky a setkání se zajímavými lidmi. Naše město tak již několikrát navštívil biskup této církve, který zde měl přednášky na různá témata. Mezi dospívající mládeží je stále více populární Vješák, který umožňuje provozovat celou řadu činností zajímavých právě tuto věkovou skupinu. Další aktivitou Jednoty bratrské v Dobrušce je Rodinné centrum Sedmikráska, které zde působí již třetím rokem. Je určeno pro děti do 4 let a jejich rodiče. Děti si mají čas pohrát s neokoukanými hračkami a rozvíjet první kontakty s novými kamarády. Seznamují se kreativní a hravou formou se životem kolem nás.

Otevřeno je čtyřikrát týdně v dopoledních hodinách. V úterý, ve středu a ve čtvrtek od 9 do 11 hodin probíhá běžný provoz pro děti a jejich rodiče. Vždy je připraven pestrý program odpovídající věku dětí. Náplní je rozvíjení hudebního vnímání, jehož součástí je zpívání

písniček za doprovodu kytary a perkusních nástrojů, na které hraje každé dítě. Pravidelně jsou zařazeny pohybové aktivity s písničkami a říkankami. Nechybí ani výtvarné činnosti, kde je využíváno různých výtvarných technik. Velmi oblíbená je angličtina pro nejmenší (každé úterý), kde se děti mohou hravým způsobem seznamovat se základy anglického jazyka. Každé pondělí nabízí Sedmikráska výpomoc pro rodiče na mateřské dovolené formou hlídání dítěte až na tři hodiny.

Kromě běžného provozu centra jsou přibližně dvakrát měsíčně pořádány akce pro rodiče. Jedná se o přednášky na různá témata z oblasti výchovy, nebo Vyrábění - SPECIÁL, kdy jsou připraveny obtížnější (ale zajímavější) výtvarné techniky pro maminky a tatínky. Tyto akce probíhají obvykle v běžné otevírací době centra. Hlídání dětí je po tuto dobu zajištěno, takže dospělí si mohou odpočinout, vyrobit zajímavé výrobky nebo načerpat nové poznatky z přednášek.

Cílem Rodinného centra je prevence sociálního vyloučení rodičů na mateřské či rodičovské dovolené. Nabízí se jim zde prostředí důvěry a přátelské atmosféry. V roce 2010 představovala průměrná měsíční návštěvnost přibližně 76 dětí (plus rodiče). Celkem bylo zaznamenáno 760 návštěv dětí a zhruba 700 návštěv rodičů.

Další křesťanské církve

V Dobrušce působí ještě další dvě křesťanské církve. *Československá církev husitská* vyvíjí své aktivity především v Husově sboru. Pro veřejnost uspořádala několik koncertů a programy zaměřené především na mladé publikum pod názvem *3soboty. Církev adventistů sedmého dne* pořádá své bohoslužby rovněž v Husově sboru. V roce 2010 kromě těchto bohoslužeb nepořádala žádné programy pro veřejnost.

8. Spolky a spolkový život

Divadelní soubor F. A. Šubert

Obnovený divadelní soubor *F. A. Šubert* se pustil s nadšením divadelníkům vlastním do své práce a nastudoval hru americké autorky Pauly Vogel *Nejstarší řemeslo*. Hra se rodila za mimořádně smůlovatých podmínek, kdy od ní především ze zdravotních důvodů odcházely některé herečky a nakonec i režisér Jiří Mach. Přesto se však nakonec dílo podařilo a pět statečných žen se představilo dobrušskému publiku. V premiéře i reprízách vystoupily Jitka Kozubová (která nakonec hru dokončila i režijně), Eva Žabokrtská, Blanka Kejvalová, Jana Komůrková a Věra Štěpánová. Jejich představení hry s ne zrovna obvyklou tematikou se setkala s dobrým diváckým ohlasem.

Klub českých turistů

Dobrušský odbor Klubu českých turistů má celkem 62 členů. Odbor pořádá takřka každý týden nějakou akci. V zimě se členové odboru i zájemci o pohyb v přírodě účastní výletů na běžkách a pořádají i krátké zimní vycházky. Během roku pak pořádají pravidelné výlety do okolí i do vzdálenějších míst republiky. Zájemci o cykloturistiku se mohou účastnit i pořádaných výletů na kole. Oblíbenými akcemi jsou „Dámská jízda“ a týdenní soustředění na vybraných atraktivních místech ČR, cyklozájezd do zahraničí a týden s vysokohorskou turistikou.

V roce 2010 bylo uspořádáno 45 jednodenních výletů, dva autobusové zájezdy a tři vícedenní akce. Kromě toho se dobrušští turisté zúčastnili i úklidu jedné části Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Všechny akce se zúčastnilo celkem 647 turistů, kteří nachodili úctyhodných 9.297 kilometrů. K neaktivnějším patřili manželé Brandejsovi, E. Šmerdová, M. Ryšavý, L. Kubec, V. Musil, P. Potoček a značkař J. Novák.

Hastrmánek oslavil třetí narozeniny

Mateřské centrum Hastrmánek oslavilo 2. října 2010 třetí rok úspěšného provozu. Během celého roku se maminky s dětmi scházely v dopoledních a odpoledních hernách, kde si hrály, cvičily a tancovaly. Také pracovaly ve výtvarné dílničce, kde si vyzkoušely pečení a zdobení perníčků, vytvářely výrobky z vizovického těsta a naučily se různé výtvarné techniky. Pod odborným dohledem fyzioterapeutky se maminky naučily dětské masáže. Také probíhalo cvičení pro těhotné i netěhotné maminky.

Dále byly uspořádány karnevaly, přednášky, mikulášské besídky, výlety, návštěvy solné jeskyně a den otevřených dveří. Za vydatné pomoci dětí maminky napekly, nazdobily a prodaly vánoční perníčky na slavnostním rozsvícení vánočního stromu.

9. Sportovní život

Veřejná lyžařská škola

Dobrušská veřejná lyžařská škola si na začátku zimní sezóny připomněla již čtyřicet let své existence. Za čtyři desetiletí naučila lyžovat pěkných pár desítek či spíše stovek mladých zájemců o krásný bílý sport. V podhůří Orlických hor patří lyžařská gramotnost téměř k základnímu vybavení a je žádaná skoro stejně jako například umění plavat. Znalost lyžování umožňuje pobývat na našich krásných horách v zimním období a vidět a poznávat jejich zvláštní kouzlo. Jízda po dobře upravené sjezdovce poskytuje nevšední, někdy téměř adrenalinový zážitek. Putování v běžecké stopě zase odkrývá nové pohledy na poeticky zasněžené lesy nebo malebná horská údolí. Zkrátka poskytuje zážitky, které by pro nás byly bez umění lyžovat nedosažitelné. Dobrušská lyžařská škola je již čtyřicet let jednou z bran, které k objevování těchto krás otevírají cestu.

Za čtyřicet let se v lyžařské škole vystřídala pěkná řádka organizátorů, instruktorů a dalších lidí, kteří se o její úspěšný průběh zasloužili. Patří jim velké poděkování. Vždyť lyžování, stejně jako jiné sporty, přivádí mladé lidi k zajímavému využívání volného času, spoluvytváří nejen jejich dobrou fyzickou kondici, ale také vlastnosti morální, jako je kamarádství, smysl pro spolupráci v kolektivu, ochotu pomáhat slabším a soutěživost.

Letošní zima lyžování moc nepřála. Přesto organizátoři vyvezli spoustu dětí i dospělých na hory, naučili je základům lyžování a snowboardingu, resp. je zdokonalili v jejich dovednostech, učili je k lásce a pokoře k horám, pravidlům chování se na horách a také v kolektivu.

Bylo přebudováno a zkvalitněno technické zázemí SKIklubu, a to především spuštěním nového vleku, který zdvojnásobil přepravní kapacitu a umožnil plné využívání areálu na Šerlichu. Nyní bez jakýchkoliv problémů mohou všechny autobusy jezdit v jeden den na Šerlich, aniž by se musela dělit kapacita vleku mezi jednotlivé autobusy.

Byla přestavěna, respektive zbourána a postavena nová chata pro občerstvení frekventantů a zakoupena modernější rolba na úpravu svahu. Bylo zahájeno další kolo vzdělávání vedoucích, vyškoleni noví cvičitelé lyžování, instruktoři snowboardingu a instruktoři lyžování. Poprvé za 40 let existence VLŠ probíhala výuka lyžování dospělých. Podle ohlasů si parta těchto účastníků kurzu lyžování velmi pochvalovala možnost se naučit, resp. zdokonalit v lyžování pod vedením zkušených cvičitelů.

Fotbal

Rok 2010 se do historie fotbalového oddílu TJ Dobruška zapsal zlatým písmem. Elitní tým mužů završil druhou sezonu v krajské I. A třídě postupem do nejvyšší soutěže Královéhradeckého kraje. Během sta let existence fotbalového oddílu se celek dospělých tak vysoko dosud neprobojoval.

Svěřenci trenéra Milana Mikušika během dlouhé sezony našli ve 26 zápasech pouze třikrát přemožitele. V dalších osmi utkáních remizovali a zbylých patnáct bylo vítězných. S jednobodovým odstupem za Dobruškou skončily druhé Kratonohy. Z konečné třetí příčky se těšili fotbalisté z Lázní Bělohrad. Asistentem trenéra nejúspěšnějšího týmu historie dobruského fotbalu byl Zdeněk Zounar mladší, funkci vedoucího mužstva vykonával Jaroslav Macek.

Starší dorostenci TJ Dobruška obsadili ve skupině B krajské I. třídy čtvrtou příčku s minimální ztrátou tří bodů na vítězný Slovan Broumov. Druhé místo obsadil Černilov, třetí byli starší dorostenci z Vamberka. V letní přestávce dobrušský oddíl přijal nabídku obsadit poslední volné místo v šestnáctičlenném krajském přeboru. Na podzim tak začal působit v nejvyšší krajské soutěži stejně jako A-tým dospělých. V létě se do oddílu vrátil zkušený mládežnický trenér Miloš Killar, který v minulosti působil ve funkci šéftrenéra mládežnických družstev v ligovém klubu FC Hradec Králové.

V nejvyšší soutěži Královéhradecka působil také tým starších žáků TJ Dobruška. V konečné bilanci sezony 2009/2010 obsadil 12. místo v konkurenci čtrnácti týmů. Do sezony 2010/2011 TJ Dobruška nově přihlásila celek mladšího dorostu, do jehož čela přešel dosavadní kouč starších žáků Petr Nosál. Tým kategorie starších žáků převzal trenér Pavel Sýkora.

V roce 2010 pokračovala spolupráce na poli mládežnických družstev mezi TJ Dobruška a Spartakem Opočno. V Opočně trénovali a hráli utkání nejmladší fotbalisté – mladší žáci a starší a mladší přípravka.

Úplnou bilanci umístění fotbalových družstev TJ Dobruška zkompletovaly rezervní týmy dospělých. „Béčko“ skončilo v nejvyšší soutěži Rychnovska na konečné šesté příčce. „Céčko“ složené z nejzkušenějších hráčů působilo o soutěž níž - ve III. třídě. Mezi dvanácti účastníky skončilo sedmé.

Dobrušský pohár v malém fotbalu

Vítězem Dobrušského poháru (DOPO) se stalo mužstvo 1. FC Květnice Tišnov z Brněnska. Ve finále zdolalo celek White Brothers 2:0. Jedenadvacátého ročníku turnaje v malém fotbale se v areálu Městského stadionu Václava Šperla zúčastnilo šedesát sportovních kolektivů.

Dvoudenní klání zahájily v sobotu souboje ve dvanácti pětičlenných základních skupinách. Do nedělního programu postoupilo dvaatřicet nejlepších mužstev. Překvapivě mezi nimi chyběl tým pořadajícího FC Santus Dobruška, jehož hráči slavili finálový triumf před čtyřmi lety v roce 2006.

Naopak zcela suverénně si počínali trojnásobní vítězové DOPO a obhájci loňského prvenství hráči Gamaspolu Jeseník. V sobotní základní i v nedělní skupině neztratili v sedmi zápasech ani bod. Jenže v prvním kole play off se právě na jejich úkor zrodilo velké překvapení. Gamaspol se v duelu proti Westhamu Slaný ujal vedení a zdálo se, že kontroluje postup mezi osmičku nejlepších. Jenže Westham minutu před koncem dramatického osmifinálového střetnutí vyrovnal. V následném rozstřelu ze značky pokutového kopu měli penaltoví exekutoři ze Slaného více štěstí. Uspěli dvakrát, střelci Gamaspolu pouze jednou. Senzace byla na světě!

Do play off se tentokrát neprobojovalo ani jedno domácí dobrušské mužstvo. Nejbliže k tomu mělo Atletico Chuligán, ale v přímém souboji o postup do osmifinále těsně podlehl hradeckému Zeppelinu 1:2. K postupu chyběl jediný bod.

Zatímco o postupujícím z osmi osmifinálových střetnutí se v penaltovém rozstřelu rozhodovalo pouze jednou, musely ve čtyřech čtvrtfinálových soubojích určit dodatečné pokutové kopy hned tři semifinální!

Už potřetí v historii DOPO se na pomyslný třetí stupínek postavili hráči královéhradeckého AC Sextons 94. V semifinále je v penaltovém rozstřelu s pořadovým číslem 5 pokořili "bílí bratři" White Brothers (6:5). V souboji o třetí příčku se Modrý Balet ze Slaného musel sklonit před zkušenostmi hráčů Sextons (3:0).

Nováčka II. futsalové ligy Květnici Tišnov dovedly k zisku nejcennější trofeje přesné zásahy Martina Chlupa. Nejlepší střelec turnaje se jako jediný zapsal do střelecké listiny semifinálového klání proti Modrému Baletu Slaný (1:0). Ve finále skóroval také pouze on. Sít za zády gólmana White Brothers rozvlínil dvakrát. Kanonýr DOPO 2010 se v jedenácti utkáních zapsal do střelecké listiny celkem třiatřicetkrát!

"Letošní ročník se od předchozích lišil tím, že se do závěrečné vyřazovací části probojovala řada nových týmů nebo mužstev, kterým se v předchozích letech tolik nedařilo. Kvůli pátečnímu nočnímu lijáku a sobotnímu vytrvalému dešti jsme museli improvizovat a přemístit dvě ze šesti hřišť na vzdálenou náhradní travnatou plochu. Přesto si myslím, že se nám letos opět podařilo zorganizovat velmi kvalitní turnaj," uvedl ředitel Dobrušského poháru Ivan Koláčný během závěrečného slavnostního vyhlášení nejlepších mužstev a předání individuálních cen za účasti starosty Dobrušky Petra Tojnara.

Cenu pro nejužitečnějšího hráče si odvezl Petr Blažek z AC Sextons 94. Nejlepším brankářem byl vyhlášen Jiří Mašek (White Brothers). Cena Fair play Hanky Doubkové byla udělena týmu Modrý Balet Slaný.

Dobruška challenge

Pod záštitou starosty města Petra Tojnara se v sobotu 3. července konala motoristická soutěž Dobruška challenge 2010. Od 10 do 16 hodin závodily na trase mezi Penny a Pnuservisem rychlé motocykly a auta. Na trase čtvrt míle byl hlavní cenou putovní pohár Dobruška challenge. Diváci se mohli zúčastnit i tomboly o ceny a pro zvlášť vylosované bylo odměnou i svezení v některém z rychlých sportovních automobilů. Soutěž Dobruška challenge tak úspěšně navazuje na staré tradice motoristických sportovních soutěží, které se v našem městě konaly naposledy před téměř půl stoletím. Počet návštěvníků svědčí o tom, že i tyto akce mají v Dobrušce své trvalé místo.

Veteran Rallye Podorlicko 2010

V sobotu 7. srpna 2010 uspořádal Podorlický Veteran Car Club Dobruška pro příznivce historických vozidel další ročník soutěže Veteran Rallye Podorlicko.

Na start bylo ještě v pátek ráno 6. srpna přihlášeno téměř 60 vozidel (automobilů a motocyklů). Vzhledem k předpovědi počasí se během pátku některé posádky odhlašovaly a v sobotu ráno, kdy to vypadalo na celodenní déšť, dorazilo na start 35 posádek. Ještě před startem a těsně po startu nás opustily další posádky z Chrastavy a Liberce, jimž příbuzní a hasiči hlásili zatopení jejich domů.

Někteří účastníci vzhledem k počasí vyměnili své starší kabriolety za novější limuzíny či sportáky. Ono pak po návratu domů takové vozidlo odbahnit a vysušit není úplně jednoduché. Navíc na některých částech strojů může voda zanechat trvalejší následky. I přes nepřízeň počasí dorazilo několik skalních příznivců na motocyklech.

V 9.30 hodin, kdy už dorazila všechna vozidla a byla seřazena v Opočenské ulici, už lilo jako z konve. Začala rozprava s jezdci, na které byli seznámeni s předpokládaným průběhem soutěže, byly zodpovězeny jejich všetečné dotazy a starosta Dobrušky Petr Tojnar je přivítal v Dobrušce a popřál jim zdar na trati a lepší počasí v průběhu závodu. Poté výstřelem v 10 hodin rallye odstartoval. Vozidla se okamžitě rozjela po Dobrušce na 5 kontrolních bodů a následně zpět do Opočenské ulice. A poté již po minutě vozidla startovala do další etapy závodu.

Trat', která měřila asi 100 km, vedla do Bačětína a okolních obcí, Nového Města nad Metují, po obědě do Černčic, Bohuslavic, Dobrušky, Dolů, Provoze, Dobrého, Podbřezí, Semečnic, Opočna, Pohoří a zpět do Dobrušky. Posádky jely podle itineráře, plnily úkoly na jednotlivých průjezdových kontrolách, čekala je jízda zručnosti, odpovídaly na otázky z historie motorismu, prokazovaly svoje technické dovednosti a znalosti dopravních předpisů. Absolutním vítězem soutěže se nakonec stali manželé Vítkovi z Liberce se svým Porsche 924.

Podorlická veteran rallye nakonec dopadla podle závěrečného aplausu závodníků při vyhlášení výsledků na výbornou. Přesto, že se počasí během dne trochu umoudřilo, radost z povedené akce kazilo pomýšlení na kolegy veteránisty z Liberce, Chrastavy, Svitavska a dalších míst, postižených povodněmi.

Nejlepší sportovci města

Ve středu 20. února 2011 se v malém sále Společenského centra – kina 70 uskutečnilo vyhodnocení nejlepších sportovců města Dobrušky za rok 2010. Finanční odměny a diplom převzali jednotlivci, kolektivy, trenéři i cvičitelé.

Z jednotlivců to byl badmintonista Matěj Šváb, moderní gymnastka Veronika Faitová, skibobisté Gabriela Jašková, Jan Flegl, Stanislava Preclíková, Jana Trunečková a Bohumil Flegl, fotbalista Marcel Hájek, orientační běžkyně Alena Peterová, cyklistka Kateřina Andršová, lyžař Petr Benedikt a krasobruslař Tomáš Kupka.

Z kolektivů bylo oceněno A družstvo mužů kuželkářského oddílu TJ Sokol, smíšené družstvo badmintonistů TJ Sokol, družstvo zákyň oddílu moderní gymnastiky TJ Sokol a družstvo dorostenek oddílu národní házené TJ Sokol. Dále byl jako nejlepší kolektiv vyhodnocen A-tým oddílu dospělých fotbalistů TJ Dobruška a florbalové družstvo starších žáků Školního sportovního klubu Bodlinka.

Jako nejlepší trenéři byli vyhodnoceni Václav Drašnar (badminton), Pavla Bajerová (moderní gymnastika), Jiří Sychrovský (národní házená), Milan Mikušík (fotbal) a Jan Jiráček (florbal). Z cvičitelů byl vyhodnocen jako nejlepší Igor Šimon (Ski klub).

Věcnou cenu a poděkování převzali funkcionáři, trenéři a cvičitelé Petr Brandejs (kuželky), Jiří Váňa (karate), Petr Šváb (badminton), Petr Čiháček (florbal – Školní sportovní klub Bodlinka), Eva Šimedrová (Klub českých turistů), Jiřina Štěpánová (Klub kondičního cvičení) a Iveta Daňková (aerobik).

Ve svém vystoupení poděkoval starosta města Petr Tojnar všem, kdo se o rozvoj dobrušského sportu zasloužili a popřál jim do dalšího období mnoho úspěchů.

10. Zajímavosti ze života města

690 let Dobrušky

Bez deseti let sedm století. Taková je doba, která uplynula od data, kdy Dobruška vstoupila do historie. V roce 1320 neuspěl pan Mutina z Dobrušky ve sporu s dobrušskými měšťany a vydal listinu, již dějepisci později nazvali Mutinovým narovnáním.

Ale v uvedeném dokumentu se pranic nedozvídáme o tom, jak je vlastně naše město staré, kdy bylo založeno. Naopak, v roce 1320 se již před námi objevuje sídlo jednoznačně městského charakteru, sídlo obehnané zdí, jehož obyvatelé se právě zbavili ponižujícího robotního jha, nahrazeného pouze peněžitým poplatkem, a bylo jim potvrzeno právo vařit pivo. I v tomto případě však jde o něco, co zde není poprvé. Samotná listina to výslovně uvádí: „...*hospodáři domů i pivovarů na svých gruntech dobrovolně pivo vařili a mají vařiti bez překážky.*“

Existenci Dobrušky před datem 1320 potvrzuje i další zmínka v Mutinově narovnání, která nás informuje, že „...*před uděláním zdi městské osada Leštná se Dobruška nazývala...*“ Lze z toho vyvodit hypotézu, že původní osada Leštná, vyrostlá na křižovatce dvou

regionálně významných obchodních cest, byla svými pány buď přestavěna, nebo „na zelené louce“ kdesi v těsné blízkosti vyrostlo město nové. V současnosti se odborníci přiklánějí ke druhé variantě, přičemž by ona původní osada Leštná mohla nejpravděpodobněji ležet kdesi v oblasti Na Baště, kterýžto dávný název by mohl připomínat snad nějakou tvrz, která zde mohla stávat. Nové město pak bylo založeno podle plánu, jak napovídá i jeho pravidelný půdorys, a po svých feudálních pánech nazváno Dobruškou.

Je zde však příliš mnoho kdyby a dalších podmiňovacích tvarů, než abychom cokoli o této době a událostech, které se v souvislosti se vznikem města Dobrušky odehrály, mohli tvrdit s jistotou. Pokud se neobjeví nová fakta z případných archeologických výzkumů nebo, což je téměř nepravděpodobné, z nově objevených písemných materiálů, podrží si dobrušská historie i nadále toto své tajemství. Nám pak nezbyvá, než se smířit s tím, že v minulosti jsou také události, které prostě poznat nemůžeme.

690 let popsané (alespoň zčásti) dobrušské minulosti je dobou, v níž většinou našim předchůdcům v tomto městě nebylo příliš lehké. Dějiny našeho města zaznamenávají pět velkých požárů, které vždy téměř srovnaly domy se zemí a stály také řadu lidských životů. Některé, jak se zdá, měšťany nepoškodily natolik, aby se z nich nedokázali vzpamatovat. Již onen nejstarší v roce 1565 přinesl v konečném důsledku městu spíše prospěch. Po něm vyrostly nové domy, pravděpodobně mnohem pohodlnější a výstavnější než předchozí, protože bydlení renesanční bylo pro lidi určitě nesrovnatelně kvalitnější než gotické. Tehdy také postavili Dobrušští pyšnou budovu radnice s vysokou věží, jejíž baň byla dokonce pozlacená, aby do daleka hlásala rostoucí moc měšťanského stavu.

Rozvoj města pilně podporovali i jeho noví feudální páni, Trčkové z Lípy, kteří se z původně rytířského vyšvihli až na jeden z předních panských rodů celého království. Trčkové ještě zvýraznili centrální postavení Dobrušky jako hospodářského střediska celé jejich podorlické državy a město toho dokázalo náležitě využít. Nikoli neoprávněně nazval historik Zikmund Winter 16. století „zlatou dobou českých měst“.

Tato éra však končí ve druhém desetiletí století následujícího. Třicetiletá válka přinesla i našemu kraji a městu pohromu dosud nepoznanou. Ne, že by se zde nikdy neválčilo, ale délkou a intenzitou útrap překonala tato válka všechny předchozí. Vojenské operace, náklady na vyživování vojsk bez rozdílu válčících stran, výpalné, neúroda, hladomory, epidemie a k tomu všemu se připojující útlak duchovní učinil život jen těžko snesitelným. V důsledku všech těchto událostí se počet obyvatel snížil někde o jednu třetinu, někde až na polovinu předchozího stavu a některé vesnice zanikají úplně.

Jen velmi pozvolna a těžko se město vzpamatovalo z této rány. Obnova zničeného hospodářství trvala celá desetiletí. Až na počátku 18. století je patrný zaznamatelný vzestup. Tehdy také Dobrušští začínají přestavovat chrám Panny Marie a sv. Václava do nové, již barokní podoby. Nové zasvěcení kostela je však již jen sv. Václavu.

18. století přináší Dobrušce novou výzdobu města v podobě kamenných soch. Nejstarší z nich byla instalována na mostu přes Brtvu u dnešního domku F. VI. Heka-Věka. Zobrazuje sv. Jana Nepomuckého a pochází z roku 1712, tedy z doby ještě před Nepomuckého svatořečením. V letech 1733-36 rozhojnily galerii dobrušských kamenných soch světci mariánského sloupu na náměstí a v roce 1747 přibyla na cestě ke hřbitovu Melnického socha Panny Marie s Ježíškem.

Také domy získávaly postupně nové ozdobnější barokní fasády. 9. května 1806 však město postihl další požár, tentokrát nejničivější v jeho historii. Shořelo celé historické jádro, nepoškozeny zůstaly jen domy na předměstích. Tato katastrofa postihla i Františka Vladislava Heka, z něhož během pár hodin udělala doslova žebráka. Za oběť ohni padla i radnice, kostel sv. Václava s většinou cenného barokního vybavení a mnohé další městské památky.

Jen o šedesát let později, v roce 1866, město vyhořelo znovu. Spolu s prusko-rakouskou válkou byl pro Dobrušku tento rok opravdu rokem „nešťastným“, jak jej označil ve

své kronice Alois Beer. Po tomto požáru již nebyla obnovena podloubí na náměstí ani v Kostelní ulici. Stavební tvář Dobrušky se začala postupně, ale se stále rostoucí intenzitou měnit.

Největší zásahy do historické podoby města však přinesla druhá polovina minulého století, kdy vyrostla nová paneláková sídliště i nová sídliště rodinných domků. V posledním desetiletí však také začalo intenzivnější zhodnocování historického jádra města, které patří k jeho trvalým hodnotám a je také předmětem zájmu návštěvníků Dobrušky.

Bylo by zajisté možné psát o mnoha dalších stránkách a událostech historie města Dobrušky. 690 let známé (alespoň částečně) dobušské historie je dobou mnoha proměn, kterými naše město procházelo. Ale nechme to jiným, odborným článkům a studiím.

Připomínané výročí je však také novou příležitostí k lepšímu poznání minulosti a jejímu citlivému vnímání. Protože právě historie je základním kamenem genia loci, který činí z každého místa, tedy i z Dobrušky, místo jedinečné a nenahraditelné, místo, kterého bychom si všichni, kdo zde žijeme, měli vážit a snažit se o to, aby pro nás bylo opravdovým domovem, v němž je nám dobře.

F. L. Věk opět v Dobrušce

Ve čtvrtek 18. března přivítala Dobruška vzácnou návštěvu. Do našeho města zavítal jeden z nejlepších současných českých herců, představitel F. L. Věka ve stejnojmenném televizním seriálu, pan Radoslav Brzobohatý.

Pan Brzobohatý měl přijet již loni na podzim, při příležitosti oslav 240. výročí narození historického předobrazu Věkova - Františka Vladislava Heka. V návštěvě mu však tehdy zabránila nemoc. Protože mu městská rada již tehdy udělila zlatou medaili Za rozvoj města Dobrušky, nabídli mu představitelé našeho města, že mu ocenění předají v Praze. Pan Brzobohatý však nesouhlasil a projevil přání převzít medaili přímo v Dobrušce.

Seriálový F. L. Věk byl přijat starostou Dobrušky Petrem Tojnarem v reprezentačních prostorách historické radnice, kde mu byla medaile předána. Jeho přínos městu Dobrušce ocenil starosta ve svém projevu mj. těmito slovy: "Pro nás, občany Dobrušky, má z přebohaté plejády jeho divadelních, filmových a televizních rolí mimořádný význam ta, v níž ztvárnil postavu Jiráskova F. L. Věka. Stejnojmenný třináctidílný seriál patří trvale k tomu nejlepšímu, co česká televizní tvorba v celé své historii vyprodukovala. Vy, kteří jste měli možnost sledovat jeho premiéru na přelomu osudových šedesátých a sedmdesátých let, mi jistě dáte za pravdu, že šlo opravdu o něco zvláštního. Že toto dílo svým významem a myšlenkovým posláním přesáhlo rozměry běžného televizního seriálu. Že bylo poselstvím naděje a víry v lepší budoucnost našeho národa v těžkých dobách, kterými právě tehdy procházel.

Dobrušce přinesl seriál naprosto nebyvalou popularitu. Naše město se stalo rázem známé v celé zemi. A je dobře, že značka Dobruška a F. L. Věk má i dnes svůj dobrý zvuk. Velikou zásluhu na tom má nepochybně i výkon představitel hlavní role, našeho dnešního hosta."

Překvapením i pro pana Brzobohatého bylo, když se v obřadní síni objevil vedoucí dobušského kina Pavel Štěpán ve filmovém kostýmu F. L. Věka. Oba Františkové se srdečně a s notnou dávkou smyslu pro humor pozdravili a popovídali si.

V krátkém rozhovoru pro dobušské televizní vysílání vzpomněl pan Brzobohatý na atmosféru, v níž seriál vznikl, na obětavost a nadšení všech, kteří se na jeho tvorbě podíleli. Rovněž zdůraznil posilující roli, kterou měl seriál v této těžké době pro české národní sebevědomí.

Po slavnosti se konala autogramiáda v dobušském informačním centru. O popularitě Radoslava Brzobohatého a jeho F. L. Věka v našem městě svědčí nepřetržitá hodinová fronta na jeho podpis, ale i na jeho laskavý úsměv, milý pohled, a sympaticky skromné vystupování.

Dobrušský strom roku 2010

Do letošního ročníku „Dobrušského stromu“ přišly v daném termínu dva návrhy, a to značně rozdílné, takže bylo velmi těžké rozhodnout, který z nich získá prvenství a tím účast v celostátním kole. Pětasedmdesátiletá „Lípa svobody“ na významném místě ve městě nebo nádherná stopadesátiletá jabloň na samotě v Běstvinách? Nakonec se Dobrušským stromem 2010 stala lípa srdčitá rostoucí u dobušského nádraží, zatímco běstvinská jabloň se stává adeptem na vyhlášení za památný strom podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

Lípa svobody

(vysazená k 28. 10. 1934)

Za mého dětství byla Dobruška poklidné městečko, proto si každou mimořádnou událost dobře pamatuji. Jednou z nich byla výsadba Lípy svobody v roce 1934. Tehdy jsem chodila do 2. třídy a učil nás pan učitel Žabokrtský. Právě s naším panem učitelem jsme se zúčastnili výsadby lípy, která roste u nádraží. Seřadili jsme se do průvodu a dechová hudba nás vedla od školy u kostela přes náměstí k nádraží. V rukou jsme měli vlaječky, kterými jsme mávali četným přihlížejícím. Před tiskárnou pana Housera už byla připravena jáma pro výsadbu lípy a celý okolní prostor byl pěkně upraven. Tehdejší představitelé města se po krátkém proslovu ředitele Učitelského ústavu v Hradci Králové ujali výsadby. Dodnes si pamatuji na malou lopatku – trochu nepatřičnou v silných rukách pana starosty. Jako první s ní zasypal kořeny mladé lípky opentlené fáborky z trikolór. Dobrušští muzikanti zahráli hymnu, lidé s úctou zpívali a my děti stály v pozoru. Byl to pro nás nezapomenutelný zážitek. Později jsem se dozvěděla, že se tento stromek neujal a byl proto nahrazen jiným. Ale stále to je „Lípa svobody“. Okolí stromu nechalo město krásně upravit. Podél chodníku k tiskárně vysázeli keře, u lípy zabudovali lavičky a pěšinky vysypali štěrkem. Přibyly i další stromy. Bylo to krásné místo, které vítalo cestující přijíždějící do našeho města. Dnes lípa „náhradnice“, je to lípa srdčitá, dorostla do 18 m výšky a její kmen má obvod úctyhodných 2,45 m. Není divu, letos jí bude 76 let.

(Ze vzpomínek Danuše Tláskalové, Jiráskova 551, Dobruška, zpracovala Mgr. Danuše Hulcová)

Jabloň

(cca 150 let, obvod kmene 277 cm, odrůda panenské-řepínské)

Je to němý pamětník, který pamatuje mnoho událostí, které se za 16 desetiletí v okolí a pod stromem událo. Podle vyprávění mého otce (nar. 1912) už jako kluk pamatoval strom jako statný. Za života otce nebyl strom ošetřován pro jeho výšku, ani doposud. Při založení JZD Běstviny r. 1957 byl pozemek, na němž strom roste, ponechán mým rodičům do užívání jako záhumenek. Nebyl doposud na pozemku proveden žádný zásah, myslím tím rekultivace, zcelování, kácení stromů ap. Proto se strom dochoval v plné kráse tak, jak ho představuji. Strom pamatuje 5 – 6 generací, které v č.p. 18 přebývaly (tím počítám do počtu generací i moje vnoučata). Pod tímto stromem vedla pěšina, která začínala u usedlosti Voborníkovi – Fleglovi č.p. 26, pokračovala kolem Horákových č.p. 20, dále pokračovala přes potok pod strom, dále kolem Michlových č.p. 18 k lesu „Starč“ k usedlosti u Andršů č.p. 17, pokračovala do lesa a vyústovala na silnici ve Spech (dnes firma Holada). Můj děda narozen 1884 ve Valu se přiřazen do č.p. 18 v roce 1909, jeho posláním bylo práce v zemědělství. V 30. letech se stal starostou obce, po této stezce ho navštěvovali občané z Běstvin pro různá potvrzení a jiné administrativní záležitosti. Jako malý kluk pamatuji, jak tato pěšina byla využívána poutníky, malými školáky do jednotřídní školy ve Spech. Tamní škola byla zrušena v počátku 60. let min. století. U Horákových č.p.20 bylo již na začátku minulého století malé hospodářství, přitom p. František Horák vlastnil firmu na výrobu ručních pilek na dřevo a ručních vrtáků různých průměrů. Tato stezka byla využívána zákazníky od vesnice Spy a

celého okolí. Dále tuto stezku využívala babička paní Voborníková z č.p. 26 jako cestu do práce, obsluhovala drůbež v nově postavené drůbežárně, postavené po založení JZD Běstvin. Dále tato stezka byla využívána pro ty, kteří rádi zašli na pivo do hospody u Hejzlara ve Spech, nebo do obchodu se smíšeným zbožím u Slavíků. Jako kluk pamatuji, jak tuto stezku využívali občané ze Spů, kdy jezdili s vozíky přes les do Běstvin máchat prádlo. Tohoto výletu se kolikrát zúčastnila celá rodina a zabral půl dne. Stezka, jak jsem ji popsál, zanikla několika vlivy: rozmach motorismu, výměnou generací, v 70. letech minulého století rekultivace pozemků v sousedství stromu.

(Zpracoval Michl Jaroslav st.)

Návštěva ve Štrasburku

Ve dnech 19. - 20. 4. 2010 absolvovala skupina 15 zástupců města a VGHMÚř pracovní pobyt v Evropském parlamentu ve Štrasburku. Návštěva této vrcholné evropské instituce proběhla na pozvání bývalého stíhacího letce a kosmonauta europoslance Vladimíra Remka. Všichni zúčastnění byli seznámeni s chodem a funkcí parlamentu a měli možnost se také setkat a pobesedovat s dalším českým europoslancem, panem Oldřichem Vlasákem. Po oficiálním přijetí na půdě Evropského parlamentu byla panu Remkovi předána kniha o Dobrušce a dobové fotografie z jeho návštěvy v Dobrušce ze 7. května 1985.